

WESTERN

G. F. Unger

KRVAVI DOLAR

BROJ 137 ● 3550 DINARA

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128065

VESTERN

137

1989

G. F. Unger

KRVAVI DOLAR

S. Zek

TRAPER

X-100

Odgovorni urednik
MILORAD PREDOJEVIĆ

Urednici izdanja
PIROŠKA MATIĆ
JOVAN ČANADANOVIĆ

Recenzent
R. KARADŽIĆ

Naslovna strana
G. P. A. MÜNCHEN

Izdaje i štampa NIŠRO »DNEVNIK«, OOUR Izdavačka delatnost, Vojvodanskih brigada 7. Novi Sad, telefon (021)621-555 ● Žiro-račun 65700-603-6350 ● Direktor NIŠRO »Dnevnik«: **Jovan Smederevac** ● Rukovodilac OOUR Izdavačke delatnosti: **Ilija Vojnović** ● Glavni i odgovorni urednik: **Todor Đurić** ● Grafički urednik: **Juliš Arvanitidis** ● Sekretar Redakcije: **Zdenka Karabasil** ● Korektor: **Sava Malešević**
● Tiraž: 32.000 primeraka

KRVAVI DOLAR

Ben Nelson je izašao iz zaklona i ponovo se našao na kiši. Prošao je pored saluna i stigao u neku malu ulicu. Tu je uz sam zid neke kuće primetio osedlanog konja.

Stao je tako što je svog konja naterao pored ovog drugog i polako uzjahao nepoznatog.

Bio je mrak i nije mogao dobro da vidi novog konja. Rukama je pipao sedlo i na osnovu toga je zaključio da je bilo u pitanju prvoklasno sedlo i verovatno, prema sedlu, i prvoklasan konj.

Konj je tiho rzao, najpre opominjuće i bezvoljno, ali ubrzo ljubaznije i pokornije. Ben Nelson je uopšte bio neobičan čovek. Mogao je da pripitomi i najopasnijeg psa i da mu ovaj za kratko vreme liže ruku, njemu su se brzo pokoravali i najdivljiji konji. Osim toga, Nelson je vrlo brzo pridobijao poverenje dece. Jednostavno, konji, psi i deca vrlo brzo su se navikavali na njega i potčinjavali se njegovoj volji i komandi.

Nelson je odrešio konja, pošto je sjahao s njega i uspostavio prvi kontakt. Zatim ga je poveo preko ulice prema prodavnici.

Morao je da bude vrlo oprezan i da izbegava svetlost. Našao je u blizini prodavnice jednu mračnu ulicu i vezao konja.

Načinio je prvi korak ka razbojniku.

Ukrao je konja!

A dobro je znao da se u ovoj zemlji to surovo kažnjavalo.

Bilo je sasvim normalno da se za krađu konja čovek obesi.

Nelson je za trenutak oklevao. Onda je izašao iz tamne uličice i pored osvetljenog izloga prodavnice došao do njenog ulaza.

U svetlu izloga Nelson je mogao bolje da se vidi.

Bio je visok i suvonjav. Upadljivo je bio hrom na levu nogu, zbog još nezalečene rane od metka.

Ali, sve je to imalo svoj razlog. Nedostajalo mu je, spram visine, bar desetak kilograma težine.

Kad je otvorio vrata prodavnice, zasvirala je neka tiha muzika. U stvari, to je bio melodičan zvuk zvonceta na vratima.

Nelsona je ovaj zvuk samo uzbuđio i izazvao još veću gorčinu u njegovoj duši. Taj zvuk je, po njemu, bio simboličan i predstavljao je neku toplinu, prisnost i sve ono što Nelson nije imao.

Ušao je u sredinu prostorije u kojoj se nalazila peć, a peć je još uvek zračila toplotu. Posle dvanaest sati jahanja Nelson se konačno našao u ovoj prostoriji i još u blizini tople peći.

Bila je to neka velika peć na kojoj se nalazila velika džezva sa kafom. Nelson je sam uzeo lončić, koji je visio na zidu, i nalio kafe. Počeo je da pije.

Kafa je bila dobra i topla. Bila je toliko topla, da je mogla bar malo da ugrije čoveka koji je dobro poksao i ozebao.

Sa zadovoljstvom je uzdahnuo,

skinuo šesir i povukao ruku preko kose. Oči su mu se zasvetlile.

Imao je suvonjavo lice sa nekoliko ožiljaka, koji su verovatno poticali od neke borbe.

Ovaj Ben Nelson nije bio lep i privlačan, sudeći po njegovoj spoljašnjosti.

Ispio je ostatak kafe i tek tada je primetio da ga neko posmatra. Okrenuo se.

Bila je to neka devojka, dolazila je iz zadnjeg dela prodavnice. Učinila mu se na prvi pogled mnogo mlada. Ali kad ga je oslovila, po glasu je zaključio da je bila nešto starija. Bila je to pre mlada žena nego mlada devojka.

— Gospodine, čime mogu da vas poslužim? — pitala je.

Nije joj odmah odgovorio, radoznalo ju je posmatrao i pomalo analizirao.

Registrovao je da je imala crvenu kosu i zelene oči. Iako je imao mnogo briga, nije mogao a da samom sebi ne prizna, da mu se ova žena već na prvi pogled dopala.

Još nikad nije video tako lepu devojku. Ili, možda je ipak bila udata i već imala svoju porodicu?

Instinkt mu je govorio, da ipak nije bilo tako.

Devojka je bila za glavu niža od njega. Delovala je vrlo sigurno i samouvereno. Očito je bila već formirana ličnost koja je naučila da stvari prihvata onakvim kakve jesu.

Nelson je u njenim očima odmah primetio radoznalost i želju za nečim lepim i novim.

Pomislio je da još nikad nije sreo takvu devojku, i nekako je osećao da se i ona trudila da ostavi utisak na njega.

Onda se odjednom setio da je došao u ovu prodavnicu da se besplatno snabde potrebnim stvarima. Na to ga je podsetila glad i velika iscrpljenost.

— Dakle, čime mogu da vas poslužim? — još jednom mu se obratila.

— Izgubio sam uz put konja sa celokupnom opremom — rekao je. — Želeo bih da se ponovo opremim. Da li je ovo vaša prodavnica, ili vi samo ovde radite?

Ona se najpre samo osmehnula. Taj osmeh činio ju je mladom, još ženstvenijom i govorio je još više o njenoj životnoj snazi.

— Zovem se Georgija Majton — rekla je. — Preuzela sam ovu prodavnicu od svog oca. Da li ste zadovoljni mojim odgovorom?

Nelson je oklevao. Borio se sa sobom.

Napolju je bilo vlažno i hladno, bio je gladan i iscrpljen. Tek se malo oporavio od teškog ranjavanja. Bila mu je potrebna bogata ishrana.

Morao je da je pokrade, zato je toliko i oklevao.

Onda se opet setio svega, što mu se desilo proteklih nedelja.

Pod uticajem tih tmurnih sećanja, sve se u njemu trenutno promenilo. Hteo je da reaguje strpljivo, pošteno, a onda je opet postao krut, nepomirljiv i hladan.

— Zovem se Bil Fišer — rekao je. — Možemo li da počnemo?

— Samo izvolite.

— Potrebno mi je...

Nabrojao je šta mu je sve potrebno, a ona je tražila stvari u regalima i ladicama.

On ju je čuteći posmatrao, pio je još jednu šolju kafe. Sam je odsekao komad sušenog mesa, od koga je poručio veliko parče, kao zalihu za dug put. Odlomio je komad hleba i počeo da jede.

Georgija bi ga s vremena na vreme pogledala i shvatila, koliko je zaista bio gladan, iscrpljen i ogorčen.

Sve je shvatila i razmišljala šta bi bilo najbolje da učini i kako da postupi.

On je verovatno lutalica, ili možda čak razbojnik — razmišljala je. Sigurno je odnekud pobegao. Taj mi ni cent neće platiti. Biće dobro, ako mi ne isprazni i kasu. Ili, možda bih

mogla da pokušam da pored njega istrčim na ulicu i da potražim pomoć? Ali, nemoguće, ima tako dobre i blage oči! Osećam da se bori sa samim sobom, možda bi mu bilo lakše i jednostavnije, da ja nisam vlasnica prodavnice. Šta da radim?

Nije mogla da nađe odgovor na to pitanje.

U međuvremenu je našla sve ono što je Nelson tražio. Sve je izračunala i rekla mu sumu koju je trebalo da plati.

Ipak se nadala da će zavući ruku u džep i da će sve platiti.

Ali, on je rekao promuklim glasom:

— Morate tu sumu napisati na moje ime, gospodice ili gospođo Majton. Zaklinjem se da vas neću prevariti i pokrasti. Dajem vam reč da ćete taj iznos jednog dana sigurno dobiti. Ako potraje duže, dobićete i kamatu. Možete li da mi verujete?

Georgija ga je neko vreme čuteći posmatrala. U njegovim očima otkrila je bespomoćnost, a u njegovom glasu jedva primetan zvuk nadanja.

Odbijanje, vredanje i prezir napravili bi od ovog inače usamljenog i nesrećenog čoveka još usamljenijeg i ogorčenijeg vuka samotnjaka.

Ali, s druge strane, moglo je da se desi da je on kasnije ismeje ili izvređa.

Nije mogla da postupi drukčije. Obratila mu se mirnim tonom:

— Mogu apsolutno da vas shvatim. Imali ste neku nevolju, zar ne? Uostalom, kome se od nas ne dešavaju neke nepredviđene zgone i nezgone?

Nelson ju je slušao netremice motreći na svaki njen pokret.

— Imam brata kome bih rado zalela da pomognem, kao i vama, Ali, to ne mogu. Zato se ništa ne brinite. Verujem da mi nećete ostati dužni. Smatram vas za čoveka, koji nikom u životu nije ostao dužan. Ako se slažete i ako mi dozvolite, rado bih

vam dala i nešto gotovog novca, možda desetak dolara? Onda biste mi dugovali trideset tri dolara.

Ovakvu predusretljivost Nelson ipak nije očekivao. Bio je zapanjen. Video je kako je ona pored robe stavila i deset dolara na tezgu. Robu je zatim upakovala u dve vreće.

Polako joj je prišao bliže.

Oči su mu gorele.

— Zašto to radite? — pitao ju je promuklim glasom. — Sasvim ste sigurno znali da sam tako kasno ušao u prodavnicu da bih vas prevario i pokrao, i...

— Vi ste sigurno u nekoj nevolji — prekinula ga je. — Izgubili ste veru u ljude. Puni ste gorčine, prezira i ljutine. To sam odmah osetila. Možda ste samo neko vreme bili baksuz, ali uskoro ćete sigurno imati više sreće. To je sve, što sam htela da vam kažem.

Gledao ju je s nevericom.

Onda se požurio i uzeo obe vreće i izašao na ulicu. U vratima je za trenutak zastao i bacio joj pogled pun zahvalnosti.

— Želim vam mnogo sreće! — doviknula mu je.

Ništa joj nije odgovorio.

*

Kad je došao do konja koga je ukrao i sakrio u uličici nedaleko od prodavnice, za trenutak je zastao da sredi neka čudna osećanja i prijatnu zbrku u glavi.

Još uvek je bio nepoverljiv, pomislio je čak da ga je devojka možda nekom prijavila i da će ga neko napasti.

Ali, to ipak nije bio slučaj.

Sve se odjednom sasvim promenilo.

Bio je u mnogo boljoj situaciji. Imao je hrane, novu opremu i čak nekoliko metaka za svoj stari revolver.

I povrhu svega toga, deset dolara u džepu.

Za dva dolara mogao je da potkuje svog starog vranca.

A možda bi mogao da prođe još jeftinije, da ga sam potkuje, da plati samo potkovice i kovačku vatru. To bi ga stajalo samo jedan dolar.

Bio je čak u situaciji da je mogao da priušti sebi dobru večeru i da za nekoliko centi prespava na suvoj slami u stali za iznajmljivanje.

Do đavola, pomislio je, kako se sve brzo menja na ovom svetu. Još pre nekoliko trenutaka bio je veoma gladan, bio je u stanju da moli za koricu hleba. Bio je čak spreman da uzima na silu sve ono što mu je bilo potrebno.

Srećom, sad je sve bilo drukčije. Bio je u situaciji da je mogao ceo mesec dana da jaše i da traži šansu. Za to vreme nešto bi ipak trebalo da se nađe. Nije morao da ukrade konja, mogao bi čak ovog da vrati na ono mesto gde ga je i našao.

Pošto je donekle sredio svoje misli, shvatio je, kao kauboj i kao jahač, da je krađa konja za svaku osudu.

Stavio je dve vreće na sedlo i poveo konja preko ulice na staro mesto.

Kad je već privezao konja za zid, neko mu je prišao i udario ga čvrstim predmetom u leđa.

Nelson je brzo shvatio da je to bio kundak revolvera.

Stao je kao ukopan i jedva je dišao.

Onda je čuo reči ozlojeđenog čoveka:

— Prijatelju, šta to treba da znači? Govori brzo i nemoj da lažeš! Dakle, da čujem!

Nelson je duboko uzdahnio i okrenuo se.

— Bio sam gotov — rekao je. — Predosećao sam potpuni krah. Konj je izgubio potkovicu, a ja nisam imao ni cent u džepu. Bilo mi je teško da molim za neki posao. U ovo teško vreme niko ne bi lako primio nepoznatog čoveka u službu. Hteo sam da na vašem konju nastavim put. Ali, stvar se promenila, jer sam se u susednoj prodavnici besplatno snabdeo najneophodnijim

stvarima. Čak se desilo i neko čudo. Dobio sam od vlasnice kredit i deset dolara u gotovu. Zato nisam hteo da uzmem vašeg konja. Da, gospodine, vratio sam ga i hteo sam da opet uzmem svog starog vranca. Hteo sam s njim da prenoćim u štali za iznajmljivanje a sutra da krenom kod kovača. To je cela priča.

Čovek je ćutao.

Onda se tiho osmehnuo. Bio je to neki podrugljiv osmeh. Po tome je Nelson zaključio da je ovaj čovek vrlo krut, hladnokrvan i veoma iskusan.

— U redu je — gundao je Nelson.

— Imate me. Ali, nemojte ipak toliko da se pravite važni i nepobedivi. Pre nedelju dana bio sam u postelji teško-ranjen. Dobro, a šta ćemo dalje? Da li je ovo kraj? — pitao je Nelson.

Nepoznati je ćutao, nemo ga posmatrajući. Isto je činio i Nelson, pažljivo je posmatrao protivnika.

Zaključio je da je ovaj bio stariji od njega. Imao je svetlu kosu i neobične oči. Lice mu je bilo duguljasto, oštro i pravilnih crta.

— Moram da ti priznam — počeo je nepoznati — da mi se dopadaš. Zaključio sam da bi ti mogao da zaradiš petsto dolara.

Nelson je u prvi mah pomislio da nešto nije sasvim u redu sa njegovim ćulom sluha.

— Da li sam dobro čuo? — pitao je.

— Naravno — odgovorio je protivnik. — Možeš da zaradiš petsto dolara! Za te pare običan kauboj mora da radi u ova teška vremena čitave dve godine. A moj predlog je utoliko bolji, što nije protivzakonito. Obrnuto.

— Ah! — uzdahnio je Nelson, u nemogućnosti da bilo šta kaže.

— Hoću da ti objasnim — gundao je stranac, čije su oči svetlucale u mraku.

— Ja sam maršal SAD. Zovem se Vinehart, Stap Vinehart. U salunu se nalaze braća Matlok, raspisana

je poternica za njima. Važno je da se uhvate živi ili mrtvi. Postoji samo jedna jedina poteškoća.

Posle ovog objašnjenja napravio je kratku pauzu. Verovatno je želeo da da Nelsonu priliku da o svemu dobro razmisli.

I nije se prevario, jer petsto dolara je za čoveka, kakav je bio Ben Nelson, ogroman novac.

Zaraditi petsto dolara po zakonu. Nelson je upitao:

— O kakvoj je to poteškoći reć, maršale?

— Ja sam potpuno sam — rekao je Vinehart. — A braća Matlok ne sede zajedno, da bih ih mogao pogoditi istovremeno. Baster Matlok sedi na sredini saluna sa igračima pokera. Njegov brat Frank sedi sa nekom devojkom na galeriji više njega.

— Ne razumem, zašto bi to predstavljalo tako veliku teškoću? — pitao je Nelson nestrpljivo.

— Kako ne razumeš? — nastavio je maršal. — Koga god bih od njih dvojice uznemirio, on bi mogao brzo da da znak bratu i ja bih bio gotov. Ti bi se pojavio kao neki slučajan gost, i prišao bi stolu igrača pokera. Ti bi držao Bastera u šahu, tako da on ne bi mogao da gleda brata. A za to vreme ja bih Franka mogao da sredim.

Nelson je ćutao, kao da se odjednom predomislio.

— Zar ti se taj predlog ne dopada? — pitao je maršal. — Ti bi bio samo u svojstvu moga pomagača. A pomisli, ipak se radi o petsto dolara! I to zarađenih po zakonu! Šta misliš? Kako se ti uopšte zoveš?

— Nelson — rekao je ovaj polako. — Ben Nelson.

— U ovom gradu sve je neobično — nastavio je Nelson, vrteći od čuđa glavom. — Najpre sam u prodavnici doživeo nešto nesvakidašnje, onda sam upao u zamku, koja se ubrzo pretvorila u moju veliku šansu. Sve je nekako zbunjujuće i ludo!

— Zašto te to toliko zbunjuje? — pitao ga je maršal. — Zar nisi već

ranije zaključio da je čitav život nepredvidljiv. — A ti danas jednostavno imaš sreće, ništa više nije u pitanju, zar ne, Nelsone?

— Da, ali ja sam najpre hteo da ukradem vašeg konja i...

— To više nije krađa, ti si konja vratio. Osim toga, možeš da se boriš. Brz si i spadaš u ljude na koje se čovek može da osloni — prekinuo ga je Stap Vinehart. — Meni je upravo potreban partner, i ne verujem da bih brzo mogao da nađem boljeg od tebe, ili sličnog tebi.

Maršal je začutao, ozbiljno posmatrajući Nelsona.

— A šta je sa tvojim revolverom? — pitao je kasnije.

Nelson je izvadio svoj revolver iz kubure. Onda je iz džepa izvadio kutiju sa mecima i počeo da ga puni.

Maršal ga je sve vreme sa zadovoljstvom posmatrao, jer je i to bila prilika da se uveri u Nelsonovu spretnost i brzinu. Učinilo mu se da je Nelson pravi čarobnjak i da mu nadaleko nema ravnog.

— Ja ću ući pozadi — rekao je maršal Vinehart. — Polako ću se popeti. Kad bude galama i kad Baster Matlok bude hteo da se digne i da pomogne bratu, onda ga ti moraš zadržati. Lako ćeš Bastera prepoznati po crvenoj kosi. Trenutno je on jedini sa takvom kosom u salunu. Dakle, šta kažeš? Mogli bismo odmah da krenemo, zar ne?

I maršal je odmah hteo da pođe, ali Nelson ga je zadržao.

— Mislim da bih ja morao da budem opunomoćen kao vaš pomagač?

— Ah, tako! Da, evo ovde je zvezda — rekao je Vinehart, zvlačeći ruku u džep. Mislim da je to dovoljno, nemoj da zaboraviš na nagradu od petsto dolara. Živi ili mrtvi! Sada kreni!

Nelson ga je poslušao.

Izašao je iz mračne ulice i krenuo na trotoar ispred saluna. Trotoar se širio u veliku verandu.

Ali, Ben Nelson je ipak bio brži. Oklevao je samo sekundu. I kad je Baster uperio u njega revolver, on je bio uspješniji. Radilo se o deliću sekunde.

*

Nelson je držao revolver u ruci i stajao, osvrćući se oprezno po salunu. Nije znao da je delovao vrlo opasno i preteće. Podsećao je na neustrašivog vuka.

Ostali igrači za stolom skočili su sa stolica i bacili se u stranu. Dvojica su se latila oružja. Ali, brzo su shvatili da je sve suviše kasno.

Baster Matlok je važio za odličnog revolveraša. Iako je prvi izvukao revolver, ipak je bio ubijen. Tome su se svi čudili. Posmatrali su mršavog, iscepanog, mokrog i prljavog stranca, koji je iznenada ušao i čije je neprijateljstvo Baster odmah naslutio.

Sad je Baster bio mrtav.

Odjednom su se svi setili Franka Matloka, koji je gore sedeo sa pevačicom Lolom. Tek su tada shvatili da je gore još pre bilo neke pucnjave. Konačno su bili svesni surove igre.

Jedan gost, neki stariji čovek, iznenada je upitao:

— Dobro, ko si ti? Imaš li neku zvezdu ili si divlje došao i ubio čoveka za svoj račun?

Nelson ništa nije odgovorio. Posmatrao je stepenice koje su vodile gore i pitao se da li će se na njima pojaviti maršal ili Frank Matlok.

Onda je primetio nekog čoveka. Najpre je opazio čizme.

Čizme i pantalone su bile mokre. Nelson je znao da je to maršal.

Stap Vinehart je polako silazio, držeći oba revolvera u rukama. Na pretposlednjoj stepenici je stao i pogledao nepomično telo ubijenog Bastera.

Onda je pogledao goste i vlasnika saluna. Njegov pogled je bio hladan i prodoran.

— Možda ovde postoji još neko za kim je raspisana poternica? Nelson, dobro si obavio svoj posao. Da li je neko hteo da pomogne Basteru? — upitao je maršal.

Nelson je oklevao, pogledao je dvojicu kauboja koji su malopre uzeli oružje.

— Ne — odgovorio je Nelson. — Mislim da niko nije hteo. Pošto je prošla prva reakcija, svi su se potom dobro ponašali.

— Ko hoće da ide, može da krene — rekao je maršal. — Ja se zovem Step Vinehart, ja sam maršal Sjedinjenih Američkih Država. Braća Matlok su počinili ubistvo i izvršili nekoliko pljački, i zbog toga je savezno pravosuđe raspisalo poternicu za njima. Ben Nelson je moj pomoćnik.

Niko ništa nije rekao. Svi su se odjednom uputili napolje, na kišu.

— Sad ću zatvoriti salun — rekao je vlasnik. — Šta ste to uradili gore sa Frankom?

— Protivio se hapšenju — odgovorio je maršal mirno.

Onda se slučajno okrenuo prema ulaznim vratima.

Upravo je dolazio neki čovek, niskog rasta, suvonjav i već prosed.

Nepoznati je odmah skinuo kišni mantil i prebacio ga preko šanka.

Ispod raskopčane jakne video se revolver.

Po njegovom držanju moglo je da se zaključi da je to čovek izuzetne energije i odlučnosti.

Na džemperu ispod jakne zasijala je zvezda.

— Kao šerif grada ja zastupam ovde interese građana — rekao je mirno. — Zovem se Taj Latajmer. Sad bih želeo da od vas dobijem jedno objašnjenje.

Govorio je brzo, ali i po tome se videlo da odlično vlada sobom i da je pun snage volje.

— U ovom gradu mogu dobro da se osećaju ubice za kojima je raspisana poternica; oni ovde mogu da se raskomote i da prijatno žive. Ov-

de se osećaju sigurnim. Ja sam došao da bih baš to promenio. Upravo sam počeo. Zovem se Step Vinehart. Pregled leševa izvršiće se sutra u deset sati pre podne. Želeo bih da prisustvujete vi i doktor. Imate li inače još neko pitanje?

Latajmer je mirno posmatrao njega a zatim Nelsona, a onda je bacio pogled na mrtvog Bastera Matloka.

— Do sada je savezni zakon bio suviše daleko — rekao je.

— U redu je, ali to ne može uvek tako da ostane — rekao je Vinehart.

— Da, sad se pojavio ovde da pograbi neke nagrade, a kasnije ćemo opet morati da budemo sami sa svojim problemima, i da se snalazimo kako najbolje znamo i umemo.

Posle ovih reči mirno je izašao napolje.

Vinehart se obratio vlasniku saluna.

— I vi sutra morate da prisustvujete pregledu leševa.

— A ako ja to neću?

— Onda ću vas ja zatvoriti zbog odbijanja da svedočite, jer ste po zakonu na to obavezni.

— Hajdemo! — rekao je zatim Nelsonu.

Pre nego što su stigli do izlaznih vrata, čuo se neki ženski glas sa stepenica:

— Ubico! Podli ubico! Zar vas nije sram! Nosite zvezdu koja vam omogućava da se krijete iza nje i da tobože radite po zakonu! Da, Vineharte, vi ste ubica! To ću sutra da izjavim, kad se budu pregledali leševi! Niste dali Franku šansu! To je podlo!

— Niko vam neće poverovati. Vaša laž je očigledna — gundao je Vinehart i izašao iz saluna.

Nelson je još malo oklevao, gledajući ženu koja je upravo silazila niz stepenice.

Po njoj se videlo da je meksičkog porekla. Bila je lepa, čak veoma lepa. Svetlucale su njene divne, tamne oči. Imala je haljinu koja bi više odgovarala igračicama.

— On vas je odredio za svog pomagača, zar ne? — pitala je Nelsona.

Nelson ništa nije odgovorio. Izašao je za maršalom napolje, na kišu. Mislio je na novac i na to da više neće biti gladna lutalica.

Petsto dolara!

Onda se setio da je upravo morao da ubije jednog čoveka, u stvari, jednog razbojnika.

Nelson je morao da ubija za vreme rata. Gledao je ljude kako su umirali. Kad je rat za Jug bio izgubljen, shvatio je, morao je da shvati, da je sve bilo uzaludno.

A sada?

Tada se setio onoga što je bilo pre otprilike dva meseca.

I tada je ubijao. Činio je to da bi...

Morao je da se oslobodi ovih misli, da ih nekako potisne. Nije hteo više o tome da razmišlja, to je bilo veliko razočarenje u njegovom životu.

— Odvedi konje u štalu za iznajmljivanje. Skreni ljudima pažnju da dobro brinu o konjima. Ja ću za to vreme biti u hotelu. Naručiću večeru za nas dvojicu i rezervisaću neku dobru sobu. Čekaću te — rekao je Vinehart Nelsonu.

Onda je Vinehart otišao pravo prema hotelu.

Bio je to veoma usamljen čovek, krut, opasan i teško se mogao pročitati i predvideti.

Nelson je stao, razmišljajući da li da ga posluša ili ne.

Ali, ipak ga je poslušao.

*

Kad je došao u hotel, Vinehart je već večerao. Sedeo je za jednim stolom u uglu i imao dobar pregled prostorije. Mogao je da prati sve što se u sali događalo.

— Naručio sam i tebi dobru večeru — rekao je, pokazujući Nelsonu stolicu sa svoje desne strane.

Nelson je bio veoma gladan. Du-

go vremena je morao doslovce da gladije.

Kelnerica je promolila glavu iz kuhinje i upitala:

— Da li je to taj čovek za koga ste naručili drugu večeru?

— Da, anđele moj — rekao je Vinehart, cereći se zadovoljno.

— Nisam ja vaš anđeo — rekla je uvređena kelnerica. — Ja sam gospođa Panmejker. Ne nasedam ja na vaše laske.

Posle toga je nestala. Vinehart se smeškao. U očima mu se jasno vide-la ironija i podsmeh.

Nelson više nije znao šta bi trebalo da misli o Vinehartu. Ovaj čovek mu je predstavljao zagonetku. U svakom slučaju, bilo mu je jasno da je Vinehart neverovatno hladan i sračunat čovek koji nije imao nikakvih skrupula, pravi vuk samotnjak.

Bilo je samo pitanje, da li je on služio zakonu na dobar ili na loš način?

Čutao je, dok i on nije dobio večeru.

— Ne želim ovde da prenoćim — rekao je Nelson. — Hoću da dobijem novac i da iščezne odavde. Govorili ste o petsto dolara za moju pomoć. Dakle?

Vinehart je već završio večeru. Upravo je uvijao cigaretu. Kad je zapalio cigaru, gledao je nekako čudno, kao da je bio sam.

Onda se okrenuo i posmatrao Nelsona.

— Ti si zaista brz i sposoban. Čovek na tebe može da se osloni. Brzo si zaradio petsto dolara. Moglo je da bude i više, hiljadu, dve hiljade, ili čak i pet hiljada. Važno je da bi sve to bilo po zakonu.

Nelson je prestao da jede i začuđeno pogledao Vineharta.

— Zar su tako visoke premije za nečiju glavu? — pitao je.

— Zavisi od zločinaca — rekao je Vinehart. — To je po zakonu i služi za zaštitu ljudske zajednice. Ako se kriminalci uhvate pre nego što učine još neko veće zlo, onda...

— Prestanite, maršale! — prekinuo ga je Nelson. — Nemojte meni da pričate priče o dobrim i lošim ljudima i o dobrim i lošim stvarima. O tome bih ja vama mogao daleko više da kažem! A ako ste dobro čuli, onda morate da shvatite da sam postao ravnodušan prema takozvanim dobrim ljudima!

Nelson se užbudio. Dok je jeo, Vinehart je mirno pušio i posmatrao sa zadovoljstvom društvo u restoranu. Delovao je kao neko, ko je uspešno završio radni dan.

— Dobro, možda bi zaista mogao da mi kažeš nešto o svom iskustvu sa ljudima — nastavio je Vinehart posle kraće pauze.

Nelson ga je samo oštro pogledao.

To Vineharta nije ganulo. Mirno je govorio dalje:

— Ispričaj mi, verovatno ću te pravilno shvatiti. Želeo bih da ti još neke stvari objasnim. Pre svega, zašto neki ljudi stalno idu iz jednog razočaranja u drugo.

Nelson je morao da se trudi da savlada svoju ogorčenost i uzbuđenost.

Ipak se odlučio da ispriča svoju životnu priču.

I počeo je:

— Nisam bio loš kao vođa kolona zaprežnih kola od Kanzas-Sitija do Santa-Fea. Jednog dana jahao sam zapadno od Enčantid-Meze da kupim mazge, za koje sam već imao kupce.

Bilo je to simpatično, malo mesto, koje je dobro podnelo rat i sve nevolje sa Apačima. Taj gradić je uvek imao sreće, i sve mi se u njemu dopalo. Već sam pomislio da bih mogao negde u okolini da kupim ranč i da se tu zauvek nastanim. A onda su se pojavili neki banditi, njih petorica. Prva moja greška bila je u tome što sam primetio četvoricu. Druga greška bila mi je u tome, što sam pokušao da pomognem gradiću. Tamo sam krenuo prema banci da bih tamo sa prodavcem mazgi regulisao plaćanje.

Tada su se pojavili razbojnici, pucali su na sve što se kretalo.

Ne znam odakle sam čuo nečiji glas, koji je vikao da bi trebalo bandu zaustaviti, jer su navodno hteli da opljačkaju i odnesu sav novac koji su građani uložili u banku na štednju i na čuvanje.

Pošto sam se osećao kao budući stanovnik tog gradića, smatrao sam za svoju dužnost da mu pomognem, a time i zemlji.

I zbog toga sam odmah počeo da pucam. Dvojicu sam brzo skinuo iz sedala. Možda bih uspeo da sredim i drugu dvojicu. . .

Ali, tada me je dohvatio onaj peti, koga nisam ni video. Dok su dvojica projurili na konjima pored mene, jedan me je pogodio, peti.

Tri dana sam bio bez svesti. Kad sam se povratio, nisam bio mnogo uznemiren. Svega sam se sećao i zaključio, da sam mogao i gore da prođem, i da ću se verovatno brzo oporaviti. Osim toga, verovao sam da sam se nalazio među dobrim ljudima. . .

Posle ovih reči nastavio je da jede, jer mu se tog trenutka učinilo da mu je večera važnija od kraja ove neprijatne i ružne priče.

Vinehart se ironično cerio i dodao:

— Ja bih donekle sam mogao da završim tvoju priču. Prekini me, ako negde pogrešim. Dakle, nisi bio među prijateljima. Ti si i samozadovoljni građani izgubili su sav svoj novac, za koji su smatrali da je u banci bio na sigurnom mestu. Banka se trudila da što pre postane aktivna i bio joj je potreban novac. Lep, miran i dobar gradić ništa nije mogao da poklanja, obrnuto, i njemu je bio potreban novac. I zato su tebe terali da sve plaćaš. Morao si da platiš za lekara, za smeštaj i negu, za konja u štali za iznajmljivanje, za sve što može da se zamisli. A kad si malo prezdravio, oni su te već opljačkali i više nisi bio u stanju da obezbediš sebi smeštaj u njho-

vom gradu. Bio si čovek bez sredstava i više te nisu želeli u svojoj sredini. Moto takvih ljudi je, da pristojan čovek nikad ne može da bude bez novca, zar ne?

— Nešto slično tome — progundao je Nelson.

— Da, to mogu odlučno da shvatim, jer sam tako i ja prošao — nastavio je maršal. Ne, nikad nemoj da računaš na zahvalnost, ako je ona vezana za neku žrtvu. Ti si bio budala, a možda si još uvek. Evo ti, petsto dolara. Ovlašćen sam da ih ti isplatim — pružio je Nelsonu pripremljen novac.

— A koliko ste vi zaradili? — pitao je Nelson.

— Kad se odbiju svi troškovi, zaradiću oko dve hiljade — rekao je Vinehart. — Ali, zaradiću i više.

— Kao maršal? — pitao je Nelson ironično, sklanjajući novac koji mu je Vinehart upravo dao.

Konačno je osetio neko čudno olakšanje. Više neće morati da traži, ili još gore, da moli za bilo kakav posao. Sad je mogao dobro da se obuče i da se još bolje opremi. Već sutra bi mogao da svrati kod Georgije Majton i da joj isplati dug. Mogao bi čak da kupi i dobrog konja.

Potisnuo je pomisao na to, da je za ovaj novac morao da ubije čoveka. Konačno, pucao je u samoodbrani.

U međuvremenu je zaboravio na pitanje, koje je malopre postavio maršalu.

Ali, maršal mu je ipak odgovorio:

— Da. Znaš šta, ja sam takozvani prvi maršal, i nalazim se u rangu kapetana. Naravno, samo od plate maršala čovek ne može sebi mnogo šta da pruži, jer se radi samo o malo osnovnoj plati. Tek na tu osnovnu platu dolaze razni dodaci, na primer, putni troškovi računati prema pređenim kilometrima. Samo, za to mora da se pokaže potvrda. Ali, ko može da izda takvu potvrdu, ako si nedeljama na putu? Ko zna koliko si kilometara dnevno pre-

šao? Dalje, za hapšenja dobija se po dva dolara, bez obzira na to da li je uhapšeni prevejani kriminalac ili neki sitan lopov.

— To mi nije mnogo logično — komentarisao je Nelson.

— Da, ali maršalu može da se desi da petsto kilometara traga za nekim kriminalcem i da ga tek onda uhapsi. Onda će dobiti pored dva dolara i šest centi po kilometru. . .

Začutao je i radoznalo posmatrao Nelsona.

— I to nije velika zarada — rekao je Nelson.

— Ali, ako se traga za licima za kojima je raspisana poternica, onda i maršal može da dobije nagradu. Jesi li sad shvatio?

— Da — rekao je Nelson. — Ako maršal nije idealista, koji služi zakonu iz osećanja obaveze i odgovornosti, može da postane i lovac na tuđe glave. A pošto ste i vi, Vineharte, mišljenja da na ovom svetu ne postoji zahvalnosti i da čovek ne bi trebalo nikad ništa da radi bez nagrade, smatram da i vi pripadate ovoj drugoj grupi ljudi. Ali, zar to nije prljava zarada?

— Ja lovim tigrove — rekao je Vinehart. — A taj posao mora da ima svoju cenu. Ako nekad zaradim neku ranu, onda mi neće biti potrebni prijatelji dobročinitelji, zar ne? Sam ću moći sve da platim i posle toga ne moram više da prosjačim i da moljakam.

*

Nelson je sam doručkovao, jer je maršal već bio otišao.

Onda je otišao u štalu za iznajmljivanje konja i kupio novog konja.

Otišao je i u prodavnicu Georgije Majton.

Georgija je upravo stajala iza tezge i prebrojavala i sortirala dugmad, stavljajući ih u odgovarajuće pregrade.

Kad ga je prepoznala, iznenadila se, ali se pravila da ne obraća ni-

kakvu pažnju na njega. I dalje je mirno radila svoj posao.

Ben ju je posmatrao, pri dnevnoj svetlosti bila mu je još lepša i ženstvenija nego ranije. Zapazio je na njoj neke sitnice, koje su mu se dopale.

Stavio je novac na tezgu i rekao:

— Najlepša vam hvala, i dalje ostajem vaš veliki dužnik.

Georgija je i dalje ćutala.

— Želeo bih da se kod vas dobro obučem. Potrebno mi je sve novo. Imam novac i sve ću vam odmah platiti.

— Da, platićete prljavom zaradom — rekla je grubo. — To je novac koji ste dobili za ubistvo. Ili, možda nije tako?

— Da, može i tako da se kaže — rekao je. — Ali, kad bi vi trebalo da prodate nešto braći Matlok, uzeli biste ipak od njih opljačkani novac, ili novac dobijen takođe za počinjeno ubistvo. U tom pogledu moj novac je ipak malo čistiji. Ili?

Htela je nešto oštro da mu kaže. Video je kako su joj se na vratu pojavile žile. . .

Ali, savladala se.

— Možda su Matlokovci bili ubice i razbojnici — rekla je. — Ja to ne znam. Možda su, s druge strane, bili sasvim ispravni ljudi i nisu bili u sukobu sa zakonom. Bene Nelsone, sad već znam vaše pravo ime, zar ne? Ali, možda ćete jednog dana pucati i u nekog nevinog čoveka, samo zato što će vam neko obećati nagradu. Šta ćete onda raditi? Zar biste mogli sa takvom krivicom dalje da živite?

Ništa joj nije odgovorio. Polako se okrenuo i hteo da izađe napolje.

— Bene, vratite se! — rekla mu je. — Ne želim da idete tako prljavi i iscepani. Ne bih htela da budete još ogorčeniji, nego što jeste. Neko vam je sigurno priredio teško razočaranje, pa ste verovatno izgubili veru u ljude. Ostanite, Bene, htela bih da vas malo bolje upoznam.

Nelson se zapanjio i stao.

— A zašto vam je to potrebno? — pitao je.

Slegla je ramenima.

— Da bih vas shvatila — rekla je. — Želela bih da shvatim čoveka koji se tako ponaša kao vi. Imam brata. Bila sam suviše mlada kad je on pobegao od oca. Moj brat živi negde sa banditima i odmetnicima. Otac ga je lišio nasleđstva. Kad je otac umro, brat je bio suviše gord da bi uzeo nešto od mene. Možda je i on ubio nekoga za novac, kao vi? Da li je zaista svaki čovek kovač svoje sreće?

— Ko bi sa sigurnošću mogao da vam odgovori? Uostalom, mi se verovatno nikad više nećemo ni videti, gospodice Majton. Posle pregleda leševa verovatno ćemo maršal i ja odmah otići odavde. I ko zna. . .

— To ne verujem — prekinula ga je. — On je otvorio kancelariju. Ima tri prostorije i maršal bi izgleda hteo da od njih napravi zatvor. Verujem da ćemo se još često vidati. Čini mi se da je Vinehart ovde našao i neki stan i da će odavde da zaradi još novca. Kod nas ima puno odmetnika, dezertera i gerilaca iz rata, stalno se izdaju poternice i nude premije. To je odlična šansa za čoveka kakav je Vinehart.

— Ne razumem, kakve to ima veze sa mnom? — pitao je Nelson.

— Kako da ne, u vama je našao dobrog i sposobnog pomagača, vaš će posao procvetati. Srećna sam što za glavu moga brata još nije obećana nikakva nagrada, inače biste. . .

Ućutala je.

Njemu je bilo jasno da se ipak brinula za brata.

Da, ova devojka mu se sve više dopadala. Ali, on je već davno odlučio da ne pomaže nikom.

Nelson je pomagao Vinehartu pri uređivanju kancelarije i zatvora.

Uveče sledećeg dana Vinehart je obesio napis na vrata.

Bilo je napisano sledeće:

US maršal!

I ništa više.

Kad su njih dvojica hteli da podu na večeru, dobili su odjednom posetu.

Bio je to šerif grada Taj Latajmer.

Nelson je upravo hteo da ugasi lampu kad je primetio gosta i ostao unutra. Vinehart je bez reči pogledao Latajmera.

Latajmer je rekao:

— Ja sam samo običan službenik u ovom gradu, nisam pravi čovek zakona kao što je to, na primer, US-maršal, kao vi, Vineharte. Ali, ipak bih želeo da vam dam jedan savet, i to čisto kolegijalno i dobronamerano. Inače, nemam običaj da se nekom namećem svojim savetima. Ovo je izuzetak.

— Taj izuzetak mi umemo da cenimo — rekao je Vinehart, još uvek gledajući pravo u Latajmera.

Ovaj je nešto oklevao. Konačno je nastavio:

— Vas dvojica verovatno i ne slućite u kakvu opasnost ulazite.

— Možda, ali sada ćete nam vi to objasniti — rekao je Vinehart.

— Svakako. Gore, u Mogolon-zemlji, ima masa razbojnika. Tamo je velika revija za lovce na tuće glave. Ali, vama će tamo biti teže nego bilo gde drugde. To verovatno ne plaši čoveka kakav je Vinehart. Ja bih želeo da vam skrenem pažnju još na jednu situaciju.

— Na koju? — pitao je Vinehart nestrpljivo.

— Tamo gore ima dosta odgajivaća goveda i ovaca. Uz pomoć razbojnika i odmetnika, koji su svi dobri revolveraši, odgajivaći goveda i ovaca održavaju neku ravnotežu snaga između sebe. Braća Matlok, na primer, bili su prijatelji odgajivaća goveda. Živeli su u njihovom kraju, imali su njihovu zaštitu i uzvraćali su im je kad je odgajivaćima bila potrebna njihova pomoć. Sad su braća Matlok mrtvi. Govedari su slabiji za dva dobra revolveraša. To bi moglo podstaći odgajivaće ovaca. Maršale, shvatate li tu situaciju? Što više budete sređivali odmetnike

i razbojнике, toliko ćete više slabiti jednu ili drugu stranu, ili možda obe. A to odgajivači neće mirno prihvatiti. Dakle, imaćete više problema nego što ste očekivali.

U sve ćete na neki način uvući i ovaj gradić, jer ovde ste se smestili. Ovamo ćete dovoditi sve zatvorenike i držati ih do transporta. Ovde. . .

— Šta hoćete od mene, Latajmere? Treba li da odem odavde? Treba li da odustanem od raščišćavanja i sređivanja bande? Dobio sam punomoćje za ovu oblast i imam odrešene ruke. Dakle, šta vi hoćete?

Latajmer je protrljao oči i povukao rukom preko brade.

— Pitate me, šta hoću? Da vi ne hvatate samo tigrove, nego da sprečite rat govedara i odgajivača ovaca. Taj rat će sigurno izbiti onog trenutka kad jedna strana suviše oslabi. Dakle, vaš zadatak ne može da se sastoji samo u tome da hvatate razbojнике za kojima je raspisana poternica i obećana velika nagrada. Morate da održavate mir u zemlji, inače ćete biti krivi zbog nastalih obračuna.

Posle tih reči mirno se okrenuo i izašao.

Vinehart ga je bez reči pustio da ode.

Ali, Ben Nelson je pitao:

— Zašto ste vi ovde, Vineharte?

— Da bih lovio dvonoge tigrove — rekao je ovaj i izašao napolje. Nelson je ugasio lampu i pošao za njim.

Vinehart je išao nekoliko koraka ispred Nelsona. Kad je morao da prođe kroz svetlo, koje je dopiralo iz prodavnice, Nelson je primetio da je maršal nešto oklevao.

Odjednom se maršal sagnuo i skočio desno.

Odjeknuo je pucanj iz ulice između prodavnice i hotela. Vatra iz revolvera nije prestajala. Meci su očito bili namenjeni maršalu.

Nelson se nije uplašio. Za te stvari stekao je već bogato iskustvo. In-

stinktivno je osećao da su u makazama.

Kad je skočio i izvukao revolver, video je vatru. Protivnik strelac bio je između kancelarije i prodavnice.

Nelson je odgovorio na vatru. Pucalo je sve dok protivnička vatra nije prestala. Ali, nije mogao da zna da li je pogodio strelca ili je ovaj možda pobegao. Okrenuo se prema Vinehartu i video ga kako trči prema ulici iz koje su pucali na njega.

Tada se i Nelson uspravio i potrčao u onom smeru odakle je na njega pucano. Iako je imao još samo dva metka u revolveru, ipak nije stao da bi ga napunio.

Kretao se pognuto napred. Tada je naišao na neki čvrst predmet. Sagnuo se, dohvatio ga i video da je to bio nečiji revolver.

Sad je znao o čemu se zapravo redilo.

Verovatno je on ranio nekog čoveka, ovom je ispaio revolver i nije mogao da ga podigne.

Nelson je trčao dalje. Bio je pun besa.

Ulica nije bila duga. Završila se na poljskom putu, koji je vodio pored nekoliko povrtnjaka.

Nelson je stao i osluškivao.

Onda je čuo rzanje nekog konja i nečije jecanje. Išao je prema tim šumovima i stigao do jahača koji je upravo pokušavao da uzjaše konja. To mu je teško pošlo za rukom. Kad se konačno našao na konju, morao je da se drži za rog sedla, da ne bi pao s konja na drugu stranu.

Hteo je da krene. U tom trenutku Nelson je bio pored njega i povukao ga za nogu. Ovaj je pao i dobro se udario. Onesvestio se.

Čučnuo je pored njega i čekao. Malo kasnije zapalio je šibicu, da bi mogao da vidi koga je zapravo uhvatio.

Bio je to čovek njegovih godina. Metak ga je pogodio u rame. Bio mu je sasvim nepoznat. Iako je Nelson bio tek nekoliko dana u ovom gradu, trudio se da što pre zapamti lica građana.

Kad je Nelson zapalio i drugu šibicu, čovek se osvestio. Otvorio je oči i počeo da jauče od bolova.

— Zašto si to pokušao? — pitao ga je Nelson.

Ranjenik je duboko uzdahnuo.

— A zašto da ne pokušam? — rekao je zatim. — Sredili ste braću Matlok. Oni su bili naši prijatelji. Zar da čekamo dok Vinehart uhvati još nekoga od nas? Mi ovog puta ništa nismo uspeli, ali uskoro će na naša mesta doći drugi. A vas dvojica ćete ubrzo proklinjati dan kad ste odlučili da dođete ovamo! Idi do đavola!

Nelson je oklevao.

Odjednom više nije bio ljut. Nije čak osećao ni želju za osvetom. Obrnuto, osećao je ogorčenost.

— Ali, za mene nećeš dobiti nikakvu premiju — rekao je ranjenik promuklo. — Za moju glavu nije obećana nikakva prljava nagrada. Imam bar to zadovoljstvo.

— Tebe mi je žao — rekao je Nelson. — Ipak bih želeo da saznam šta te je navelo da rizikuješ život zbog braće Matlok? Zašto hoćeš da ih osvetiš, i to iz zasede?

Nelson se odjednom podigao.

— Hajde, pokušaj još jednom da uzjašeš konja! Možda ću te pustiti da odeš.

— Ti-i-i-i?! Mene ćeš pustiti? Kakav ti je to vic? Zašto bi me pustio?

— Ne znam — rekao je Nelson. — Možda zato što za tebe neću dobiti nikakvu premiju. Uostalom, kako se zoveš?

— Arč Baner. Ovde me svi poznaju. Čim me odvedeš u zatvor, svako će ti reći ko sam i kako se zovem. Odrastao sam u ovom gradu zajedno sa Majtonovima. Treba li još nešto da ti kažem?

— Sa Georgijom Majton i sa njenim bratom?

— Da.

Nelson je podigao čoveka i pomogao mu da uzjaše.

— Ja sam dužan Georgiji veliku zahvalnost. Imao si sreću, što si spo-

menuo nju i njenog brata. Ako i njen brat spada u one koji su u sukobu sa zakonom, mislim u one koji će doći u Vinehartove ruke, onda mu reci da ide što dalje.

Arč je jedva sedeo u sedlu. Izgubio je dosta krvi. Ali, bio je to izdržljiv i hrabar momak i verovatno je još mogao da stigne do svojih prijatelja. Ako je on ovde odrastao, onda ima dosta prijatelja, mnogi će hteti da mu pomognu.

— Reći ću to Oliju Majtonu — rekao je ranjenik promuklim glasom. — Ali, mislim da to neće pomoći, jer on ne spada u one, koji bi mogli da pobegnu a da ostave svoje prijatelje u opasnosti. Osim toga, on je momak koji bi bio u stanju da se upusti u otvorenu borbu sa vama dvojicom.

Posle ovih reči Baner je polako odjahao i nestao negde u mraku.

Ali Ben Nelson je stajao još uvek na istom mestu.

Sam sebi nije mogao da objasni zašto je pustio ovog čoveka, koji je hteo da ga ubije iz zasede.

Stalno je samom sebi postavljao ovo pitanje i nije mogao jednostavno na njega da odgovori.

Da li je tako postupio, jer je preosećao da bi to moglo da ima neke veze sa smrću Bastera Matloka? Da li je hteo samom sebi da dokaže da nije tako nepomirljiv i beskrupulozan vuk kao što je to Vinehart? Da li je hteo da pokaže sposobnost da prašta i da spasava druge?

Da li je to bilo samo ustajanje protiv Vinehartove krutosti?

Ili, možda se plašio da je ovaj ranjenik mogao da bude Georgijin brat?

Onda se potrudio da potisne sva ova razmišljanja, okrenuo se i vratio nazad.

Znao je da će Arč Baner opomenuti Georgijinog brata. A time je on, Ben Nelson, odužio svoj dug.

Kad je došao u glavnu ulicu, video je jednu grupu ljudi. Vinehart je bio u sredini grupe. Lako ga je pre-

poznao, jer je maršal bio najviši čovek tog čudnog skupa. Bio je tu i šerif grada, Latajmer. On se upravo dizao, jer je klečao na zemlji pored nečijeg leša koga je pregledao.

Čuo je Latajmerove reči:

— Maršale, ovo je bio Čarli Pekos. Za njim nije raspisana poternica i za njegovu glavu nije obećana nagrada!

— Zašto je onda na ulici pucao u mene? — pitao je Vinehart.

Latajmer nije žurio da odgovori. Čutao je i čekao.

— Mora biti da je taj čovek bio lud — nastavio je Vinehart. — Nije imao nikakvog razloga da me plaši i da puca.

— Vineharte — počeo je Latajmer mirno — u ovoj zemlji ima mnogo takvih koji će na vas pucati. — Dođete, ovde postoje dve partije, ali svaka partija je sigurna zajednica koja neće dozvoliti da neke njene prijatelje i drugove love i ubijaju kao divlje zveri. Vineharte, biće bolje i za nas i za vas da nas ostavite. Idite što pre!

Ove reči je izgovorio prilično glasno i oštro.

Nekoliko građana, koji su do tada stajali i čuteći posmatrali šta se dešavalo, počeli su da podržavaju Latajmera.

Ali, to Vinehartu nije moglo da povrati razum.

Video je Nelsona.

— Jesi li i ti sredio onog? — pitao je hladno.

Nelson je opet osećao zlovolju i odbojnost prema Vinehartu. Zato mu je glas zvučao oštro i odbijajuće.

— Ne, pobeoao mi je. Na kraju ulice imao je konja. Odjahao je.

Video je u polumraku kako su sevale Vinehartove oči.

Ali Nelson je ostao miran i pribran.

— Dobro — rekao je Vinehart. — Onda možemo da se razidemo. Vi ćete, Latajmere, sve srediti — rekao je, pokazujući na leš.

— Naravno, to spada u moj posao

— rekao je Latajmer. — Ako jednog dana i vi budete ležali mrtvi na zemlji, ja ću se pobrinuti da organizujem pregled leša, identifikaciju i sve ostalo. Sve je to moj posao, gospodine!

Vinehart ništa nije odgovorio, otišao je. Nelson je oklevao.

Pored njega je stajao Latajmer i tiho mu govorio:

— Mladiću, odvoj se od njega! Ne idi više s njim, nastradaćeš! Ubrzo ćeš biti izgubljen, kao i on, i jurićeš i hvataćeš ljude za prijavu nagradu.

Nelson je ipak krenuo za Vinehartom, izgledalo je kao da je hteo što pre da pobjegne od Latajmera.

*

Iako je Nelson osećao glad, ipak mu večera nije prijala. Ali trudio se da to maršal ne primeti, jer je ovaj jeo sa velikim apetitom.

Kad su završili večeru, Vinehart mu je rekao:

— Idi u štalu za iznajmljivanje i pripremi naše konje za put. Potrudi se da te niko ne vidi, ili bar da sve bude neupadljivo. Želeo bih da po mogućstvu izađemo iz grada neopaženo. Ja ću se pobrinuti za opremu i za namirnice.

— Hoćemo li dugo biti odsutni? — pitao je Nelson, trudeći se da deluje mirno. A u dubini duše osećao je veliki nemir, kao vojnik pred odlučujuću bitku.

— Imamo sastanak sa jednim mojim starim poznanikom — rekao je maršal. — Dogovorio sam se s njim da se nademo u noći između sedamnaestog i osamnaestog decembra. On će nam pomoći u lovu. Možda ćemo ostati duže od nedelju dana, a možda samo dva dana. Ko bi već sad mogao da predvidi koliko će tako opasan i važan lov potrajati?

*

Trudili su se da budu neopaženi.

Ali, možda ih je neko ipak video kad su odlazili?

Vinehart je bio dovoljno snalažljiv, mogao bi da ide zatvorenih očiju i da se ne izgubi u ovom kraju. Ali, Nelson je verovao da je Vinehart ipak prvi put došao u ovaj kraj.

Najzad su primetili neku visoku stenu na pošumljenom brdu.

*

U podnožju brežuljka počinjao je neki kanjon. Kanjon je verovatno vodio prema severu i kroz njega se moglo doći u Mogolon-zemlju.

Na ulazu u kanjon odjednom se pokazalo neko svetlo.

Bilo je to žuto svetlo osvetljenog prozora. Kad su se malo više približili, primetili su u senci stene jednu kućicu i nekoliko korala.

Stali su, čim su stigli u senku dveju stena.

Vinehart je nekoliko trenutaka posmatrao kućicu.

Onda se uspravio, odupirući se u uzengijama i tri puta je pustio krik pume. Bilo je to vrlo uspešno oponašanje. Pričekao je nekoliko sekundi i još jednom pustio isti krik.

Dok su čekali, primetili su kako se osvetljeni prozor zamračio, ugašena je lampa u kućici. Zato nisu mogli da dokuče da li su se otvorila vrata ili ne.

— Sad će doći Končo — rekao je Vinehart. — On se zove Končo Šamvej. Njegova žena je prava Indijanka iz plemena Apača. Sam Končo nije inače ni za šta sposoban, neće nikad ništa ni vredeti. Za vreme rata bio je špijun gerilaca. Sreo sam ga pre tri meseca u Santa Fe. Prodavao je tamo ukradene konje. Pošto je već jednom špijunirao za mene, odnosno po mom nalogu, i na taj način nije loše zarađivao, dao mi je predlog. Ovde u Mogolon-zemlji ima dosta odmetnika, mogu da se zarade premije i do dvadeset hiljada dolara. A Končo inače zna gde se svi ti nalaze i kako mogu da se

nađu. On će nas delimično čak voditi.

Nelson je samo ćutao, kao da nije bio u stanju da razmišlja o tako prijavom poslu.

— Imao sam dosta muke — nastavio je zadovoljan Vinehart — da dobijem nalog od svog pretpostavljenog baš za ovaj kraj. Ali, sada više nemam problema, sve teče po planu. Imam čak i pomagača na koga potpuno mogu da se oslonim. Bene, drži se samo ovog posla i mene, kroz nekoliko nedelja imaćeš više novca nego što bi kao kauboj zaradio u toku celog života. Moraš mi biti veran. Nas dvojica ne smemo da pravimo nikakve greške, a to znači ne smemo nikom da popuštamo i da činimo ustupke. Da li ti je sve to jasno?

— Da — progundao je Ben Nelson.

Odjednom se čuo nečiji glas s njihove desne strane.

— Dakle, stigli ste, Vineharte. Ko je taj čovek s kojim ste upravo razgovarali?

— Moj pomagač, Ben Nelson. Dodi bliže da te bolje vidim.

Iz senke se pojavio neki čovek vrlo neobične spoljašnjosti. Krivonog, niskog rasta, neuredno obučen. Ali on se lako i brzo kretao, izgledalo je kao da je bio spreman da svakog trenutka nade odgovarajući zaklon.

— Končo, gde ćemo početi? — pitao je Vinehart. Po tonu njegovog glasa moglo je da se zaključi da je bio vrlo nestrpljiv i uzbuđen.

Izgledalo je da je Končo oklevao.

— Moramo još ove noći ići gore u Mogolon-zemlju — rekao je najednom. — Danju se moramo sakrivati. Sutra noću mogli bismo da uhvatimo Morga Sulivana. On živi u kanjonu Lone Pajna i kontroliše ga zbog odgajivača stoke i ovaca. Krenite odmah polako. Idem da se javim ženi i da uzmem konja.

I Končo je brzo nestao.

Vinehart ništa nije rekao. Zapalio

je cigaru. To je činio uvek kad je bio zadovoljan. To je Nelson u međuvremenu već zaključio.

— Morg Sullivan je opasan — rekao je Vinehart posle kraće pauze. — Bene, moramo biti davolski oprezni. Platiću ti petsto dolara od ponuđene premije.

— A kolika je inače premija?

Nelson je primetio kako je maršal slegao ramenima.

— Mislim dve ili tri hiljade dolara — progundao je bezvoljno.

Nelson nije komentarisao, iako je pokazivao izvesno nezadovoljstvo.

— Da li ti se čini da je tvoj deo suviše mali?

— Ne — kratko je odgovorio.

Pre nego što se sunce pojavilo i pre nego što se razila jutarnja rosa, oni su već bili na brdu na kome su se u daljini videli vrhovi pokriveni snegom. Brdo je bilo okruženo vencem šuma.

Našli su dobro mesto za kamp.

Rizikovali su da ispod velike jele, koja je svojim granama filtrirala miris vatre, skuvaju kafu i ispeku slaninu. Kad su jeli, Nelson je konačno po danu mogao da vidi Končo.

Končo mu se ovog puta još manje dopao. Nije se radilo o njegovom spoljašnjem izgledu, Nelson je osećao da je ovaj čovek zračio nečim podlim i lošim. Osim toga, smetalo mu je što se u odnosu na maršala ponašao suviše snishodljivo, a posmatrao ga je skoro podrugljivim pogledima. Naravno, čim bi se uverio da ga maršal ne gleda.

Dakle, mi radimo uz pomoć jednog takvog podlaca, sa ogorčenjem je razmišljao Nelson. Ovaj Končo verovatno nije ni za dlaku bolji od onog mladića koga treba da uhvatimo, i za kojim je raspisana poternica. Končo je verovatno do sada imao sreće, jer za njim još nije raspisana poternica. I sa takvim pomaćem mi ispunjavamo volju zakona!

Čitavog toga dana nije ni reči re-

kao. Trudio se da što više spava. Kad je posle podne smenio Vineharta na straži, maršal mu je rekao:

— Izgleda da ti se Končo ne dopada? Jesam li u pravu, Bene?

— Da, ni najmanje mi se nedopada.

— Ne dopada se on ni meni, ali šta možemo, on nam je potreban. Prava je sreća što sam ga uopšte sreo i što je on sam sve predložio. On je verovatno jedini čovek u ovom kraju koji se ovde snalazi isto kao Apači. Jednom mi je čak pričao, da ovde postoje tragovi od španskih ritera, koji su dolazili ovamo iz Meksika i tražili zlato.

Maršal je pričao ne obraćajući pažnju na Nelsona, koga sve ovo uopšte nije interesovalo.

— Končo mi je čak jednom pričao — nastavio je maršal — da ovde još uvek postoje neki stari rudnici zlata, da su se u jednom od njih nekada sklonili neki Španci sa velikom količinom zlata. Apači nisu hteli da ih puste da izađu iz tog rudnika. Izazvali su neko pomeranje tla i tako zatvorili izlaz i zatrpali i Špance i zlato. Ja čak mislim, da se Končo oženio Indijankom, jer ona zna nešto više o svemu ovome, a naročito o nestalom zlatu. U blizini zatrpanog izlaza rudnika nastanilo se mnogo ljudi. Končo ne može sve da ih protera, ili likvidira. Zato mi je i predložio da u ovom kraju hvatamo bandite. Jednog dana će nas odvesti i na ono mesto, koje za sebe samog želi da oslobodi. Dakle, Bene, lako bi moglo da bude da ćeš ti dobiti daleko veću nagradu od petsto dolara po glavi uhapšenog ili ubijenog razbojnika.

Posle ovih reči maršal je počeo da se ceri i otišao je dalje.

Ben je čučao i ozbiljno razmišljao.

Osećao je da je maršal hteo što više da ga veže za sebe i stalno mu je ponešto obećavao.

Ali, možda je zaista bila istinita priča o Špancima i o zlatu?

Možda je Vinehart igrao veliku igru?

U sumrak su krenuli dalje. Končo ih je opet vodio. Mileli su kao tri senke kroz ovu divlju i nepreglednu zemlju.

Jahali su dugo. Ponekad su bili toliko visoko, da su levo i desno videli sneg.

Konačno, kad je već davno prošla ponoć, stigli su u neku uvalu.

— Tamo dole je kanjon Lone Pajna — rekao je Končo. — ja ću ovde čekati, jer me niko ne sme videti sa vama. Idite duž uvale sve do početka kanjona. Kuća je na levoj strani padine. Mnogo sreće! Morg Sullivan je kod kuće.

— A ko će biti još sa njim? — pitao je Vinehart nepoverljivo.

— Ah, samo njegov mladi brat, žena i dvoje dece — rekao je Končo ravnodušno.

Nelson se nelagodno osećao, uhvatila ga je jeza.

Shvatio je da su hteli da uhvate čoveka, koji je, doduše, bio u sukobu sa zakonom, ali koji je želeo da živi sa svojom porodicom izvan ljudske zajednice. Taj čovek je ovde sagradio i kuću. . .

— Zašto se traži Morg Sullivan? — pitao je Nelson promuklim glasom.

Vinehart se tiho nasmejavao.

— Čemu to pitanje, Bene? Daću ti jedan savet. Nikad ne pokušavaj da sam odlučiš da li je neko zaslužio da ga uhvate ili nije. Zadovolji se time da njega traže po zakonu i da je za njega obećana premija. U tom slučaju, za tebe nema nikakve odgovornosti.

Posle ovih reči napravio je malu pauzu. Konačno mu je glas zvučao hladno i cinično.

Ali, kad je posle počeo da govori, glas mu je dobio izvesnu toplinu i mekoću.

— Dobro — počeo je — možda zaista treba da znaš, zašto se ovaj Morg nalazi na crnoj listi. Presreo je poštanska kola i opljačkao ih. Pri tome je ubio pomoćnog kočijaša,

pucajući u njega s boka. Nedeljama su ga tražili, konačno je uhvaćen. Osuđen je na smrt. U noći, uoči pogubljenja, bio je oslobođen. Da bi ga oslobodili, njegovi prijatelji su ubili šerifa. Opet je usledilo hvatanje, pri čemu je ubijen još jedan čovek a jedan je tako ranjen da je doživotno ostao nepokretan. Sve se to dešavalo u Novom Meksiku. Razbojnici mogu da pobegnu. Ali, savezni zakon svuda važi. Još neko pitanje, Bene?

— Ne.

— Da, čovek nikad ne treba da se suprotstavlja zakonu — rekao je Končo, cereći se neumesno. — Ja sam se uvek tako ponašao. Zato sam i rešio da vam sada pomognem. Dakle, želim vam mnogo sreće!

Ali Vinehart još nije bio zadovoljan. Tražio je da mu se najpre tačno opiše mesto na kome se nalazila Morgova kuća. To je i Ben pažljivo saslušao. Dok je Končo opisivao kuću i okolinu oko kuće, Ben je sve vreme držao zatvorene oči, pokušavajući da sve slikovito zamisli.

Kad je onda krenuo za Vinehartom, činilo mu se da bi se kod Morga mogao da snađe i vezanih očiju, tako im je Končo sve detaljno opisao i objasnio.

Prešli su otprilike pola milje i stali između dve stene. Iz sedala su preko žbunja posmatrali levu stranu kanjona.

Prepoznali su kuću između nekoliko koralu u kojima je bilo nekoliko grla stoke. Malo dalje od kuće bila je neka šupa, u koju se verovatno moglo da uđe kroz neka bočna vrata stambene kuće, i poprečno kroz jedan koral.

Ali sve su to njih dvojica već dobro znali.

— Srećom, nemaju psa — rekao je Vinehart. — Kad bih bio na Sullivanovom mestu, ja bih obavezno držao nekog opasnog psa.

Nelson je i dalje ćutao i mirno posmatrao.

— Moramo da pričekamo, dok neko izađe iz kuće — nastavio je nestrpjivi Vinehart. — To će sigurno biti tek u svanuće. Ili Morg ili njegov mlađi brat moraće da izađu i da odu u šupu po hranu za stoku. Ili, možda će najpre neko ići na bunar po vodu. Ja ću, dakle, čekati iza bunara, a ti kod šupe. Moraćemo osobu koja se prva bude pojavila po mogućstvu u tišini isključiti; da bismo mogli da uđemo u kuću. Vrata će tada biti otvorena. Sve jasno?

— Da — rekao je Nelson i otišao.

Nelson se kretao polako i oprezno, vodeći računa o tome da ne uznemiri stoku u koralu. Obišao je oko šupe, koja je bila prilično uz padinu.

Vrata šupe na drugoj strani bila su otvorena. Ili je bila u pitanju nemarnost, ili je to učinjeno namerno, da bi se seno bolje provetravalo i sušilo. Možda napolju nisu mogli dobro da ga isuše.

Nelson je ušao unutra i odmah pored vrata našao neki sanduk i seo na njega.

Onda ništa drugo nije mogao da radi, nego da sedi i da čeka.

Ali, ničim više nije mogao da odagna misli.

Neprestano je mislio o sebi i o onome što mu je tek predstojalo da uradi.

Za petsto dolara od očekivane premije sedeo je ovde i osluškivao. Bio je niko drugi nego lovac, lovio je ljude ne zbog nekog osećanja obaveze ili pod pritiskom neke unutarne odgovornosti. Nije se osećao kao pošten čuvar reda i zakona.

Sedeo je ovde zbog novca.

Pitao se, da li će Vinehart hvatati ove ljude žive ili će ih ubijati? Kad je postavio samom sebi ovo pitanje, uplašio se.

Bilo mu je u stvari jasno da je Vinehart apsolutno već odlučio da ne hvata žive, jer mu nisu ni bili potrebni živi zatvorenici, nego premije.

Pri ovom saznanju sledio se od užasa.

Kad se malo posle setio svega onoga što se njemu desilo, malo je ojačao i pribrao se. Pomislio je da je svaki čovek dužan da čuva samog sebe. Ja lovim ubice za kojima je raspisana poternica? Šta je tu loše? Zakonu je svejedno ko će srediti bandite, idealisti ili lovci za novac.

Na istoku se pojavilo sivilo, bilo je nešto hladnije.

Čula su se vrata na kući. Ben se odmah trgnuo i pripremio, kao i svaki drugi lovac koji želi da uhvati divljač.

Ustao je, leđima se naslonio odmah pored vrata na zid i izvukao revolver.

Onda je čuo da dolazi neki čovek i da tiho pevuši.

Nelson je pomislio: ovaj čovek je zadovoljan čak i ovog sivog i hladnog jutra. Inače ne bi pevušio. Nemoguće da je to Morg Sullivan. Verovatno je to bio njegov mlađi brat...

Dalje nije mogao da razmišlja, jer je čovek ušao u polumrak šupe. Ali Nelson nije hteo ništa da rizikuje. Izašao je pred njega i udario ga revolverom.

Ovaj je bolno uzdahnuo i pao na kolena. Nelson ga je još jednom udario i ovaj se samo ispružio.

Ben ga je posmatrao. Bio je to visok i neverovatno jak muškarac, stariji od njega. Zato je poverovao da je to ipak bio lično Morg Sullivan a ne njegov mlađi brat.

Stao je na otvorena vrata i gledao prema kući. U tom momentu primetio je i Vineharta, dolazio je kroz ista vrata kroz koja je malopre izašao Morg Sullivan.

Ben je hteo da mu dovikne, da nije bilo potrebno ulaziti u kuću. Ali, ipak nije bio sasvim siguran da je kraj njega baš Morg Sullivan. Nije hteo glasno da viče, nije mogao ni da mahne rukom, jer je vidljivost još bila mala.

Nehotice je uzdahnuo i okrenuo se onesvešćenom. Nekako ga je otkotrljao do kola i tamo ga privezao.

Onda je brzo potrčao prema kući. Bilo je već suviše kasno.

Unutra su odjekivali pucnji.

Čuo se muški glas, bio je to više jauk nego reči. Zatim se taj muškarac srušio.

Izletela je kroz vrata žena, još u spavaćici. Otrčala na verandu i vikala:

— Morg! Morg! Banditi, Morg!

Najzad se čuo plač dvoje dece. Žena je preko verande potrčala prema šupi, iz koje je upravo dolazio Ben. Verovatno joj se najpre učinilo da je to Morg Sullivan, ali ubrzo je shvatila da je i to bio neki nepoznati čovek. Za trenutak je zastala a onda je produžila malo sporijim hodom.

— Šta ste to uradili s mojim mužem? Gde je on? Šta tražite ovde? Da li ste vi ljudi odgajivača goveda? — pitala je drhtećim glasom.

— Zakon je stigao, gospodo Sullivan — rekao je Ben Nelson.

— Kakav zakon?

— Onaj čovek u vašoj kući je maršal Stap Vinehart, a ja sam njegov pomoćnik.

Žena je duboko uzdahnula, prošla pored njega i otišla u šupu.

Ben joj je to dozvolio.

On je otišao u kuću.

Pre nego što je stigao do kuće, Vinehart je već izlazio napolje.

— Unutra je bio samo Sullivanov brat — rekao je maršal. — Imao je revolver pod jastukom. Morao sam da pucam. Šta je sa ženom? Jesi li uhvatio Morga?

— Da — rekao je Ben. — Živ je, odvešćemo ga u zatvor, zar ne?

— Naravno — rekao je Vinehart posle kratkog ćutanja. — Biće dobro ako se u mom izveštaju nađe i takav podatak, da sam jednog razbojnika uhvatio živog. Ali, Bene, ti moraš još dosta stvari da naučiš! Jednog dana moraćeš da shvatiš da živi razbojnici i ubice predstavljaju čitav niz novih problema i nevolja. Dakle, odvedi ga u zatvor. On je tvoj.

— A ti, Vineharte?

Ovaj se cerio.

— Moj lov još nije završen — rekao je. — Mislim da će mi Končo dati još jednog drugog tipa i da mogu da uhvatim još jednog ili možda i dvojicu. Ali, na žalost, ti ne možeš da podeš sa mnom. Moraš da vodiš Morga u zatvor. To će te stajati petsto dolara, ili možda čak i hiljadu. Razmisli dobro o tome.

*

Nelson je razmišljao o mnogo stvari dok je sprovodio Morga u zatvor.

Još su mu u ušima odzvanjale reči i plač očajne žene i dece.

Razmišljao je i o tome kako je Vinehart surovo ubio Morgovog mlađeg brata.

Morg je sve vreme ćutao. Ali, kad su oko podne stali da se odmore konji i da oni nešto pojedu, Morg mu je rekao:

— Pusti me na slobodu! Video si moju ženu i čuo si plač moje dece. Deca su mi još mala, tek dve i tri godine. Imam porodicu kojoj sam potreban. Zar nisam dovoljno kažnjen time što ću ponovo morati sa porodicom mesecima da lutam dok ne nađem sigurno mesto. Šta ćeš dobiti za to, što si me uhvatio? Mislim, koliko će ti Vinehart dati od premije?

— Petsto dolara — rekao je Ben.

— Zbog pet stotina dolara ogrešićeš dušu o dva mala deteta — gundao je Morg.

Nelson ništa nije rekao. Posmatrao je Morga.

Ali, Sullivan je prestao da govori i da ga moli. Pobedio je njegov ponos. Samo je mirno rekao:

— U redu je, neću više da te molim. Reći ću ti samo nešto: ova prljava zarada neće ti doneti mnogo radosti. Ti i tvoj šef, taj Vinehart, ni ne znate koliko ja imam prijatelja u ovom kraju. Vi ni ne slutite šta vas sve očekuje. U redu! Neka vam bude!

Obojica su ćutali posle ovih reči. Kad su posle sata odmora krenu-

li, Sullivan je svojim vezanim rukama uzeo uzde sa roga od sedla i mirno načinio pokret koji je karakterističan za jahača koji hoće da krene konja.

A onda je pokušao.

Odjednom je pustio neki krik koji je podsećao na pumu. To je bio stari trik Apača. Taj krik je trebalo da zbuni Nelsonovog konja i da ga dovede u takvu paniku, da mora da zbaci Bena iz sedla.

A Morgov konj je već bio navikao na takav krik, tako da ga je Morg mogao da trgne na levu stranu. Pustio ga je da skoči na Benovog konja, pre nego što je Ben uspeo da uspostavi kontrolu nad njim. Tada se Morg bacio iz sedla i skočio na Nelsona. Zbacio ga je lako sa plašenog konja i odjednom se Ben našao na zemlji ispod Morga.

Ali, Morgu ipak nije pošlo za rukom da mu stavi lanac oko vrata.

Da mu je to pošlo za rukom, mogao bi lako da ga udavi. Nelson je naslutio Morgovu nameru i podigao visoko bradu. I skoro divljom snagom bacio je sa sebe mnogo jačeg i težeg Sulivana.

Ben se kotrljao u stranu, konačno je došao do svog revolvera, jer mu je ovaj malopre ispao, i uperio ga u Sulivana, a da se nije ni podigao.

Obojica su bili ljuti i spremni na sve ili ništa.

Ben se setio Vinehartovih reči, i pomislio je da je ovaj bio u pravu, kad mu je govorio da ovakvi razbojnici mogu u svako doba da budu izvor velikih problema i nevolja. Morg je najpre pokušao preko žene i dece da omekša Bena. Onda je pokušao da ga zadavi. Zar nije bolje ovakve vukove odmah ubijati?

Ali, sa ljutnjom odlazile su i teške misli. Polako se podigao i rekao pretećim tonom:

— Samo pokušaj tako nešto još jednom! Budi siguran da ćeš stići u grad mrtav, prebačen preko konja!

I Ben je primetio da se u Morgo-

vim očima vatra ugasila. Delovao je rezignirano i tužno.

— A šta bi ti učinio na mom mestu? — pitao je Sullivan. — Da, napao sam poštanska kola. Apači su ukrali moje rasne konje. Imao sam mali ranč sa konjima. Posle rođenja drugog deteta žena mi se razbolela, bio joj je potreban lekar. Bio sam toliko siromašan da joj čak ni to nisam mogao da pružim. Napad i pljačka bili su izlaz iz takve situacije. Ja sam...

— Zašto mi to sad pričaš?! — pitao ga je Ben nabusito. — Nisam ja tvoj čuvar. Svaki čovek mora samog sebe da čuva. Mogao bih i ja da ispričam tebi svoju priču, na primer, priču o tome kako sam postao Vinehartov pomoćnik. Svaki čovek mogao bi da priča neku svoju priču. Ali, čemu sve to?

Kad je Ben doveo Morga u zatvor, bilo je već skoro veče.

Dok je prolazio s njim kroz grad, ljudi su gledali kroz prozore, iz kuća i prodavnica. Iz saluna je izašlo dvadesetak ljudi, koji su izgledali kao stočari.

Svi su gledali Bena i Morga.

Morg je glasno uzvikivao:

— Vinehart je ubio moga brata, žena i deca su mi ostali bez ičije pomoći! Pobrinite se za njih! Recite mojim prijateljima da pomognu mojoj porodici!

Ben je osećao neprijateljstvo ovih ljudi. I Georgija Majton je izašla iz prodavnice. Kad su im se slučajno sreli pogledi, učinilo mu se da je u njenim očima video prezir i ogorčenost.

To ga je zbolelo.

Do đavola, zašto mi je toliko stalo do toga šta ova devojka misli o meni? Zašto se toliko brinem o njenom bratu, koga ne poznajem?

Nije mogao da odgovori na ta pitanja.

Uskoro je Morg već bio u jednoj od zatvorskih ćelija.

Kad je izašao iz zgrade i pažljivo zaključao vrata, bila je već noć.

Oklevao je da krene u grad, iako je znao da nije smeo da pokaže ni strah ni suviše veliku hrabrost.

Trebalo je odvesti umorne konje u štalu za iznajmljivanje. Nije mogao da ih ostavi pred kancelarijom, bili su prašnjavi, umorni, gladni i žedni.

Uzjahao je svoga konja a Morgo-vog je vodio, i tako krenuo prema štali za iznajmljivanje.

Stao je pred otvorenom kapijom, sjahao i ušao u jednu osvetljenu prostoriju, i tražio konjušara. U desnom uglu te prostorije bila je i kancelarija sa uredom za prenoćišta.

Desno i levo pored otvorene kapije stajali su ljudi i posmatrali ga, baš kao i oni u gradu, dok je vodio Morga Sulivana.

Imao je osećaj da se nalazio u čoporu opasnih pasa i ličio je samom sebi na nekog zalutalog vuka. Nije vadio revolver.

Bilo je jasno da je imao iskustva u takvoj vrsti borbe. Nije mu se prvi put desilo da je morao da se bori u jednoj tako neravnopravnoj borbi.

Ali, napadačima je uspelo da ga obore s nogu. Bila je to grupa surovih ljudi.

Kad više nije bio u stanju da se brani, kad nije mogao da pokrene nijednu ruku, onda je dobio užasnu kaznu.

Kad su konačno prestali da ga biju neko je viknuo:

— Oho, ovaj ume da se bori!

I zaista, skoro svaki od njih osetio je žestinu Benovih pesnica.

Ben se u međuvremenu onesvestio.

— Nismo ga valjda ubili? — pitao je jedan od prisutnih.

Drugi su vrteli glavama.

— Ne boj se! Može on dosta da podnese! Neće mu ništa biti! — rekao je neko.

Taj isti je odmah kleknuo pored onesvešćenog Bena, pretražio mu džepove i uzeo ključeve od zatvora.

— Hajdemo da oslobodimo Morga Sulivana — rekao je.

Svi su krenuli za njim.

Ben Nelson je ostao sam. Niko se nije brinuo o njemu. Noćni čuvar štale se nije ni pojavio. Možda se zadržao napolju u dvorištu, ili se namerno negde sakrio i čekao dok se sve ne završi. Verovatno nije hteo da bude svedok.

Benu je bilo potrebno dugo vremena da dođe svesti.

Buđenje mu je bilo vrlo mučno i bolno.

Onda je čuo nekog čoveka, koji je glasno psovao i dolazio prema njemu.

Sasvim instinktivno Ben se napravio da je u nesvesti. Čovek je kleknuo pored njega i još jednom mu pretraživao džepove. Pri tome je gundao:

— Prokletniče, vezao si Morga za rešetku ćelije lisicama za ruke! Ne možemo da ga oslobodimo. Gde ti je ključ za lisice?

Čovek je najzad našao mali ključ u džepu od jakne, sa olakšanjem se pridigao i nogom udario Bena u bok. Zatim je otišao.

Onda se Ben sa velikom mukom podigao, teturao se kao pijan čovek.

Ali, ipak se kretao napred, išao je ka nekom cilju. Taj cilj je bio veliki valov u dvorištu.

Odmah se zagnjurio u vodu. Skoro se udavio, jer nije imao snage da se ponovo uspravi. Konačno mu je to ipak pošlo za rukom.

Još jednom je zagnjurio glavu u vodu. Kad se uspravio, posmatrao je okolinu sa više svesti. Nikoga nije bilo. Ali, kod valova su stajala dva konja.

Jedan konj je bio sasvim blizu njega, mogao je da ga dodirne rukom.

U futroli sedla bila je neka puška.

Ben je prišao bliže i izvukao pušku.

Krenuo je sa puškom. Kretanje mu je teško padalo, ali ipak je izdržavao.

Išao je stranom ulice.

Ulica je bila pusta. Ceo grad je već znao da su se neki ljudi nalazili

u zatvoru, pokušavajući da oslobode Morga. Zato su se i ti ljudi ponašali kao noćni čuvar u štali za iznajmljivanje. Ostali su nevidljivi i nisu hteli da budu nikakvi svedoci.

To je bila Benova sreća.

Preko puta zatvora stajala su neka kola. Ben je iza tih kola našao zaklon. Nije morao dugo da čeka.

Ljudi su ubrzo izlazili iz zatvora.

Sa njima je bio i Morg Sullivan.

Ispred kancelarije za trenutak su obrazovali neku grupu.

Neko je rekao:

— Dakle, Morg, sad gledaj da što pre stigneš kući. Potreban ti je odmoran konj. Uzmi moga, on je pred salunom. Ja ću kasnije uzeti tvoga. Hajde, čisti se!

Tada je Ben Nelson stupio na scenu, pojavivši se iza kola.

Držao je pušku u ruci.

— Imam napunjenu pušku — rekao je grubo. — Ako samo neko od vas pomisli da je stvar završena, grdno se prevario!

U njegovom glasu bilo je nečeg hladnog, surovog. Poverovali su mu da nije bio u bunilu, jer su znali kako ih je nedavno udarao. Osim toga, svima je bilo jasno da je zakon bio na Benovoj strani i da je on, konačno, bio čovek zakona.

Svi su bili zapanjeni, jer su očekivali da će on duže vreme bolovati. A on je već posle nekoliko minuta stajao pred njima sa napunjenom puškom! U njima se pojavila užasna mržnja ali, s druge strane, morali su da ga respektuju.

Shvatili su da je on bio mnogo jači i opasniji nego što su mislili.

Do sada je tu i tamo gorela poneka lampa u kućama. Ali, sada su svetla pogašena. Grad je bio protiv Bena Nelsona.

Ali, mrak ipak nije bio potpun, jer je bila mesečina.

Nelson je rekao:

— Morg, dođi! Dođi pravo kod mene! Dakle, kreni!

— Idi do davola! — viknuo mu je Morg Sullivan.

— Dajem vam tri sekunde — odgovorio je Ben.

I Ben im se za tri koraka približio. Znali su da je to bilo još opasnije po njih. Čak i kad bi ga odnekud pogodio neki metak, Ben bi ipak pucao.

Onda je Ben počeo da odbrojava.

Kad je rekao »Tri«, Morg Sullivan je krenuo prema njemu. Stao je na korak ispred njega.

— Šta ti imaš protiv mene? — pitao je Morg Sullivan.

— Bolje pitaj šta zakon ima protiv tebe — odgovorio je Nelson. — Okreni se!

Sullivan ga je poslušao. Nelson mu je stavio cev na leđa i rekao:

— Hajdemo unutra. Ako nešto smeta tvojim prijateljima, pucaću i podeliću te na dva dela. Dakle, vi tamo, razlaz! Odlazite odavde!

Opet je u njegovom glasu bilo nečeg divljeg i surovog.

I ljudi su počeli da uzmiču.

Ben je mirno ušao sa Morgom u zatvor.

Zatvorila su se vrata za njima.

Niko nije pružao otpor, iako su mogli prodreti unutra i nešto pred-uzeti. Ali, shvatili su da su ovog puta izgubili.

Ben je bio opasniji i odlučniji nego što su oni ocenili.

Odustali su od borbe i razišli se.

I kao da su se postideli svoga neuspeha, kasnije su napustili grad.

*

Sledećeg jutra otišao je kod Georgije Majton. Hteo je da kupi novo odelo i neke lekove. Oči su mu bile toliko otekle, da su bile skoro zatvorene, usne rasečene a kosa je od krvi bila sva ulepljena.

Georgija ga je posluživala brzo i bez reči.

A kad mu je pokazivala košulju, odjednom je rekla:

— Šta vam sve to treba, Bene? Oni ljudi s kojima ste se sinoć borili, nisu bili nikavi banditi. To su bili pošteno odgajivači goveda ili njihovi

kauboji. Ti ljudi su u stalnoj borbi sa odgajivačima ovaca, oni ne mogu da podnesu da im neko remeti ravnotežu snaga. Zar vi to ne shvatate?

— Ne! — rekao je grubo. — Ne mogu da shvatim da me neko toliko premlati da budem polumrtav, i to samo zbog toga što su hteli da oslobode čoveka za kojim je raspisana poternica jer je lopov i ubica!

Georgija je opet otišla iza tezge, sve mu je upakovala, izračunala i rekla mu konačnu sumu.

Platio je bez reči.

Ali kad je hteo da krene, rekla mu je ogorčeno:

— Došli ste ovamo sa Vinehartom samo zato da ovde zaradite hvatajući ili ubijajući ljude. Ipak se nijedan od vas ne interesuje ovde za prave probleme.

— Možda je samo bilo tako — progundao je Ben.

Krenuo je prema vratima i dodao:

— Georgija, sve ovo vreme imam samo jednu brigu. Plašim se da ću gore imati posla sa vašim bratom. To bi mi vrlo teško palo.

Onda je izašao iz prodavnice.

Ona je još neko vreme stajala kao ukopana i gledala za njim na ulicu. Onda se okrenula i otišla iz prodavnice u kuhinju.

Tamo je neki čovek sedeo za stolom i jeo.

Čovek je imao crvenu kosu kao i Georgija, sive oči i delovao je malo zbunjeno. Čim bi ga neko video, morao bi da zaključa, da je to bio mladić koji je sam sebi krčio put i koji se više puta morao hrabrošću da dokazuje.

Posmatrao je Georgiju i rekao joj:

— Sestro, čuo sam svaku reč. Znači, ovaj Ben Nelson se plašio da sa mnom ima bilo kakvog posla. Šta bi to trebalo da znači?

Ona je oklevala.

— Pre nekoliko dana učinila sam mu veliku uslugu — rekla je. — On se oseća dužnim prema meni. A ja verujem da, osim toga, nije ravnodušan prema meni. Ali, Oli, bez ob-

zira na to, ja se brinem za tebe. Živiš tamo gore među odbačenim i protoranim ljudima. Nalaziš se između dve neprijateljske partije. Šta ćeš raditi ako maršal i njegov pomoćnik uhapsu jednog od tvojih prijatelja? Oli, i tata se brinuo i plašio za tebe. Sad se i ja plašim. To je bila sumanutna ideja nezrelog mladića da se odmetne od kuće i od roditelja i da ceo život provodi u neizvesnosti i u potrazi za zlatom. Čak i ako uspeš jednog dana da dođeš do zlata, ono ti neće doneti sreću. Ima vas suviše mnogo takvih, jednog dana ćete se uzajamno ubijati i uništavati, i...

— Sestro, to su moji problemi a ne tvoji — prekinuo ju je.

— Nisi u pravu, ti si moj brat i moram da se brinem — rekla je povišenim tonom u glasu.

— Znaš šta, taj Ben Nelson i njegov veliki majstor Stap Vinehart, treba ipak da vođe računa o sebi i da nam se suviše ne približavaju.

*

Tek trećeg dana posle podne vratio se Vinehart.

Nije došao sam.

Njegov lov je bio vrlo uspešan.

Doneo je jednog ubijenog, prebačenog preko sedla, i doveo jednog ranjenog, koji je jedva mogao da se drži u sedlu.

U gradu je sve živnulo. Ljudi su istrčavali iz kuća, iz prodavnica i iz saluna, iz hotela i kancelarija.

Posmatrali su kako je Vinehart stao ispred zgrade sa kancelarijom i sa zatvorom. Ben Nelson je izašao pred njega.

Odjednom se pojavio i Taj Latajmer i približio se jednoj grupi.

— Vineharte, koga ste opet ubili? — pitao je Latajmer oštro i pomalo ogorčeno. Bilo je jasno da je njegovo pitanje naišlo na opšte razumevanje prisutnih građana.

Ali Vinehart je samo ispod oka pogledao šerifa. Tek je tada primećio Nelsona.

— Da li je Morg još u zatvoru? — pitao je Vinehart.

— Da — potvrdio je Nelson.

Onda je Ben pogledao ranjenika koga je Vinehart doveo sa sobom. Bilo mu ga je žao, jer je to bio neki plavokosi mladić. Sigurno za njim nije bila raspisana poternica.

Nelson je odjednom postao vrlo radoznao i nestrpljiv. Pitao je Vineharta:

— Ko je to? — pokazujući na ranjenika.

Vinehart ništa nije odgovorio, cerio se tako da je podsećao na tigra, koji je rešio da pokaže zube.

Pogledao je prema Latajmeru i obratio mu se nadmeno:

— Gospodine Latajmere, poznajete li ovu dvojicu uhapšenih?

Latajmer je prišao bliže. Nije ni pogledao ranjenog i ubijenog, gledao je Vineharta, i to pravo u oči.

— Sigurno ih poznajem — rekao je hladno. — Poznajem obojicu. To su Vilijam Slim i njegov sin Džoni. Vilijam je očito mrtav, zar ne, maršale? Vi uvek idete do kraja?

U ovom pitanju bilo je ogorčenog prezira.

Vinehart je klimnuo glavom.

— Slimovi su — rekao je Benu Nelsonu — vodili povorku kola od Kansas—Sitija prema Santa—Feu. Međutim, kola nikad nisu stigla, na cilj jer su Slimovi bili povezani sa nekom bandom, koja ih je uz put napala i opljačkala. To su učinili još nekoliko puta sa sličnim uspehom. Za njih dvojicu obećana je premija od pet hiljada dolara. Imate li možda još neko pitanje?

— Ne — rekao je Nelson i okrenuo se.

Gledaoci su se odjednom razišli. Verovatno se brzo pročulo koga je Vinehart upravo doveo.

Nelson je znao da to nije bio dobar znak. Ovi ljudi su pokazali da nisu hteli da imaju nikakva posla sa ljudima kakvi su bili Slimovi. Slimovi su upropastili muževe, žene i decu iz nekoliko kola.

Vinehart je povukao ranjenog Slima sa konja i poveo ga u kancelariju. Latajmer je izašao napred i uzeo uzde konja na kome je bio ubijeni Slim. Pogledao je Nelsona.

— Odneću ga odmah u mrtvačnicu. Vinehartu je potreban zapisnik o pregledu ubijenog. Bez zapisnika nema premije. Ali, u svakom slučaju, ovog puta je uhvatio zaista prave razbojнике, sa kojima čak ni mnogi odmetnici nisu hteli da imaju posla.

Otišao je.

Posle tri dana stigla su zatvorska kola, obišla su sve male gradove i pokupila sve uhapšene.

*

Kad se spustila noć, oni su brzo otišli. Iskrali su se kao lopovi iz grada, jer morali su da računaju s time da su odmetnici u skrivenim kamповima blagovremeno upozoreni.

Zato su polako izašli iz grada nadajući se da vest neće stići pre njih, da se neće pročuti o njihovom dolasku i da će im ubrzo poći za rukom da nekog uhvate.

Posle ponoći su se sreli sa Končom. I njemu se žurilo.

— Svaki sat, koji izgubimo, radi protiv nas — rekao je Končo.

— Da, to je jasno — složio se Vinehart.

— Ali ipak imamo sreće — nastavio je Končo. — Promeniće se vreme. Biće kiše. Vidljivost će biti toliko slaba da bih vas mogao voditi i po danu, a da se ne plašimo da će nas neko primetiti. Ima desetak mesta sa kojih ćemo mirno moći da motrimo.

Kad je svanulo, neko vreme su se odmarali. počela je da pada kiša, ne baš jaka, ali uporna. Spustila se jaka magla. Vidljivost je bila mestimično toliko slaba da su jedva videli pred sobom. Ali Končo ih je vodio sigurno ka cilju.

I on se iznenadio kad su kasnije u kanjonu Lon Pajn slučajno stigli do neke grupe ljudi. Končo je psovao,

jer je to bio kraj njegove anonimnosti. Sad se konačno saznalo da je on bio maršalov glavni vodič.

Od sada će se u Mongolon—zemlji sve znati o njemu.

A to bi ubrzo moglo da znači njegovu smrt.

Vinehart i Nelson su odmah izvali revolvere, kad su sa strana uske staze između stena i žbunja primetili jahače.

Tada se stvar brzo razrešila. Naime, neko je viknuo:

— To je Vinehart, maršal Vinehart!

Za nekoliko sekundi zavladała je tišina.

Obe grupe su se pažljivo posmatrale.

Tada se čuo nečiji promukao glas pun ogorčenja:

— Ljudi, pogledajte malo bolje ko je sa maršalom i njegovim pomoćnikom! Možete li da prepoznate Konča? Sada konačno svi znamo kako je Vinehart, koji je inače ovde stranac, mogao tako dobro da se snalazi. Vodi ga Končo, pasji sin!

Opet je nastala tišina.

Končo je rekao promuklim glasom:

— Maršale, to su odgajivači goveda. Taj što je govorio, to je gospodin Džek Uvald, njihov predvodnik. Maršale, time je moj zadatak potpuno izvršen. Sada mogu da se vratim, zar ne?

Obratio se odgajivačima goveda:

— Vaše sumnje me vređaju — rekao je. — Maršal me je samo zamolio da ga dovedem kod vas. To je sve, verovali ili ne!

Posle ovih reči, okrenuo je konja i nestao.

— Ja mu ipak ne verujem, tom prokletom stvoru! — rekao je neko ogorčeno.

Onda je Džek Uvald, koga je Končo nazvao predvodnikom, prišao malo bliže. Bio je to stariji čovek, sličan šerifu Latajmeru. Sedeo je u sedlu kao neki viši oficir, što je upućivalo na to da je nekada bio u vojnoj službi.

— Ja sam Džek Uvald — rekao je. — Predvodim odgajivače goveda. Ovde čekamo pojačanje, doći će nam u pomoć grupa jahača iz Šemroka. Maršale, odgajivači ovaca teraju svoja stada kroz kanjon Lon Pajna. Razumete li? Od kada nema više Morga Sulivana u ovom kanjonu, očekujemo jednu takvu invaziju. Sad su oni na putu. Zaustavićemo ih, i to zauvek! Vineharte, sada morate da pokažete na čijoj ste strani! To vas pitam ovde!

Nelson je osetio čudnu radoznalost.

Vinehart je konačno morao da pokaže da nije došao samo da zaradi nekoliko premija, nego da je bio i čovek zakona kome je mir najvažniji. Održanje mira morao bi da bude njegov najvažniji zadatak.

To što su nameravali da učine odgajivači ovaca, moglo je da se smatra izazivanjem nemira u zemlji. Konačno, oni su hteli da dođu sa svojim stadima na livade koje su govedari već zaposeli. Po zakonu, njih bi trebalo tretirati kao napadače i uzurpatore.

Pošto ovde nije bilo šerifa, značilo je da je maršal bio nadležan da tu stvar reši po zakonu.

— Ono što je do sada bila naša zemlja, biće i dalje — rekao je Vinehart. — Nemate razloga da pravite probleme i da počinjete rat. Ja ću to već srediti sa svojim pomoćnikom. Ni na jednoj strani neće biti nikakvih promena. Jeste li me razumeli?

Svi su se cerili, a Džek Uvald se čak podrugljivo smeškao.

— Dobro, Vineharte, imate vremena, dok se mi ne okupimo u punom broju — rekao mu je Džek Uvald. — Ako ne uspete da zadržite i da sprečite odgajivače ovaca, onda ćemo ih mi napasti. Ah, baš bih hteo da vidim kako ćete naterati Luisa Randolfa i njegovog partnera Pakoa Sareta da se okrenu i da se vrate? Tako nešto moguće je samo oružjem! Ali, u redu je, mi ćemo čekati, jer još nismo okupljeni u punom broju.

Niko nije verovao da su Vinehart i njegov mršavi pomoćnik sposobni bilo šta da učine.

Zvezda maršalova ovde je vredela samo kao parče metala.

Vinehart ništa više nije rekao.

Jahao je dalje a Ben Nelson ga je pratio.

Stočari su im se sklanjali s puta, koji je vodio direktno u Lon Pajn kanjon.

Kiša je jače padala. Istovremeno se poboljšala vidljivost, jer se magla podizala.

Vinehart i Nelson su prošli pored Morgove kuće. Nisu znali da li se Stela Sullivan vratila kući sa decom. Na ranču su videli nekoliko ljudi, radili su u dvorištu i u koralima.

Dok je Vinehart jahao pored Sulivanove kuće, mislio je na njegovu ženu i glasno rekao:

— Ona će se već dokazati, podići će decu i jednog dana će biti srećnija kao udovica ili sa nekim drugim mužem, i to mnogo srećnija nego sa razbojnikom za kim je bila raspisana poternica.

Nelson ništa nije rekao. Vinehart ga je jednom čudno pogledao.

Izgledalo je kao da je Vinehart još jednom hteo da počne neki razgovor, ali se predomislio.

Prošli su otprilike pola milje.

Onda su stali.

Pred njima je bila straža odgajivača ovaca.

Bila su to dva jahača sa nekoliko pasa.

Iza njih su bila kola na dva točka, koja se tako često viđaju kod pastira.

Iza kola bilo je prvo stado, za standom su bili pastiri naoružani i na konjima.

Kanjon je bio pun ovaca.

Da, bila je to prava invazija! Odgajivači ovaca hteli su da prođu, sa nekoliko stada, na zemlju odgajivača goveda.

Vinehart i Nelson su pogledali dvojicu jahača, koji su takođe zaustavili svoje konje. Rastojanje između njih iznosilo pet koraka.

Odgajivači ovaca su bili snažni i vrlo opasni, to se već na prvi pogled moglo da vidi.

Nosili su i po dva revolvera, bili su to ljudi koji su se već navikli da se stalno bore za svoje ovce, a time i za svoj život. Oni su, da bi opstali, morali stalno da osvajaju nove pašnjake.

— Ah, vi ste Vinehart — rekao je jedan od njih. — Da, tačno su vas opisali. Čuo sam da vi ovde hvatate bandite. Ja sam Luis Randolph. Ovo je moj partner i rođak Pako Saret. Imamo za sobom deset hiljada ovaca! I oko četrdesetak kaubojja, ne računajući pastire i pse.

— Onda ste vi moćni i bogati — rekao je Vinehart mirno.

— To nisam rekao.

— Ali, tako sam ja shvatio i mislim da se ne varam. Od velikih ljudi se očekuje da budu razboriti. Zato sada načulite dobro uši! Neću vam dva puta govoriti! Dobro pazite! Sad ćete se okrenuti i vratiti nazad. I to odmah! Iza mene počinje zemlja odgajivača goveda. Goveda su ovde bila pre ovaca. Za ovce ovde više nema mesta. To je naredba! Ako je ne poslušate, narušićete mir u zemlji. Jeste li me razumeli?

— To su velike reči — rekao je Luis Randolph. — Vineharte, ovde nećete biti grubi. Mogli bismo vam oduzeti zvezdu, a šta biste vi onda bili? Da, Vineharte, šta biste vi bili sa revolverom izvan zakona?

— To bi bila moja stvar — odgovorio je Vinehart. — Vaša stvar je da se okrenete, ili da idete u pakao. Znate li vi, šta to znači ići protiv maršala?

— Ne znamo — rekao je Saret. — Šta ovde znači tvoja zvezda? Ništa! Ako hoću, ubiću te odmah iz sedla, to ću uraditi i sa svakom drugom budalom, koja se usudi da nas zadrži! Sklanjaj nam se s puta! Stižu naše ovce! Mi ćemo ovcima osloboditi put. Naravno, revolverima!

Saret je pri tome levom rukom dodirnuo jedan revolver.

Istovremeno je desnom uzeo drugi. To je bio njegov trik.

Ali on nije mogao da zbuni Vineharta.

Ovaj ga je pogodio, dok je Saret izvlačio revolver, iako je Saret bio vrlo brz.

Od svakog revolveraša postoji bolji i brži. Za Sareta to je bio Vinehart.

Vinehart ga je jednim jedinim metkom izbacio iz sedla. Saretov metak je odleteo negde u zemlju, jer nije mogao da podigne revolver uvis.

I Ben Nelson je uzeo svoj revolver, jer je video da je to isto hteo da učini Luis Randolph. I Nelson je bio brži i pogodio ga.

I Saret i Randolph su spali sa konja. Psi su počeli da se vrte. Oni su bili dresirani da reaguju na komandu, ali sada nisu znali šta je trebalo da rade. Komande nije bilo. Ali ipak su shvatili da se njihovim gazdama desilo nešto strašno, i posmatrali su dvojicu jahača kao neprijatelje. Zbili su se jedan uz drugog i počeli da laju.

Opet je odjeknuo Vinehartov revolver. Vinehart je bio surov i nije znao ni za kakvu milost, pucao je u pse.

Prišli su jahači od stada, ali nisu pucali, jer su videli svoje gazde na zemlji. Videli su i zvezde na dvojici došljaka.

Možda bi ipak došlo do borbe. Ali iznenada je dojurila neka žena.

Jahala je brzo kao muškarac, nosila je meksičku nošnju.

Brzo je bacila pogled na dvojicu ubijenih, onda je pogled poleteo prema Vinehartu i Nelsonu.

Čekali su, držeći revolvere u rukama.

Žena je bila lepa, meksičkog porekla. Verovatno je to bila žena Luisa Randolpha, a Saretova sestra.

Nije rekla nijednu reč, ali isto tako nije pokazivala nijedan znak izgubljenosti.

To je ipak bilo neprirodno.

Konačno se obratila kaubojima.

— Okrenućemo se i vratiti — rekla je mirno. — Sve je prošlo! Neko od vas treba da dotera kola da u njih stavimo Luisa i Sareta. Jeste li razumeli?

Oklevali su.

— Jeste li čuli? Ko hoće da ostane kod mene na platnom spisku, taj će raditi ono što ja kažem!

Glas joj je zvučao odlučno i strogo.

Poslušali su je.

Tek kad su kauboji otišli da okrenu ovce i da ih vrate, žena je prišla dvojici ubijenih i klekla najpre pored Luisa Randolpha. Stavila je glavu na njegove grudi i neko vreme ostala u tom položaju. Onda je klekla pored Sareta i to isto ponovila.

Kad se uspravila, jedno vreme je stajala nepomično. Gledala je u prazno.

Onda se okrenula prema Vinehartu i Nelsonu, koji su još uvek mirno čekali.

— Jednog dana je do ovoga moralo da dođe — rekla je. — Mi stalno moramo da osvajamo nove pašnjake. Još su naši dedovi i očevi večito bili na putu. I svi su na ovaj način umrli. Luisov plan je bio da čitavu Mogolon-zemlju zauzme za ovce. Ja sam bila protiv toga. Predajem se. Ne može se uvek ovako živeti.

— Vaš brat je prvi uzeo oružje — rekao je Vinehart. — Drago mi je što ste vi tako razumni i što. . .

— Moram, jer imam dva mala sina, i ne bih želela da ih jednog dana vidim kako umiru za svoja stada ovaca — rekla je.

— U pravu ste — dodao je Vinehart.

— Da, inače. . .

Oči su joj sevnule. Uspravila se i stala skoro na vrhove prstiju, toliko je bila gorda.

Ništa više nije imalo da se kaže. Vinehart je dao znak Nelsonu. Okrenuli su konje i vratili se nazad. Nelson je bio nečim ganut, osećao se zbunjenim i nesigurnim.

Opet je morao da se lati oružja i da ubija. Nije bilo sumnje, da je ovog puta zaista morao to da učini, inače bi Luis Randolf verovatno ubio njega. Osim toga, bio je ubeđen u to da su na ovaj način sprečili rat između dve neprijateljske strane. U tom ratu sigurno bi se prolilo mnogo više krvi, to je bilo izvesno olakšanje za njega.

Ali njegova zbunjenost i ganutost imali su još jedan drugi razlog, i taj razlog mu baš nije bio sasvim jasan.

Kad je pogledao Vineharta, imao je još i osećanje odvratnosti i zlovolje.

Ali Vinehart je samo vršio svoju dužnost. Morao je da ide kod odgajivača ovaca i da ih zadrži. Morao je i da preduhitri Sareta. Pako Saret je bio u stvari iskra koja je izazvala eksploziju.

Dakle, Nelson nije mogao ništa da prebacuje Vinehartu.

A ipak je osećao da nešto nije bilo u redu i da stvar nije bila tako jednostavna.

Dok je još o tome razmišljao, Vinehart je iznenada okrenuo glavu i pogledao ga.

U Vinehartovim očima goreo je čudan plamen. Njegovo inače grubo lice odjednom je delovalo blago, opušteno i spokojno.

Vinehart se tiho smeškao.

— Sad smo nas dvojica postali odličan par, dobro uigran, i u svakom trenutku spreman za akcije — rekao je Vinehart. — Da, nas niko ne može da potuče! Niko! Ona dvojica su bili prvoklasni revolveraši. Bene, mi ne treba nikog više da se plašimo!

Ben ništa nije rekao. Još uvek je gledao Vinehartove svetlucave oči. I čudio se njegovom opuštenom i spokojnom licu.

Onda je Ben malo zastao i sam jahao. Osećao se nekako slobodnije, jer ga nije opterećivala Vinehartova prisutnost i blizina.

Odjednom je shvatio, ono što je već duže vreme osećao i što ga je

mučilo, ono što je u Vinehartu bilo prisutno.

Stap Vinehart je bio ubica!

To je Nelson u ovom trenutku pravilno shvatio.

Ali nije mogao duže o tome da razmišlja, jer su u međuvremenu opet stigli do Džeka Uvalda i njegovih kauboj.

Vinehart ih je neko vreme čuteći posmatrao. Oni su, naravno čuli pucnje, ali nisu znali šta su ti pucnji značili.

— Sređeno je — rekao je najzad Vinehart, obraćajući se Džeku. — Neće biti rata između vas. Ovce neće ići preko dosadašnje linije. To vam ja garantujem.

— Ha, tako nešto vi ne možete da garantujete — rekao je Džek.

— Zašto?

— Čak ako su vam Luis Randolf i Pako Saret to obećali, još uvek ne postoji garancija da oni neće pokušati da se probiju napred. Čim vi i vaš pomoćnik odete, oni će doći. Zato mi ništa ne dajemo do vaše garancije, Vineharte! To je samo prazno brbljanje.

Džek je najpre bio ljut i uzbuđen.

A onda se odjednom umirio i poplašio. Bio je nečim iznenađen i zbunjen.

Nelson je znao da je i Džek u ovom trenutku otkrio nešto u Vinehartovim očima, i da se toga uplašio.

Onda je nastavio Vinehart:

— Luis Randolf i Pako Saret su mrtvi. Išli su prema nama. Napali su nas, kad smo im naredili da se okrenu i da se vrate. Dakle, gospodine Uvalde, imate li još nešto da kažete?

Džek ništa više nije imao da kaže, bilo mu je teško i nekako mučno. Gutao je pljuvačku i duboko o nečem razmišljao.

Najzad je sve svario. Rekao je promuklim glasom:

— Ne, maršale, nemam ništa da kažem.

Okrenuo je svoga konja i dao znak ostalim kaubojima.

— Idemo kući!

Svi su krenuli za njim.

*

Posle izvesnog vremena Končo se opet pojavio i vodio ih dalje. On je verovatno sa izvesnog rastojanja sve posmatrao.

Ono što je video, duboko ga je potreslo i uplašilo.

Verovatno je prvi put shvatio koliko je Vinehart opasan, i koliko on i njegov pomoćnik mogu da budu nepredvidljivi i spremni na sve.

Končo ih je vodio kroz klance, kroz guste šume, duž nekog potoka i između vrhova crvenih stena.

Stalno je padala kiša, lila je kao iz kabla.

Kad je Končo konačno oko podne stao između nekoliko stena, našli su zaklon u kome su čak i konji imali dovoljno mesta.

— A šta ćemo sada? — pitao je Vinehart. — Voleo bih da me nečim iznenadiš. Konačno bi morao da kažeš kod koje nas ptice sada vodiš?

Končo je očito bio zadovoljan razvojem događaja.

Gore, na vrhovima brežuljaka, nešto je svetlucalo. Tamo je kiša padala kao sneg.

— To su Bele planine — rekao je Končo. — Nekoliko klanaca vodi kroz njih. Negde u tim brežuljcima postoji skriveni kamp, ili bolje reći malo skriveno naselje. Među stanovnicima tog tajanstvenog naselja nalaze se i trojica odmetnika za kojima je raspisana poternika.

— Imena! Da čujem imena! — pitao je Vinehart nestrpljivo.

Sad se Končo zadovoljno cerio. Nabrajao je na prste:

— Džes Šeobjan! Kolbi Klevelend! Pol Pulaski! To su ta trojica koji će nam doneti novac. Osim toga, tamo ima još nekoliko drugih, na primer, Oli Majton, brat one devojke koja drži prodavnicu u gradu.

Tamo je i Arč Baner, on je pre nekoliko dana učestvovao u nekoj pučnjava u gradu i pukim slučajem je pobegao od vas.

Nelson ga je pažljivo slušao. Uplašio se kad je Končo spomenuo ime Olija Majtona.

Pomislio je, to je ono što sam sve vreme naslućivao. Plašio sam se da ću jednog dana morati da imam posla sa Georgijinim bratom.

Onda se obratio Konču i rekao:

— Da, verovatno je to onaj momak koji je pucao na mene u onoj mračnoj ulici. Končo, ti si zaista o svemu dobro obavešten.

— Dabome — potvrdio je Končo. — Osim toga, mislim da će biti vrlo jednostavno otići do njih. Put u njihovo naselje vodi baš ovuda. Možemo mirno da sačekamo i da neke uhvatimo pre nego što uopšte stignemo do njihovog naselja. Georgijin brat je pre nekoliko dana bio u gradu. Ubrzo će morati opet neko od njih da krene. Ima jedna veoma uska staza, preko koje možemo da bacimo laso. A onda...

*

Prošli su dan i noć a da se ništa naročito nije dešavalo. Jedino je kiša tokom noći prestala da pada.

Vinehart i Ben su odavno prostudirali onu usku stazu o kojoj im je Končo pričao. Kad je svanulo, vidljivost se znatno popravila.

Pre podne su primetili jednog jahača kako izlazi iz srednjeg klanca. Jahao je brzo, kao da je išao ka nekom strogo određenom cilju.

Končo je uzeo maršalov dvogled da bi bolje mogao da posmatra jahača.

Najzad je razočarano spustio dvogled i rekao:

— Ah, to je Bili Klejborn. Protiv njega ne postoji nikakva istraga, kao ni protiv Olija Majtona. Za njih nema ni premije. Pustimo ga neka produži put. Verovatno ide u grad da nabavi neke stvari. On se ne mo-

že pre jutra vratiti iz grada, čak ako uzme i novog, svežeg konja.

Vinehart je neko vreme razmišljao.

— Naravno — rekao je najzad — pustićemo ga. Ali ako pre noći ne uhvatimo nikoga, ići ćemo u kamp. I ti, Končo! Ovog puta ne smeš samo da posmatraš, moraš da nam pomogneš! Možda ih ima suviše mnogo, pa Ben i ja nećemo moći sami da izađemo na kraj sa svima. Končo, jesi li me dobro razumeo? Ovog puta moraš malo više da se angažuješ a ne samo da nas vodiš!

— Ovog puta da — rekao je Končo, ali u njegovom glasu bilo je nečeg neobičnog, što je zbunilo Vineharta i Nelsona.

Obojica su ga pogledali i primetili da su mu oči još nemirnije nego inače. I na njegovom licu videla se uzbuđenost.

— Končo, šta je to s tobom? — pitao ga je Vinehart. — Reci, šta je s tim kampom? Imaš li tamo nekog ličnog protivnika, koga si rešio da središ uz našu pomoć? Končo, osećio sam da si sada drukčiji nego inače. Reci mi! Brzo!

Končo se trgao. Oklevao je.

— Končo, reci! — ponovio je Vinehart još oštrije.

Najzad je Končo odlučio da progovori.

Već odavno je shvatio da nije smeo da stavi maršala pred svršen čin i da je krajnje vreme da otvori karte. Počeo je promuklim glasom:

— Tamo u Belim planinama ima zlata. Kamp se nalazi ispred ulaza u stari rudnik, koji je zatvoren pomeranjem tla. Tada su u rudniku nastradali mnogi Španci. Maršale, shvatate li o čemu se radi? Ti ljudi su baš tamo napravili kamp, jer već mesecima pokušavaju da dođu do zlata. Svakog dana postoji mogućnost da im se to i ostvari. Već su izbacili hiljade tona kamena i zemlje. Mesecima rade kao robovi. Često sam ih posmatrao iznad stene. Verujem da mi dolazimo u pravo vre-

me. Mislim da je ostalo još malo posla da se dode do zatvorenog ulaza.

Kad je ućutao, glas mu je drhtao.

Vinehart nije mogao da skrije uzbuđenost.

I Nelson nije bio ravnodušan. Iako mu je Vinehart pre nekoliko dana o tome nešto već ispričao, ipak je bio iznenađen.

Ali istovremeno je shvatio da Končo nije više mogao da čeka.

On je namerno vodio Vineharta i Nelsona prema odgajivačima stoke i ovaca, jer je hteo da se uveri u to koliko su oni bili u stanju da se bore sa većim brojem protivnika.

Bio je zadovoljan ishodom.

Dok su njih trojica razmišljali svaki na svoj način, Bili Klejborn je prolazio nedaleko od njihovog skloništa.

Kad je nestao zvuk kopita Biljevog konja, Končo je rekao:

— Sad ćete shvatiti zašto sam tako igrao svoju igru a ne drukčije, zar ne?

Klimnuli su samo glavama. Sve im je zaista bilo jasno.

— Ti ljudi iz kampa nikada me ne bi primili za partnera — nastavio je Končo svoju priču. — I bez mene ih već ima šestorica. Bio je još jedan, ali njega je Vinehart ubio onda u onoj uličici u gradu. Arč Baner se tom prilikom dobro izvukao, iako ja to nikad neću shvatiti. Ti si ga, Nelsone, pogodio i nakon toga si dozvolio da pobegne! Dakle, nikada me ne bi primili za partnera. Ako bih pokušao da im se približim, dobio bih metak u glavu, kao i mnogi drugi. Morao sam da postupim drukčije. Sa vama, Vineharte! Tako ne moram da se brinem da li ću dobiti svoj deo ili neću. Vi me nećete prevariti. Osim toga, na taj način će moj deo biti daleko veći, jer delimo samo na tri dela. To je jasno, zar ne?

Kad je Končo postavio ovo pitanje, razjasnilo se još nekoliko stvari.

Nelson je to brzo shvatio i pogledao Vineharta.

Posle pola sata krenuli su dalje. Usudili su se da to učine po danu. I Končo, koji je do sada bio krajnje oprezan i čak plašljiv, ohrabrio se i bio spreman za akciju.

Kod njega je bila jača požuda za zlatom od opreznosti.

Jahali su polako, Končo je bio napred.

Neopaženo su došli u kanjon u kome su malopre videli Bila Klejborna.

Sad su jahali još opreznije.

Klanac je cik-cak linijom vodio u samu planinu. Na jednom zavoju, Končo je stao.

— Idemo dalje pešice — rekao je.

Sjahali su s konja i nastavili pešice. Ubrzo su stigli u procep stena koji nije bio širi od raširenih ruku nekog muškarca.

Onda su stigli u neki klanac koji se završavao u kotlini. Tamo su bile kućice i šupe, bilo je i nekoliko korala.

Ispred zida stene videli su gomilu zemlje i kamenja. Mogli su da vide konture ulaza u neko udubljenje.

Ljudi su tamo radili.

Bio je to težak posao.

Ljudi su grozničavo radili. Po njima se videlo da su bili uzbuđeni i nestrpljivi. Posle višemesečnog mukotrpnog rada bili su blizu cilja.

Strpljenje im je bilo na kraju.

Nelson je posmatrao te ljude sa čudnim spokojstvom i opuštenošću. I njemu samom nije bila jasna njegova pribranost. Znao je da se neće zaraziti ovom groznicom. Od samog početka je osećao odvratnost prema Konču, a sada je to isto još jače osećao prema Vinehartu.

Sad je počeo da prezire Vineharta. Shvatio je da je i Vinehart zahvaćen zlatnom groznicom, baš kao i Končo.

Kretali su se napred, koristeći kućice i šupe kao zaklon.

Ali kad su se približili prvoj kućici, čuli su iznutra jauk i kašljanje.

Odmah su shvatili da je bio u pitanju neki težak bolesnik, verovatno na smrti. Za njega ljudi, koji su kopali ispred rudnika, nisu imali vremena.

— Ko bi to mogao da bude? — šapatom je pitao Vinehart.

— Možda Arč Baner? — mislio je Nelson.

— Ne — šapnuo je Končo. — Njega vidim tamo preko, on nosi zavoj na ruci i čuči tamo ispred klanca. Verovatno tamo stražari. Plaše se da ih neko ne iznenadi. Arč treba na vreme da ih upozori. Tako ja bar mislim. Tamo su, osim Arča, još Pol Pulaski, Kolbi Klevelend i Džes Šebojgan. Bili Klejborn je nekud odjahao, možda će dovesti lekara ili doneti lekove. Ovaj unutra morao bi da bude Oli Majton, njemu je potrebna pomoć. To je brat. . .

— Znam — prekinuo ga je Vinehart. — Njegova sestra drži prodavnicu u gradu.

Onda je Vinehart pogledao Konča.

— Možda on i nije tako bolestan, šta ti misliš? Mogao bi nas napasti s leđa, zar ne? Nego, Končo, idi unutra i izvidi situaciju. Ne dozvoli mu da više ili da neki signal.

— Dobro — rekao je Končo i spremio se da odmah uđe u kuću. Ali Nelson ga je zadržao i dao znak Vinehartu da će on da uđe unutra.

Nelson je tako i učinio, ne sačekavši Vinehartovu saglasnost.

Sve vreme je razmišljao o tome da je bolesnik Georgijin brat i da bi mogao nešto da učini za njega.

Za slučaj da je još neko bio unutra, Nelson je držao izvučen revolver.

Ali bolesnik je bio sam. Ležao je pokriven vunenom dekom i zatvorenih očiju.

Kad se Nelson nagnuo iznad njega, otvorio je oči.

Čuteći su se pogledali. Bolesnik je bio pri čistoj svesti.

U njegovim očima bio je strašan izraz, bilo je to saznanje čoveka da

je izgubljen, izraz bola i beznadežnosti, protiv čega nije bilo više borbe.

Nelson je tiho upitao:

— Oli, jesi li to ti?

Nije bilo odgovora. Onda je Nelson nastavio dalje:

— Ja sam Ben Nelson. Mnogo dugujem tvojoj sestri. Želeo bih da ti pomognem, za njenu ljubav. Ona je bila dobra prema meni, kad sam bio u beznadežnoj situaciji. Oli, ako ti je neko potreban, znaj da sam ja na tvojoj strani.

U Olijevim očima i dalje je bio izraz bola i izgubljenosti.

— Meni niko ne može da pomogne — jedva je izgovorio. — Ali radujem se što Georgija ima prijatelje. Bili Klejborn je otišao da je dovede. Ja želim da ona dobije moj deo. Oni će joj dati, u stvari, moraće da joj daju, samo ako ja još do tada budem živ. A tebe će ubiti. Kako si uopšte došao ovamo? Šta to treba da znači?

Jedva je izgovorio te reči i opet zatvorio oči.

Nelson je bio strpljiv, pustio ga je da prikupi novu snagu.

Kad je Oli progledao, upitao ga je?

— A šta se to s tobom desilo?

— Prignječilo me je kamenje. Pravo je čudo što sam uopšte ostao živ. Nekoliko sati su me spasavali. Izdržao dok Georgija dođe. Mi imamo ugovor, moji partneri i ja. Svi živi članovi naše družine dobijaju isti deo. Oni neće prevariti Georgiju. Želeo bih da živim dok nađemo zlato. Imaću još toliko sreće...

Posle ovih reči se onesvestio.

Nelson ga je sa sažaljenjem posmatrao. Onda je podigao pokrivač i malo ga provetrio.

Zapanjio se, kad je video koliko je Oli bio povređen.

Shvatio je da je imao strašne болоve.

Držala ga je u životu samo volja i želja da još jednom vidi sestru i da joj da svoj deo plena.

Nelson je osećao istinsku blagonaklonost prema ovom jadnom čoveku. Zamislio je kako je ovaj mlađić nekada bio neobuzdan i svojevolsjan, kad ga je otac lišio nasleđstva. Oli je težio za avanturama i dokazivao se hrabrošću. Verovatno je još kao sasvim mlad maštao o ovom zlatu i verovao u legendu o Špancima. Njegov život među ovim ljudima, koje je društvo odbacilo, imao je smisla samo zbog ovog legendarnog zlata.

Verovatno je on ubedio i druge, koje je smatrao svojim prijateljima, da je ovo blago dostupno i zarazio ih time.

Nelson je izašao iz kuće a da ga ljudi, koji su radili preko ispred ulaza u rudnik, nisu ni primetili.

Vinehart i Končo su goreli od nestrpjenja i Nelson je opet osetio prezir i odbojnost prema njima.

— Dobro, govori već jednom! Šta je?! — pitao je Vinehart grubo.

Oni su se u međuvremenu povukli u zaklon, tako da su mogli glasnije da govore.

— To je Oli Majton. On će umreti — odgovorio je Nelson.

— Jesi li mogao nešto da saznaš? — pitao je Vinehart dalje.

— Da, Bili Klejborn je otišao u grad da dovede Olijevu sestru. Brat želi još jednom da je vidi i da obezbedi da ona dobije njegov deo zlata.

Kad je Nelson završio, Vinehart i Končo su se istovremeno nasmejali. I opet su bili slični jedan drugom.

*

Posle toga bilo je vrlo jednostavno približiti se ljudima koji su radili, a da ih ovi nisu primetili. Čak ih ni Arč Baner nije video, jer je stalno motrio na brdo iznad ulaza uz rudnik.

Gore je bila velika gomila kamenja koja je pretila da svakog trenutka postane opasna lavina.

Nelson je odjednom čuo Vinehar-

tov zvižduk. Znao je da je to bio signal.

Toliko su se već približili rudniku da je bilo vreme da stupe u akciju.

Uspravili su se sa revolverima na gotovs. Končo je imao i pušku.

U tom trenutku prvi ih je primetio Arč Baner. Arč je skočio, viknuo je da bi upozorio svoje drugove i odmah se latio oružja.

Ali stigao je samo da ga uzme, a ne i da puca. Pogodio ga je Vinehartov metak.

Ostala trojica bili su toliko zapanjeni, da su stali kao ukopani.

Bili su oznojeni, prašnjavi i umorni. Pošto im je oružje smetalo pri radu, skinuli su opasače i stavili ih malo dalje.

Čak i da su imali oružje u rukama, ništa im ne bi koristilo!

Prolazilo je vreme ćutanja, odme-ravanja i otrežnjenja posle šoka.

Nelson ih je pažljivo posmatrao. Video je najpre beznadežnost u njihovim očima, onda su počeli da se bore protiv toga, jer nisu prvi puta bili u takvoj situaciji, koja je izgledala bezizlazna.

Ali saznanje da su verovatno mesecima uzaludno radili i kopali, da su otkriveni i uhvaćeni na samom cilju, ipak ih je deprimiralo i šokiralo.

Vinehart je pogledao svu trojicu i obratio se Nelsonu:

— Bene, da li treba da ti ih predstavim? Doduše, do sada ih nisam poznavao, ali znam poternice napamet. Ovaj ovde je Kolbi Kleveland, bio je blagajnik u armiji. Pobegao je sa kasom, dok su ga jurili ubio je dvojicu. Ovaj u sredini je Džes Šebojgan. Počinio je nekoliko zločina i sam se odmetnuo. Treći je Pol Pula-ski, prihvatio se da za račun nekog velikog rančera ubije nekoliko ljudi bez ikakvog razloga, jednostavno da bi poplašio druge. Učinio je to podmuklo. Dakle, to su ti koje upravo tražimo. Ukupno osam do deset hiljada dolara iznose premije za svu

trojicu. Ali možda ove premije uopšte više nisu važne u poređenju sa zlatom koje nas očekuje u rudniku. Dakle, nastavite da radite! Vi ćete živeti samo dotle, dok ste nam potrebni. Napred!

Ovi se još uvek nisu pomerali.

Prvi je progovorio Kolbi Kleveland:

— Pogledajte, momci, tako vam je to na ovom čudnom svetu. Ovaj ovde je maršal, čuveni Stap Vinehart, koji je zadužen da hvata kriminalce. Ali šta je on sada? Po čemu se on u ovom trenutku razlikuje od nas? Ako ga posmatramo sa stanovišta zakona, onda je isti pasji sin kao i nas trojica. A on nosi zvezdu, dok smo mi traženi kriminalci. Eto, tako vam stvari stoje!

Posle toga Kolbi je počeo da radi.

I druga dvojica su krenuli na posao, pošto su se uverili da je Vinehart sasvim ozbiljno mislio ono što je rekao.

Vinehart je pogledao prema Nelsonu i rekao mu:

— Pokupi njihove opasače — rekao je. — A ti, Končo, idi dovedi naše konje u kotlinu i tamo čuvaj stražu, da nas neko ne bi iznenadio. Bene, ti idi u kuhinju i pobrini se za neku hranu. I naši novi prijatelji moraju nešto da pojedju, potrebna im je snaga, jer rade suviše težak posao. Dakle, napred!

Nelson ništa nije rekao, ali ga je poslušao.

Osećao je zbrku osećanja i misli. Znao je samo jedno: da je morao da dobije u vremenu. Morao je najpre neke stvari samom sebi da objasni.

Končo ga je sa strane posmatrao. Nelson je osetio njegovo nepoverenje. Dok je Končo odlazio po konje, Nelson je skupljao opasače i pregledao nepomično telo Arča Banera.

S ogorčenjem je razmišljao.

Ovog momka je on pogodio a onda ga pustio da ode, iako je Arč nameravao da ga ubije. Sigurno su svi znali da je Vinehart uz Nelsonovu pomoć hvatao kriminalce i da će se

jednog dana pojaviti i pred njima. Verovatno su Arč i Pekos, koga je Vinehart tada ubio, imali zadatak da čuvaju kamp i da spreče svaku eventualnu opasnost. Nije im uspeo. Nelson je pustio Arča, jer je hteo da bude drukčiji od Vineharta. Ali sve je bilo uzaludno, jer je Arč najzad ipak mrtav.

Nakon ovog razmišljanja, Nelson je podigao Arča i stavio ga sebi na rame.

— Kuda ćeš s njime? — pitao je Vinehart sa neskrivenom ironijom. Nelson je stao.

— Ne mogu da ga gledam — rekao je Ben. — Mislim da svaki čovek ima pravo na to da bude sahranjen, bez obzira na to kakav je bio za vreme života. Ili možda ti misliš drukčije?

— U redu je — rekao je Vinehart. Nije više obraćao pažnju na Nelsona, nego je viknuo Pulaskom:

— Hej, pazi tamo! Ako ne budeš radio kao pre našeg dolaska, brzo ćemo nas dvojica završiti!

Nelson je otišao noseći ubijenog Arča.

Otišao je u jednu šupu, spustio ga na zemlju i brzo otrčao u kućicu. Tamo je uzeo dve vunene deke, uvio je u njih Arča.

Pronašao je zgodno mesto u blizini malog potoka i tu je počeo da kopati raku.

Bilo mu je teško, razmišljao je o tome kako je poklonio Arču život, a ipak je sada morao da ga sahranjuje.

Zatim se vratio u kućicu i prišao Oliju Majtonu. Ovaj je još uvek bio bez svesti. Nije mogao mnogo da mu pomogne. Umio ga je hladnom vodom i navlažio mu usne ispucale od temperature i groznice.

Odjednom je osetio da je neko ušao. Trgnuo se i brzo uzeo revolver.

Bio je to Končo.

— Pazi se! — upozorio ga je Nelson — Možeš lako da dobiješ metak u rebra, ako se i dalje budeš šu-

njavao u mojoj blizini, a ako ja to unapred ne budem znao. Šta hoćeš? Šta tražiš ovde?

Končo ništa nije rekao. Ušao je i pogledao onesvešćenog Majtona.

— Treba da ti kažem da je Vinehart gladan i da pita kad će konačno dobiti nešto toplo da pojede.

— Kroz jedan sat — odgovorio je Nelson. — A sada idi na svoje stražarsko mesto, da nas neko ne bi iznenadio, kao što smo mi iznenadili ove ovde. Možda još neko zna o velikom bogatstvu u rudniku.

— Ti mene ne podnosiš — gundao je Končo. — Zašto? Preko mene ćeš uskoro postati bogat čovek?

— Da, ne podnosim te — odgovorio je Ben. — Smatram te za čoveka koji bi prosjaku uzeo poslednji komad hleba. Mislim da si čitavog života bio toliko bedan, da si se zadovoljavao tuđim otpacima. Onda si došao na ideju da se povežeš sa maršalom. Verovao si da čovek koji se nalazi na mestu maršala mora da poseduje toliko dostojanstva i poštenja, da te nikad neće prevariti. Ali, šta misliš, možda si se ipak prevario?

— Ne, nisam — rekao je Končo. — Ja sam još za vreme rata dosta radio za Vineharta. On je uvek bio čovek od reči, on je čovek u koga imam puno poverenje. Samo u njega, i ni u kog drugog!

Posle ovih reči je otišao.

Nelson se odmah latio posla da pripremi toplo jelo za šest osoba.

Sve vreme je morao da razmišlja o svom odnosu prema Vinehartu, na zlato i na sve one stvari koje će silom prilika morati da slede.

Nosio je zvezdu pomoćnika maršala i počeo je da oseća izvesnu odgovornost, tim pre što mu je bilo jasno da će Vinehart ubiti svu trojicu razbojnika onog trenutka čim mu više ne budu potrebni kao radna snaga, i čim on bude mogao da dođe do zlata.

Verovatno će ih ubiti i onda ako u rudniku i nema nikakvog zlata. On-

da će ih ubiti zbog poternica i premija, a i zbog toga da ga kasnije ne bi mogli da izdaju i da ispričaju šta se sve u međuvremenu dešavalo.

Nelson je bio razočaran čovek, razočarao se u ljude.

Sama pomisao da je odjednom mogao da dođe do velike količine zlata bila je vrlo primamljiva.

Sa tolikim zlatom mogao bi kao samoštalan i nezavisan, bogat čovek da radi šta hoće; mogao bi još više da prezire neke ljude nego do sada.

Ali za tu cenu morao je da bude spreman da ubije trojicu nenaoružanih ljudi.

Morao je da se složi sa Vinehartovim namerama i sa njihovim realizovanjem.

A da li je mogao tako nešto da učini?

Oh, on bi se rado borio sa tom trojicom, samo kad bi se oni prethodno naoružali i kad bi, dakle, imali šansu da se brane.

*

Vinehart je poslao Bena u kućicu da se nekoliko sati odmara.

Opet neko iščekivanje. Iako su mu se misli stalno vrzmale po glavi, ipak je zaspao.

Probudio se tek kad se spustio mrak. Čuo je Olijevo jaukanje.

— Georgija, jesi li tu? — čuo je Olijevo pitanje. — Georgija, jesi li stigla?

Ben je ustao, zapalio lampu i umirivao Olija. Ubrisao mu je lice od znoja i osećao je da je Oli goreo od groznice.

Uskoro se Oli smirio.

Ben je skuvao jaku kafu, odsekao nekoliko parčadi hleba, stavio meso na hleb. Polako je jeo i pio kafu. Najpre je odneo večeru Konču.

Končo je našao zgodno mesto za stražu. Imao je dobar pregled i niko nije mogao ni da dođe ni da ode, a da ga on ne primeti.

Končo je sišao i ljutito rekao: —

Mislim da si me namerno ostavio da gladujem. Zaista bih hteo da znam šta si radio ovih nekoliko sati.

— Spavao sam — rekao je Nelson mirno.

Nije rekao više nijednu reč, nego je ostavio Konča i otišao. Dok je odlazio, čuo je kako je Končo psovao, došao je nekoliko puta u iskušenje da se okrene i da mu nešto kaže, ali ipak se savladao i oćutao.

Preko, na ulazu u klanac gorela je jaka vatra.

Trojica umornih bandita ležali su i odmarali se.

Vinehart je bio malo dalje od vatre i pušio. Rekao je nekako mrzovoljno:

— Momci, vreme je. Ustanite! Biće večera! Onda ćete nastaviti. Bene, donećeš iz kućice sve lampe i fenjere, sve što možeš da nađeš. Moramo ovde dobro da osvetlimo, jer ćemo uskoro biti na cilju. Treba još najviše sat ili dva da radimo. Ući ćemo pre ponoći u rudnik.

Ben je pogledao Vineharta i video u njima strašnu pohlepu. Bio je zaista zahvaćen zlatnom groznicom.

Našao je u kućici i u šupama nekoliko petrolejki i tri štalska fenjera. Jednu petrolejku je ostavio kod Olija Majtona.

Kad je stigao sa lampama i fenjerima, morao je da ih zapali i da ih podeli po Vinehartovom uputstvu.

Ona trojica su u međuvremenu jeli sendviče i pili kafu.

— A sada, na posao! — zahtevao je Vinehart.

Ovi su oklevali, ne samo zbog neprijateljstva, nego zbog premorenosti.

— Pasji sine, urazumi se bar malo! — rekao je Šebojgan Vinehartu. — Sve vreme sediš i komanduješ. Teraš druge da rade. Ako ti se već tako žuri, onda ostatak uradi sam.

— A zašto vas imamo? — pitao je Vinehart ironično i dodao:

— Šebojgane, dajem ti tri sekunde. Razumeš li, samo tri sekunde!

Ali Vinehart nije morao ni da se

saginje, ni da odbrojava sekunde, Šebojgan je uzeo neko gvožđe, koje je često koristio da kotrlja veliko kamenje. Kretao se vrlo polako i očito krajnje iscrpljeno.

Ali onda je odjednom bacio teško gvožđe neočekivanom snagom. Iako je Vinehart brzo reagovao i brzo uzmakao, ipak ga je gvožđe zahvatilo u visini struka i vrhom se zabolo u jedan procep stene pored Vineharta.

Vinehart se nasmejao.

Obratio se Nelsonu:

— Pazi na drugu dvojicu — rekao je. Onda je skočio na Šebojgana i udario ga tri — četiri puta. Udarci su bili brzi i precizni, i Šebojgan nije imao nikakvu šansu.

Vinehart ga nije pustio dugo da leži na zemlji. Naterao ga je da ustane i da sa drugim nastavi da radi.

Opet se obratio Nelsonu:

— U stvari, hteo sam malo da se odmorim a da tebi prepustim stražu. Ali sad se to više ne isplati. Uskoro ćemo biti na cilju. U svakom slučaju moraš da mi pomogneš da pazimo na ovu trojicu. Ti moraš da vodiš računa o tome, da nijedan ne izađe iz osvetljenog kruga. Ukoliko neko pokuša, odmah moraš da pucaš. Bene, jesi li me dobro razumeo?

Ben je ćuteći klimnuo glavom.

Dok je čuvao stražu, neprestano je mislio na to, šta će dalje biti.

I on je osećao sve veću napetost.

Bilo je oko ponoći, kad je Pol Pulaski rekao promuklim glasom:

— Sad je dosta! Možemo unutra! Ulaz je ovde gore. Jesi li me čuo, Vineharte?

Vinehart ništa nije rekao. Sam se penjao gore sa fenjerom u ruci i sve je osvetljavao.

— Da, ovuda može da se ude — rekao je. — Vazduh je svež. Mora biti da postoji dobra ventilacija.

— Sada možete da se odmorite — rekao je onoj trojici. — Možete da odspavate. Samo ležite tako da mogu da vas vidim.

— Kao da bismo sada mogli da spavamo — gundao je Kolbi Kleveland. — Konačno, to je naše zlato, za njega smo mesecima radili. Sada niko živ ne bi mogao da zaspi, bez obzira na sav umor. I mi bismo želeli da znamo da li u rudniku zaista postoji to prokletu zlato ili smo zabadava toliko radili.

Vinehart se smejao, kao da je čuo neki dobar vic.

— U redu je — rekao je. — Meni je, u stvari, sasvim svejedno da li ćete držati oči otvorene ili zatvorene. Ali kažem vam da ću pucati, čim primetim da se neko udaljio tri koraka dalje od vatre. Hoću stalno da vas držim na oku. Jeste li me razumeli?

Klimnuli su glavama.

Pri tome ih Vinehart više nije gledao i tobože nije obraćao nikakvu pažnju na njih.

Pogledao je Nelsona.

— Uzmi fenjer i pogledaj unutra — rekao je. — Ipak je bolje da ja ostanem napolju. Bene, ti ćeš prvi videti zlato.

— Da, ako ga uopšte ima — dodao je Ben. On je pokazao na trojicu bandita i nešto tišim glasom rekao Vinehartu:

— Nemoj ništa da im radiš. Nenaoružani su. Možemo im staviti lisice na ruke da bi ti bio siguran, da ti neće ništa uraditi. Ne bih želeo da se kasnije izgovaraš time, da su te tobože napali i da si onda...

— Nema problema — prekinuo ga je Vinehart. — Ako već misliš da bih ih ubio, onda treba da veruješ i u moju mudrost. Možda će nam oni biti potrebni za neke radove unutra, u samom rudniku. Čim se odmore, moraju još malo proširiti ulaz u rudnik. Nego, ti mene smatraš za ubicu, zar ne?

Nelson ništa nije odgovorio.

Okrenuo se i pošao prema ulazu. Uzeo je fenjer, osvetlio okolinu i pokušao da ude kroz otvor u visini kolena.

Mislio je na mrtve, koji su tamo već više od tristo godina.

Znao je da su mrtvi bezopasniji od živih. Mislio je i na zlato. Konačno, i on je bio avanturista i ne bi se moglo reći da je bio bez poroka.

Onda se uvukao unutra.

Fenjer je širio skromnu svetlost. Kad je stupio na tle, osetio je pod nogama prašinu koja mu je dopirala iznad članaka.

Kad je vrhovima prstiju naišao na neku prepreku, udarcem nogom mogao je tu prepreku da podigne.

Bio je to šlem španskog vojnika. Dalje je nailazio na šlemove, oklope, oružje ali i na kosti ljudi i konja.

Ubrzo je zaista mogao da konstatuje da su ovde nastradali španski vojnici.

U zidovima su bile uklesane mnoge reči, mnoga imena. Ben je čak mogao da ih pročita i prevede.

Shvatio je da su ovde poumicali nesrećni ljudi.

Razumeo je i značenje jedne reči koja se najčešće ponavljala: »Enju«. Tako su ranije nazivali Apače. Apači su uglavnom dolazili iz Aljaske preko današnje Kanade i Sjedinjenih Američkih Država. Došli su kao osvajači, kao neprijatelji.

Nelson je sve razumeo. Španski vojnici su se vraćali iz Kolorada za Meksiko i ovde su tražili zaštitu od Apača. Bilo ih je samo sedamnaestorica. Napustili su ih Indijanci, njihovi prijatelji iz plemena Hopi. U međuvremenu bili su toliko slabi, da nisu mogli dalje da se probijaju.

Onda su bila ispisana sva njihova imena.

I najzad je naišao na jednu rečenicu u kojoj se spominjalo zlato.

Nelson je otprilike ovako preveo tu rečenicu:

»Ko nađe naše zlato, taj treba da zbrine i naše kosti kako pripada riterima i vojnicima španske krune«.

Tek ga je ova rečenica vratila u surovu stvarnost, zbog koje se ovde i našao.

Počeo je da traži zlato.

I ubrzo ga je našao u niši velikog udubljenja, pokriveno zastavom

braće Fernanda i Karlosa Estobal, čiji grbovi su jasno mogli da se vide.

Zlato je bilo u polugama.

Španci su znali da ga pronađu i da ga sačuvaju.

Ova grupa vojnika trebalo je možda posle dužeg vremena da stigne u Meksiko i da donese vest o pobedi. A kao dokaz uspeha, trebalo je doneti zlato.

Nelson je pogledao zlato i tužno se osmehnuo.

Zlato! Šta li su ljudi sve u stanju da učine zbog zlata? Koliko dobra i zla jedan drugom da nanesu? i sve zbog zlata! Zar je njegova vrednost zaista toliko velika?

Pokušao je da proceni golim okom o kojoj se količini zlata radi. Ali znao je da je to nemoguće.

Bile su to male poluge, otprilike od oko pet kilograma. Izbrojao je dvadeset i sedam poluga.

Procenio je da je vrednost toga zlata u dolarima sto ili čak sto pedeset hiljada dolara.

Pomislio je na Vineharta i pitao se, da li će on biti zadovoljan ovim plenom.

Odjednom je pomislio kako je bio sasvim hladan onog trenutka kad je spazio zlato i da nije osetio pohlepu, koju je stalno gledao u Vinehartovim očima.

I još je nečeg postao svestan — blago je sigurno manje vredno nego što je to Vinehart očekivao.

Zato će Vinehart verovatno hteti da sve uzme sebi. Šta je za čoveka kakav je bio Vinehart, trideset hiljada dolara?

Sigurno Vinehart neće deliti zlato sa Končom, ne bi delio ni da se radilo o mnogo većoj količini.

Nelson se polako uspravio. Udubljenje je toliko veliko, da ga svetlost fenjera nije mogla da obuhvati.

Opet je razmišljao o zlatu. Ono nije moglo da donese sreću španskim vojnicima neće ni njemu moći. On je slučajno upao u ovu komplikovanu stvar sa zlatom.

Onda je uzeo samo jednu polugu i krenuo prema izlazu.

Kad je izašao napolje i uspravio se, video je ljude kako su stajali dole oko vatre.

Trojica razbojnika bili su isto tako pohlepni kao i Vinehart.

Odjeknulo je nestrpljivo Vinehartovo pitanje:

— Šta je? Jesi li našao?

Nelson mu je bacio polugu zlata pred noge.

Vinehart je kleknuo.

Ali pošto su i drugi hteli da pridu, on je za svaki slučaj izvukao revolver. — Samo ostanite na svojim mestima! — viknuo im je. — Ne prilazite, inače ću pucati. Pazite dobro šta radite!

Vinehart je uzeo zlato i podigao se.

— Koliko? Koliko poluga ima? Do davola, zašto ne govoriš? Dozvoljavaš da ti svaku reč kleštima izvlačim? Koliko zlata ima?

— Ne znam sigurno — rekao je Nelson polako. — Našao sam dvadeset i sedam poluga. Možda ima i više. Nisam sve pretražio. Trebalo bi pretražiti prtljag, ili još bolje, ostatke prtljaga pokojnih vojnika. Tako je užasna prašina.

Vinehart je brzo shvatio, da je bilo daleko manje zlata nego što je on očekivao i nego što je legenda pričala.

Ali ipak, ništa o tome nije rekao.

Dao je neki znak Nelsonu, izgledao je dosta pribrano i odmereno.

— Idi ću ja sam uputra — rekao je. — Možda ću ja više naći. Dobro pazi na ove ovde! Ako dobiju i najmanju šansu, napašće te i likvidirati.

Prošao je pored Nelsona, uzeo njegov fenjer i krenuo prema ulazu u rudnik.

Poluga zlata ostala je u prašini pored vatre.

Nelson je uzeo zlato, podigao ga i bacio onoj trojici.

— Evo vam da ga i vi pogledate — rekao je. — Niste imali sreće. I ja

sam pre kratkog vremena bio veliki baksuz. Tako vam je u životu, smenjaju se zlo i dobro.

Niko nije obraćao pažnju na njegove reči, suviše su bili zauzeti zlatom. Naizmenično su ga uzimali u ruku, merili ga i posmatrali kao neko čudovište.

A u pitanju je bila samo jedna poluga zlata, koju neki laik ne bi možda ni primetio.

— Nitkovi — rekao je Pol Pulaski.

— Mesecima smo ovde radili, Oliju Majtonu bile su potrebne čitave godine da otkrije ovaj ulaz. I kad smo već bili na cilju, pojavili ste se vas trojica, i sad...

Dalje nije govorio, nego je bacio zlato prema Nelsonu. Ovaj je morao da skoči u stranu da ga poluga ne bi udarila po prstima nogu.

— Budite malo oprezniji — rekao je Nelson. — Uopšte ne želim s vama da se svađam! Ali ne zaboravite da su za vas obećane premije. Ne treba da me izazivate.

Ništa mu nisu rekli, samo su ga gledali unezverenim očima.

Nelson je prišao vatri i poslužio se kafom. Dok je pio, bacio je pogled na onu trojicu i primetio da se cere.

Odmah je zaključio i zašto su se cerili.

Džes Šebojgan je držao mali revolver u ruci.

Mora biti da je on sve vreme imao taj revolver. On, dakle, nije bio neaoružan. Samo je vrebao pravi trenutak za akciju.

Vinehart je bio suviše budan, i stalno je držao revolver u ruci.

Ali sad je Šebojgan rizikovao.

— Samo bez buke! — rekao je Šebojgan. — Pogodiću te kad god budem hteo. Onda ćemo uzeti tvoj revolver. Dakle, ne pravi nikakvu galamu! Već se sada radujem trenutku, kad se Vinehart pojavi sa polugom zlata. Ah, to će biti divna stvar, zar ne?

Pulaski se povukao malo u stranu

i došao u polukrug oko vatre. Nelson je znao da je Pulaski bio spreman da stupi na scenu odmah za Šebojganom i da uzme Nelsonov revolver.

Onda će Nelson biti izgubljen.

Vinehart će biti izgubljen.

Zlato će biti izgubljeno.

Nelson je znao da on mora da rizikuje.

Brzo je skočio u stranu i istovremeno izvukao revolver.

Skoncentrisao se na to, da izbegne oba metka iz malog deringer-revolvera i da istovremeno puca iz svog revolvera. Ako to ne bude mogao da učini, biće potpuno izgubljen.

Ali, odjednom sve je postalo mnogo bolje, nego što je on uopšte mogao da očekuje.

Pre nego što je Šebojgan pucao, odjeknula je napolju u mraku puška. Nepoznati strelac pogodio je svojim brzim, neočekivanim metkom Šebojgana. Ovaj se zateturao, uspeo je da okine iz deringera, ali meci nisu bili precizni, proleteli su između Pulaskog i Nelsona.

Džes Šebojgan je bio mrtav.

Nelson je držao revolver u rukama i čekao. Nije znao da li su Kleveland i Pulaski bili toliko ludi da u ovom trenutku bilo šta rizikuju.

I oni ništa nisu učinili.

Iz pomrčine se pojavio Končo sa svojom puškom. On je pokazao da ume brzo i precizno da rukuje ovim oružjem.

Končo je bio vrlo opasan.

Polako je prilazio i držao pogled na Nelsonu.

— Dakle, Nelsone, kako ti se ovo dopalo? — pitao je. — Kako ti se dopalo što sam te baš ja izvukao iz so-

*

— Ništa naročito, Končo — odgovorio je Nelson. — Gadi mi se sama pomisao na to da sam tebi nešto dužan. Ali siguran sam da ću ti jed-

nom uzvratiti na isti način. Doći će vreme da ja tebi pomognem. U svakom slučaju, konačno imaš jedan plus kod mene.

Končo se zadovoljno cerio.

— Verovatno će mi tvoja pomoć biti vrlo potrebna — rekao je ironično.

Onda je pogledao mrtvog Džesa Šebojgana i rekao:

— Ovaj je mrtav. Hoćeš i njega sahraniti kao Arča Banera? Ovaj vredi više od tri hiljade dolara. Morali bismo ga odneti u grad i tražiti lekara da konstatuje smrt. Ali da li nam je ta premija u ovom trenutku uopšte potrebna?

Pogled mu je pao na polugu zlata pored vatre. Sagnuo se, dohvatio je podigao i merio je.

Oči su mu svetlucale.

— Nelsone, jesi li ti ovo zlato doneo? Da li je Vinehart unutra? Hoće li on još više doneti? Koliko zlata uopšte ima?

Glas mu je zvučao promuklije nego ranije.

Nelson mu je odgovorio škrtu.

Končo je oborio pogled.

Gore se neko uspravio. Bio je to Vinehart.

— Šta se desilo? — pitao je maršal. — Jeste li ubili Šebojgana? Zašto je Končo došao ovamo?

— Možete da budete srećni zbog toga, što ja nisam izdržao duže da čekam i što sam došao ovamo da vidim dokle su stvari stigle — objasnio je Končo. — Šebojgan je imao mali deringer-revolver. Upravo je hteo da ubije tvog dobrog prijatelja Nelsona. Onda bi tebi priredili lep doček, otprilike kao što su to učinili Apači Špancima pre tristo godina. Vineharte, sad ću ja ostati ovde. Neka Nelson tamo čuva stražu. Odavde ne idem, dok se sve ne sredi.

Onda je nastala mučna pauza.

Vinehart je razmišljao.

Razmišljao je i Ben Nelson.

Nelson je hteo da ode odavde, želeo je da još malo pomogne Oliju Majtonu i da pričeka Georgijin dolazak.

Odjednom je Vinehart grubo progovorio:

— Končo, vrati se odmah na svoje staro mesto! Jesi li me razumeo? Ako još jednom napustiš ono mesto, koje ti ja odredim, bićeš sreden. Jasno? Bene, pogledaj, da li možda i ova dvojica imaju skriveno oružje! Neka se skinu do gole kože, pregledaj ih. Končo, zašto si još uvek ovde? Treba li da ti dam po nogama?

Vinehartov glas bio je sve ljući i neobuzdaniji.

Končo je drhtao od besa.

Ali ipak je poslušao maršala.

Pre nego što je otišao, šapnuo je Nelsonu:

— Ne zaboravi, da si mi nešto dužan!

A onda je otišao.

Vinehart je rekao Nelsonu:

— Bene, nateraj tu dvojicu posle da rade. Treba još bolje da oslobode ulaz. Ako budu radili, neće imati vremena da razmišljaju o glupostima. Mislim da unutra ima dosta zlata. Idem opet.

Posle tih reči je nestao.

Nelson se povukao malo iza vatre. Nije mu se dopadalo to što je iza njegovih leđa bio Končo sa svojom preciznom puškom.

Nije bio siguran u to, da Končo neće pokušati da uđe u rudnik i da neće napustiti svoje stražarsko mesto.

Dok je Nelson izvršavao Vinehartove zapovesti, neprestano je razmišljao o stvarima u koje je slučajno upleten.

Nalazio se u vrlo čudnom stanju, osećao je da mora da traži izlaz iz ove čudne i teške situacije.

A shvatio je da je do svega ovoga došao samo zato što je bio spreman da se upusti u lov za prljavom zaradom.

I zlato u rudniku je bilo u neku ruku prljava zarada.

*

Sledećeg jutra sve je izgledalo mnogo drugačije.

Vinehart je doneo dvadeset sedam poluga zlata u kućicu, u kojoj se Oli Majton još uvek borio sa smrću.

Pol Pulaski i Džoni Kleveland i dalje su radili na proširivanju ulaza u rudnik. Oni nisu bili samo iscrpljeni, nedostajao im je i motiv za rad, ona napetost koju su imali ranije, dok nisu shvatili da su zlato konačno izgubili.

Ben Nelson je odneo Džesa Šeobigana i sahranio ga pored Arča Bamera.

Pitao se, koga će još ovde sahranjivati?

Pri tome je osećao podozrenje i strah da možda neko njega ovde ne sahrani.

Pripremio je doručak za sve.

Kad je odneo doručak Konču, opet je čuo pucanj iz njegove puške.

Zato je jednostavno ostavio Končov doručak i potrčao prema njemu.

Dolazio mu je neki jahač u susret. Ali ubrzo je shvatio da je to bila žena, a ne muškarac.

Da, bila je to Georgija.

Kad je Ben Nelson stao na put u želji da je zadrži, ona je htela da ga pogazi. Ali on je to izbegao, uspeo je čak vrlo vešto da dohvati kajase i da zadrži konja.

Kad je Georgija htela da ga bičuje, još jednom je zategao kajase i istovremeno povukao nju iz sedla.

Morao je čvrsto da je drži, jer je htela da se bori, da ga udara.

Konačno je uspeo da je savlada i Georgija je počela da se kontroliše, jer ga je prepoznala.

— Georgija! Prestanite! To sam ja! — neprestano je ponavljao.

Kad se umirila, mogao je čak da je povede prema kućici.

— Ubili su Bilija Klejborna — rekla mu je uz put. — Jednostavno je neko pucao bez ikakvog upozorenja. Nelson, vi ste ipak maršalov pomoćnik. Zašto odmah ne uhapsite tog ubicu, koji je ubio Klejborna bez upozorenja? Gde je jadni moj

brat? Klejborn mi je uz put sve ispričao. Dok vi budete hvatali tog odvratnog ubicu, ja ću biti kod brata.

Nelson je stajao nepomično.

To što bi u ovom trenutku mogao da kaže, ne bi ni najmanje uticalo na čitavu stvar. Naime, Končo je bio ubica a on je radio zajedno sa maršalom i Nelsonom.

S druge strane, ovo je bio trenutak kad je Nelson morao sebi da kaže: do sada ovako, a dalje ne!

Odjednom se smirio, nije postavljao sebi nikakva pitanja, nije bilo više sumnji i oklevanja. Obratio se ipak Georgiji:

— U redu je, uhvatiću ga. — Vaš brat se nalazi u onoj kući. Učinio sam za njega sve što sam mogao. Ali verujem da će živeti još samo toliko, dok vas ne vidi. Izdržaće, jer veruje da ćete vi dobiti njegov deo zlata.

— Ah, do đavola i zlato i sve ostalo! Život je važan! — uzviknula je Georgija i potrčala prema kućici.

Ben je mirno pogledao za njom, okrenuo se i krenuo prema Konču.

Končo mu je upravo išao u susret, već je jahao Klejbornovog konja.

Kad je prepoznao Nelsona, stao je, držeći u jednoj ruci kajase a u drugoj pušku. Puška je bila uperena u Nelsona.

Nelson nije rekao ni reč.

Jednom je već upozorio Konča da ne drži tako pušku.

— Čitavu noć sam razmišljao — rekao je Končo promuklim glasom — ima daleko manje zlata, nego što smo očekivali. Sada verujem da ne mogu više da imam poverenja čak ni u Vineharta, a u tebe već odavno nisam ni imao, iako si mi nešto dužan, zar ne?

U njegovim očima se videla neka odlučnost. Pucao je.

Nelson je postupao refleksno, gonjen nagonom za samoodržanjem. Osetio je metak u slabini. Ali, on je jednim jedinim metkom izbacio Konča iz sedla.

Onda je stao, pritiskujući desnom

rukom ranjeno mesto i pokušavajući da obuzda paniku koja ga je zahvatila.

Od bola je izgubio vazduh. Osećao je krv pod rukom. Desna strana mu je skoro oduzeta.

Onda se ipak savladao.

Shvatio je da je u ovom trenutku najvažnije da ne izgubi suviše mnogo krvi. Rana sigurno nije bila opasna po život, inače ne bi ostao na nogama.

Ali gubitak krvi mogao bi toliko da ga oslabi, da bude bespomoćan i da više nema nikakvu šansu da se izvuče.

Krenuo je korak po korak prema kućici. Pod rukom je osećao ranu.

Jedva je stigao do kućice, nekako je prešao preko praga i odmah se spustio na neki ležaj.

Georgija mu je odmah prišla.

Nelson joj je rekao kroz zube:

— Bio je to Končo Šamvej. On je ubio Bilija Klejborna. Pogodio je i mene. Ali više nikoga neće ubiti, nikad više, gotov je.

Za trenutak je izgubio svest. Kad se probudio, video je da je Georgija još bila pored njega, obrađivala mu je ranu. Našla je dovoljno zavoja, a to je ovde moglo i da se očekuje. Ovi ljudi su svakog trenutka bili spremni na ovakve stvari i zavoj je spadao u obavezne zalihe.

— Georgija, mogu li da ti pomognem? — pitao je.

Objasnila mu je kako mora da drži ranu da bi ona mogla da mu stavi flaster. Flaster je bio desetak santimetara širok i dvadesetak dugačak. Morao da pokrije ne samo ranu, nego i okržnuto rebro.

Ubrzo su bili gotovi.

— Hvala ti — rekao je Nelson. — Već dva puta si mi mnogo pomogla. Želim da ti se nekad odužim, i da ne izgubiš brata. Ali...

— Oli je već mrtav — rekla je pognuvši glavu. — Kad sam prišla njegovom ležaju, otvorio je jednom oči, pogledao me i izgovorio moje ime. Hteo je nešto da me pita, ali nije

mogao. Zauvek je zaspao. Mrtav je...

Tiho je zaplakala.

Tek sad je imala vremena za suze, do sada je bila zauzeta Nelsonom.

Pružio je ruku i stavio je na njeno rame.

— Ne mogu da ti pomognem — rekao je tiho. — Ali veoma mi je žao. Kad sam ja došao, Oli je bio još prilično pri svesti. Mogao sam da pričam sa njim. Verujem da bismo on i ja u drugim uslovima mogli da budemo dobri prijatelji. Georgija, žao mi je zbog svega.

Onda je opet pobedio Georgijin razum. Razum i njen prefinjeni instinkt govorili su joj, da ne može ovde da sedi i da plače.

Odlučno je pogledala Nelsona pravo u oči i rekla mu:

— Nelsone, molim te, sve mi ispričaj.

Sve joj je ispričao i završio rečima:

— Tamo u uglu nalazi se to proketo zlato, ispod cirade. Vinehart ga je doneo ovamo. Sad je on napolju i pokušava sa onom dvojicom da proširi ulaz u rudnik. Ali oni su već premoreni. Vinehart će ih sigurno uskoro vezati i doći će ovamo, jer je čuo pucnje.

— A onda? — pitala je Georgija. Oči su joj opet bile jasne. Ben je u njima prepoznao hrabrost i snagu.

— Ne znam da li ću dobiti groznicu od rane. U svakom slučaju neću praviti Vinehartu probleme u vezi sa zlatom, samo ako nas on...

Nije mogao dalje da govori, jer mu je Georgija stavila ruku na usta. Čula je napolju Vinehartove korake.

— Šta se to desilo? — pitao je Vinehart kad se odjednom pojavio u vratima, držeći revolver na gotovs.

Nekoliko trenutaka posmatrao je Georgiju.

Tek tada je pogledao Nelsona.

— Nikad ne bih verovao, da bi te Kočno sredio. Mene sigurno ne bi dirao. Kako se osećaš?

— Nije strašno — odgovorio je Nelson. — Končo je verovatno poludeo, jer je ubio Bilija Klejborna, a da ga nije upozorio. To ipak nije normalno. Sigurno je poludeo.

— Sigurno — potvrdio je Vinehart. — Ko ne bi poludeo kad se radi o toliko zlata? Zar ti ne bi, Bene, prijatelju moj?

— Ne, ne bih — rekao je Ben. — Ja sigurno ne bih!

Vinehart se nasmejao. Otišao je u ugao kod zlata. Izgledalo je da je prebrojao poluge.

Kad se okrenuo, Nelson ga je malo bolje pogledao.

Vinehart je bio neobrijan, prljav, znojav. Oči su mu bile crvene. Ali nije izgledao umorno. Neki unutrašnji nemir činio ga je budrim i svežim.

Vinehart je bacio pogled napolje i opet se okrenuo prema Nelsonu. Bio je gladan. Na stolu ga je već čekao doručak.

Počeo je da jede. S vremena na vreme pogledao bi Georgiju i Nelsona.

Jednom je pogledao i prema ležaju na kome je bio Oli Majton.

— Je l' on mrtav? — pitao je i bilo je jasno da pri tome nije saosećao.

Georgija je odjednom progovorila:

— Što se mene tiče, maršale, možete da uzmete sve zlato. Ne osećam se kao naslednica.

Ali on ništa nije odgovorio.

Ustao je od stola i bez reči izašao napolje.

Kad je Vinehart već otišao, Nelson se obratio Georgiji:

— Slušaj, kad sam ušao, imao sam opasač sa revolverom. Molim te, brzo mi nadi oružje! Gde je moj revolver?

Georgija se sagla ispod ležaja i brzo dohvatila opasač sa revolverom.

— Revolver mi je smetao, dok sam ti previjala ranu. Mislila sam da neće biti strašno ako malo budeš

bez oružja. Bene, oprosti mi, što sam i prema tebi bila nepoverljiva.

Uzeo je revolver i odmah je konstatovao da mu nedostaje jedan metak. Onda se ipak setio da je njime pogodio Konča.

Georgija ga je ozbiljno posmatrala.

— Vinehart je maršal — rekla je iznenada. — On zastupa zakon i pravdu. Ali bio je tako čudan. A ti tražiš svoje oružje, kao da od tog oružja zavisi naš život. Bene, reci mi istinu!

Nelson je neko vreme ćutao. Pogledao je revolver koji mu je bio opasan. Onda joj je objasnio ono što bi morala da zna o Vinehartovom karakteru. Nastavio je:

— Pokušao sam da analiziram njegov način razmišljanja. Ali ubrzo sam shvatio da mi je sve to strano i neprihvatljivo. Nekako sam naslućivao da su te visoke premije, koje je Vinehart naplaćivao, prljave. Ne treba uhvatiti ljude zbog raspisane poternice i obećane premije. To je pogrešno. Treba ih uhvatiti ako je to u interesu ljudske zajednice, jer to mora da se čini iz osećanja obaveze i odgovornosti i... Ah, Georgija, ne mogu ti sve dobro objasniti. Mislim, da ne treba ljude, pa makar oni bili i kriminalci, ubijati samo zbog obećanih premija, nego zbog toga što je to potrebno da bi svet bio u miru...

Napravio je pauzu i uzeo revolver u ruke.

— Ne mogu više da budem na Vinehartovoj strani. Nisam mogao da sprečim da Arč Baner, Džes Šebojgan i Končo Šamvej umru na nedostojan način. Ali mogu da sprečim Vineharta da ne ubije onu dvojicu i nas. Naime, to će sigurno pokušati. Zlato ga je načinilo kriminalcem. On hoće sve zlato za sebe. A neće da ostavi nikakve svedoke za sobom. Želi verovatno da pobegne nekud sa zlatom. Da. Eto, tako trenutno razmišljam o njemu.

Opet je napravio pauzu i pogledao Georgiju.

Ona ništa nije rekla, bila je suviše potresena pričom.

To je Nelson video.

— Mislim da tu negde moraju da budu neke puške i drugo oružje — rekao je. — Nadi ga i naoružaj se! Ako ja izađem napolje, zatvori prozore i ponašaj se kao pri napadu Indijanaca, kao kad moraš da se braniš, jer si sama. Georgija, jesi li me razumela?

Klimnula je glavom i ugrizla se za donju usnu.

Ali Nelson je shvatio da nije izgubila nerve.

Ova devojka je bilo utoliko jača, ukoliko je nevolja bila veća.

— Ti si divna! — rekao je. — Ako se oдавде izvučem čitav, moraću dugo da tražim devojkę kao što si ti. Verovatno neću takvu nikad ni naći.

Ustao je.

Prijalo mu je mirovanje. Popustili su bolovi u slabini. Flaster je dobro držao ivice rane, skoro kao hirurški šavovi.

Uzeo je kožnu jaknu i obukao je.

Kad se i Georgija uspravila, nekoliko trenutaka su stajali jedno uz drugo.

— Bilo bi glupo, Nelson, kad bi tražio devojkę koja bi bila slična meni — rekla je nesigurnim glasom. — Zašto bi to radio, kad možeš jednostavno mene da nađeš u gradu.

— Da, to bi zaista bilo vrlo glupo — rekao je Ben. — Možda ću te poslušati.

Nije je zagrlio. Naglo se okrenuo i otišao prema vratima.

Ali još jednom se okrenuo i pokazao joj ugao sa zlatom.

— Zlato pripada tvom bratu i njegovim partnerima, iako su oni delimično kriminalci i ako se Pol Pulaski i Kolbi Kleveland slučajno spasu, moraćeš da ga поделиš s njima kao naslednica svoga brata. Ja ću pak pokušati da odvedem Klevelanda i Pulaskog u glavni grad. Tamo bi mogli da uzmu dobre advokate i da

pokušaju da im se uzme u obzir neka olakšavajuća okolnost za njihove prestupe. Ali, Georgija, ne zaboravi da dobro zatvoriš vrata i prozore i da se naoružaš.

Onda je izašao.

Georgija je želela da potrči za njim, da ga zadrži, da mu kaže da ga voli, i kako se sve to odjednom desilo.

Ali ipak ga je pustila da ode.

Shvatila je da je on morao to da učini. Ben je bio na putu da postane veći nego što je inače bio.

U međuvremenu je postao toliko velikodušan i širokogrud, da je prestao da prezire ljudsku zajednicu i da se oseća odbačenim.

Postao je veći od Vineharta, koji je, u stvari, bio samo revolveraš.

*

Itako se približavao kraj.

Vinehart je još jednom pošao u rudnik. Pulaski i Kleveland ležali su na zemlji vezani. Vinehart ih je još jednom pogledao.

Oni su podigli poglede prema njemu. Bili su ogorčeni i izgubili su svaku nadu. Nisu želeli više ni da mole.

Vinehart ih najpre uopšte nije gledao.

Pogled mu je stalno bio uperen na rudnik.

Ulaz je u međuvremenu proširen. Sad se moglo bez muke ući unutra.

Vinehart je pogledao gomilu zemlje i kamenja. Pomislio je da se ta gomila svakog trenutka mogla da pretvori u opasnu lavinu.

Oklevao je da uđe.

Kolbi Kleveland ga je odjednom pročitao, shvatio je o čemu se radilo i rekao mu je:

— Bojiš se da udeš? Instinkt ti govori da svakog trenutka ta masa može da se sruči i da zatvori ulaz? Eh, to bi bila divota! Zlato bi bilo na polju, a ti bi ostao unutra u rudniku. A to bi bila i pravda, zar ne?

— I niko te ne bi spašavao — do-

dao je Pulaski. — Kakva bi to radost bila, ali ne samo za nas! A zar nećeš da nam kažeš, šta se malopre desilo?

Vinehart ništa nije odgovorio. Odjednom je krenuo i brzo nestao u jami rudnika. Unutra su gorele petrolejke. Nije dugo ostao tamo. Brzo se vratio.

Slučaj je hteo da je baš u tom trenutku odozgo sleteo poveći kamen, koji je pokrenuo još nekoliko manjih i zajedno su se kotrljali.

Vinehart je počeo da skače i brzo je istrčao iz opasne zone. U rukama je držao neku staru vreću u kojoj su se nalazili neki teški predmeti. Dakle, verovatno je još nešto našao u jami, nešto što je za njega predstavljalo vrednost.

A onda je stao i posmatrao gomilu kamenja iznad ulaza u jamu rudnika.

Još uvek se kotrljao poneki veći ili manji kamen. Ali moglo je da se vidi da je odozgo veliki teret pritiskivao donje slojeve kamenja. Svakog trenutka se očekivalo pomeranje gomile koja je već bila uzdrmana.

Možda će se onda jama opet za nekoliko vekova zatvoriti.

Odjednom je Vinehart zavrteo glavom i rekao:

— Sad je kraj, moram da prekinem. Više tamo ne ulazim!

Opet je pogledao dvojicu vezanih — Pulaskog i Klevelanda.

— A za vas nije ni šteta — rekao je. — Već ste i sami shvatili da vas neću pustiti.

— A zašto nećeš? — pitao je Kleveland, kao da se i nije radilo o njegovoj glavi.

— Onda bi uskoro čitav svet saznao da sam iz prašine uzeo zlato — rekao je strpljivo. — Bolje je da se o meni tako ne misli.

Uzeo je revolver.

— Skratiću vam muke, sve će ići brzo i tačno!

I još jednom je pokazao koniko je hladan i bezosećajan.

Ali, u tom trenutku čuo se iza njegovih leđa Nelsonov glas:

— Od toga neće biti ništa! Vineharte, baci revolver! Odmah!

Stap Vinehart je skočio u stranu. Sve je rizikovao.

Dok je Vinehart skočio i uperi revolver u njega Ben je već okinuo.

Vinehartov revolver je pao na zemlju, on je kleknuo. Potegao je drugi revolver.

Kad ga je podigao i nišanio na Nelsona, ovaj je drugi put pucao.

*

Posle otprilike četiri nedelje Georgija je jedno veče upravo htela da zaključa prodavnicu, jer je već bilo prilično kasno.

Ali tada je čula da neko dolazi. Ispred prodavnice stao je neki jahač.

Čula je pucketanje sedla a odmah zatim i korake nekog čoveka koji je zvonio na vratima prodavnice.

Čovek je ušao unutra, išao je polako, što nije bio samo znak umora od dugog jahanja.

Bio je to Ben Nelson.

Zatvorio je vrata za sobom.

Polako je otkopčao jaknu.

Ispod jakne je zasijala maršalska zvezda.

— Sve vreme sam jahao — rekao je. — Uz put sam tri puta menjao konje. Sad je sve u redu. Poslao sam izveštaj guverneru o maršalu. Pulaski i Kleveland su potvrdili moju izjavu. Najzad mi je ponuđeno Vinehartovo mesto. Prihvatio sam, ali ja neću da lovim kriminalce za nagradu. Hoću da ostanem u ovoj zemlji i da zastupam savezni zakon. Georgija, ja sam za tebe siromašan kao crkveni miš. Bez obzira na zlato tvoga brata, ti imaš prodavnicu i . . .

Govorio je manje ili više mehanički. Verovatno je govorio samo zato da bi potisnuo svoju zbunjenost.

Oči su mu stalno gledale Georgiju, misli su mu se samo njome bavile, a ne onim stvarima o kojima je mehanički govorio.

Georgija je bila mnogo hrabrija.

Jednostavno je došla direktno kod njega u zagrljaj.

Dugo su se ljubili.

Kad ga je malo posle pogledala, videla je toplinu i ljubav u njegovim očima.

Prevela: R. Karadžić

KRAJ

S. Zek

TRAPER

Tišinu predvečerja najednom je narušila eksplozija. Nije bila jaka, i nije se čuo odjek.

Šerif Frenk Hadson je zategnuo uzdu, i njegova crna kobila je odmah stala.

I čovek i životinja okrenuli su glavu desno, odakle se čula eksplozija.

Kobila je strigla ušima i frknula je.

Hadson ju je pomilovao po vratu, i umirio je. A onda se zagledao preko useka, pored kojeg je vodila staza kojom je jahao. Vraćao se sa ranča Toma Bovmana, i pre petnaestak minuta skrenuo je s kolskog puta na stazu koja je vodila pored useka, a zatim kroz šumu, da bi, prečice, brže stigao u grad.

— To je daleko odavde, bar pet-šest stotina metara. . . Ili je Čarli ispalio metak sa smanjenim punjenjem — razmišljao je, gledajući neprekidno u daljinu, prema kosi na kojoj se nalazila brvnara trapera Čarlija Kenona.

Šezdesetogodišnji Kenon živio je već deset godina kraj izvora Vajt Krika, a Hadson ga je upoznao pre dve godine, kad je dolazio u Smitsfild da preuzme dužnost šerifa.

Kenon je toga dana, oko podne, išao polako kolskim putem Rilton-Smitsfild, s lovačkom puškom preko ramena i odstreljenim tetrebom u ruci. Hadson ga je sustigao, pozdravo ga, i upitao:

— Je li lovina dobra?

Kenon ga je pogledao, klimnuo glavom, a onda je podigao ruku u kojoj je držao lovinu i rekao:

— Mislim da će pečenka biti dobra. Ako si gladan i imaš vremena, šerife, možeš mi praviti društvo za stolom. Moja koliba nije daleko.

Pokazao je očima prema brežuljku desno od puta, pa dodao:

— I konj ti je, vidim, umoran. Pored moje kolibe je bistar potok.

— Rado bih pošao s tobom. . . — zaustio je šerif.

— Zovem se Čarli Kenon. Traper sam. Živim u brvnari pored izvora Vajt Krika — predstavio se traper.

— Ja sam Frenk Hadson — predstavio se i šerif. — Idem i Smitsfild, da preuzmem dužnost.

— Ti ćeš, znači, zameniti pokojnog Flečera. Onda sigurno žuriš. Čuo sam da se u Smitsfildu poslednjih nedelja, otkako nema šerifa, nakupilo svakojakog ološa.

— A jesi li ti poznavao šerifa Flečera? — upitao je Hadson.

— Jesam, i to dobro. Bio je dobar čovek i hrabar šerif. Jedino su ga tako, iz zasede, mogli ubiti. Kojoti! Nadam se da ćeš im ući u trag. To bi svakako trebalo da uradiš. Možeš računati i na moju pomoć, ako oce- niš da ti je potrebna.

— Zašto misliš da je bilo više napadača? — upitao je šerif Hadson.

— Jedan se ne bi usudio da napadne Flečera čak ni iz zasede — odgovorio je traper, i krenuo. Preko ramena je dodao: — Ako te put nekad navede, slobodno svrati u moju brvnaru. Uvek možemo nešto ispeći.

— Hvala na pozivu, i do viđenja — odgovorio je Hadson, i produžio prema Smitsfildu.

Bio je zadovoljan što je prvi čovek kojeg je upoznao u kraju u kome će štititi zakon bio tako predusretljiv prema njemu.

Posle su se bolje upoznali, i Hadson je učvrstio dobro mišljenje o starom traperu koje je stekao već pri prvom susretu s njim.

Na žalost, nikad nisu otkrili ko je ubio šerifa Flečera.

Kad god je dolazio u grad, da proda krzna ili kupi nešto, Kenon je svraćao do šerifa, a šerif je nekoliko puta bio u njegovoj brvnari. Jednom ga je Kenon počastio pečenim mesom tetreba, a dva puta kuvanom ribom, koju je lovio u potoku, nedaleko od svoje brvnare.

Gledajući sad prema šumi u kojoj se nalazila Kenonova brvnara, Hadson je pomislio:

— Možda je Čarli opet ulovio nešto dobro.

Učinilo mu se da je najednom osetio miris mesa sa raznja.

Pogledao je prema zapadu.

Sunce je bilo na zalasku. Horizont se rumeneo, ali je nebo bilo svuda vedro.

Razmišljao je nekoliko trenutaka da li da se vrati stazom do kolskog puta ili da krene preko jaruge, prečice.

Pošto se više nije čuo nijedan pucanj, bio je uveren da je maločas pucao Čarli, iz svoje lovačke puške.

Opipao je futrolu s koltom, navukao jače šešir na glavu poterao kobilu niz padinu.

Kad se našao na drugoj strani široke jaruge, skrenuo je levo. Posle nekoliko minuta stigao je na travnatu uzvišicu i ponovo pogledao u pravcu traperove brvnare.

Brvnaru nije mogao da vidi, ali je jasno video skupinu stena za koje je znao da se uzdižu pedesetak metara od brvnare. Potok Vajt Krik izvirao je između tih stena.

Jahao je još neko vreme, polako, a onda je ugledao brvnaru. Izgledalo je da su vrata na njoj otvorena.

Trapera i njegove mazge nije bilo na vidiku.

— Čarli-i-i! — viknuo je šerif iz sveg grla, uveren da je traper negde u blizini.

Odgovora nije bilo.

Ponovio je poziv, ali opet uzalud.

— Ko bi drugi u ovo doba mogao biti ovde i pucati? — upitao se.

Poterao je opet kobilu.

Sad je već jahao opreznije. U šumi je već bilo prilično tamno, pa je naprezao oči da vidi što dalje.

Zaustavio je kobilu kod velike žučkaste stene, stotinak metara od brvnare.

Sad je jasno video da su vrata na brvnari zatvorena, i to ga je zbunilo.

— Čarli-i-i! — viknuo je opet.

Stavio je ruke na rog sedla i gledao u brvnaru.

Dvourumio se da li da ode do brvnare ili da odmah produži u grad.

— Pošto mu ni mazga nije tu, sigurno je nekud otišao. . . A ona eksplozija. . . Možda je pucao neki od slučajnih prolaznika, želeći da isproba oružje. . .

Pogledao je niz kosinu, prema kolskom putu.

Taman kad je rešio da skrene na put i produži u grad, video je kako se vrata na brvnari otvaraju.

Trenutak kasnije na pragu se pojavio Čarli Kenon.

— Hej, Čarli! Da nisi spavao? Zvao sam te tri puta — rekao je šerif.

— Nisam čuo — odgovorio je Čarli, a kad je šerif Hadson poterao kobilu, doviknuo mu je: — Nemam danas ništa za tebe, šerife. Dodi sutra!

Povukao se zatim, i nogom zalupio vrata.

Šerif se trgao, i zaustavio kobilu.

— Izgleda da ovog puta nisam dobrodošao — progundao je sebi u bradu.

Počeo se iza uha i razmišljao šta da učini.

Kratak i hladan odgovor koji je dobio nikako nije mogao da poveže sa pričljivim i dobroćudnim Čarlijem.

— Pa, svako može imati loš dan, kad ne želi nikog — zaključio je na kraju, i poterao kobilu prema kolskom putu.

Sunce je uskoro zašlo.

Čarlijeva brvnara, površine desetak kvadratnih metara, sa grubim stolom i dvema klupama na sredini, i drvenim ležajem, zastrtim krznima, pored jednog zida, bila je puna dima i mirisa viskija.

U brvnari su, pored Čarlija, bila još tri čoveka — banditi.

— Takvog te volim, matori! — zabrundao je visoki bradonja Džo Hejnes kad je Čarli, nakon kratkog razgovora sa šerifom Hadsonom, zatvorio vrata.

— Otišao je — rekao je, piskavim glasom, čelavi debeljko Bob Džons, koji je virio između dva balvana.

Otresao je potom svoj šešir i stavio ga na glavu, a onda seo na jednu od stolica i mašio se boce s viskijem.

Čarli je seo na ivicu svog ležaja i uhvatio se levom rukom za desnu mišicu.

— Iskrvariću — promrmeljao je.

— Nećeš — dobacio mu je treći od nezvanih gostiju u njegovoj brvnari, suvonjavi Tim Palmar, koji je u ruci držao vinčesterku. — Pošto si tako brzo i uverljivo otpremio šerifa, spašćemo te. Možda ćeš nam još biti potreban. Samo, ono što sam ti rekao malčas važi i dalje: ne budeš li radio što ti kažemo, ode ti glava! Jasno?

Čarli je klimnuo glavom.

— Bobe, stegni mu nečim ruku iznad rane! — rekao je bradonja čelavom debeljku.

Debeljko je uzeo sa eksera na zidu Čarlijevu kariranu košulju i iscepao je na trake, a onda je grubo svukao s Čarlija jaknu, otkinuo mu krvlju natopljeni rukav košulje, i previo ranu.

— Izdržaće do jutra — promumlao je, i udario Čarlija dlanom po ramenu. — Traperi su žilavi, zar ne?

Čarli mu nije ništa odgovorio. Samo je stegao vilice.

— A zašto je šerif došao ovamo? Vi se, kanda, dobro poznajete — zabrundao je Džo Hejnes.

Kenon je razmišljao nekoliko trenutaka, a onda je odgovorio:

— On svrati ponekad ovamo, kad prolazi putem, da mu dam ribe, koju lovim u potoku. . . Samo, nikad ne nudi pare. Dosta mi ga je već!

Debeli Bob Džons se glasno nasmejavao.

— Znači, tako! Zaštitnik zakona, a voli muftu!

Čarli je pljunuo u stranu, praveći se da je ljut.

— Ti bi ga, znači, oterao i da mi nismo bili ovde. A što si, onda, hteo da odeš da nas prijaviš njemu? — upitao je Tim Palmar, oštro gledajući Čarlija.

— Ma, davola sam hteo! Ja sam samo hteo da se maknem odavde dok vi ne odete dalje. Bili ste mi sumnjivi, i to je sve. Slagali ste me da ste došli od puta. Ja ovde živim mirno, gledam svoj posao, i ne volim da budem uvučen ni u šta — rekao je Kenon, trudeći se da što bolje glumi namćorastog usamljenika.

Džo Hejnes je šmrknuo, a onda rekao ljutito:

— Ovde strašno smrdi na kože! Bojim se da neću moći izdržati dugo.

— Pa, ja te ne zadržavam — odbrusio mu je Čarli.

— Meni ništa ne smeta — rekao je Bob Džons, ponovo potegnuvši iz boce.

Tim Palmar ga je ošinio pogledom.

— Tebi ništa ne smeta kad imaš viskija!

Umešao se Hejnes:

— Nemojte se opet svađati!

Džons je nešto progundao, sebi u bradu, a onda je upitao Palmara, koji je bio vođa bande:

— Mogu li malo da izidem?

Tim Palmar, bandit za kojim su bile raspisane dve poternice, spustio je pušku na sto i rekao:

— Možeš. Obiđi i konje.

Kad je Bob Džons izišao, Palmar je seo za sto. Odgurnuo je bocu s viskijem na kraj stola, pa izvadio iz džepa duvankesu i papir. Polako je smotao cigaretu i zapalio je.

Duboko je povukao dim, a kad ga je izdunuo, promrmljao je:

— Prošlo je dobro.

Zatim je skrenuo pogled na trapeza i kazao:

— Ne brini, ako ne budemo na to primorani, nećemo ti učiniti ništa.

— Već ste mi suviše učinili — ljutito mu je odvratio Čarli Kenon.

Bandit se nacerio.

— Mnogo si prgav, stari.

— Kako da ne budem!? — nije se dao traper. — Napali ste me i ranili u mojoj kući.

— E baš ti je kuća! — podsmehnuo se bradati Hejnes, a zatim skinuo fenjer sa zida i zapalio ga.

— Šta uopšte tražite ovde? — nastavio je Čarli da se buni.

Odgovorio mu je Palmar, ledenim glasom:

— To se tebe ne tiče, i nemoj mnogo da pitaš. Što manje budeš znao i pričao, bolje ćeš proći! Sam si rekao da ne voliš da budeš uvučen ni u šta, zar ne?

Čarli je ćutao.

Prišao mu je Džon Hejnes i grubo mu navukao šešir na čelo. A onda mu je cinično rekao:

— Nisi mi ni zahvalio što sam te tako lepo pogodio. Samo sam te za neko vreme onesposobio za lov. A mogao sam te ubiti, ili ti bar razmrskati rame metkom. Da te nisam preduhitrio, ti bi nas sigurno pobio sačmaricom.

Čarli je i dalje ćutao. Znao je da se s banditima ne vredi prepirati, jer oni priznaju samo snagu oružja. a on je sad bio i bez puške i bez noža. Oboje su mu napadači uzeli.

Ipak, bio je sad u duši raspolože-

niji nego kad je prepoznao šerifov glas.

Bio se preplašio da će šerif uleteti u klopku. Znao je da bi banditi, čim bi ubili šerifa, likvidirali i njega, da ne bi mogao da svedoči protiv njih.

Prepoznao je šerifov glas čim ga je čuo, ali se pravio da ne zna ko ga zove.

Kad ga je Tim Palmar upitao ko bi to mogao biti, odgovorio je da je to najverovatnije neki od rančera iz okoline.

— Ne odazivaj se i ne mrđaj! — naredio mu je Palmar i dograbio svoju vinčesterku.

Hejnes i Džons su istog časa izvukli iz futrola svoje koltove, i počeli da vire kroz pukotine na zidu.

Debeli Džons, koji je imao samo trideset sedam godina, ali je izgledao dosta stariji, pošto je bio ćelav i gojazan, prvi je prepoznao Hadsona.

— To je šerif! — rekao je uzbuđeno, kad je Hadson stao kod žučkaste stene i ponovo zovnuo Čarlija. — Vidao sam ga u Smitsfildu. I prekjucе sam ga video. Jahao je tog istog crnog konja i imao na glavi taj isti crni šešir... Eno, vidim mu značku na jakni!

— I ja je vidim — kazao je Hejnes.

Nekoliko trenutaka, koji su Čarliju izgledali dugi kao večnost, vladala je u brvnari napeta tišina.

Hejnes i Džons gledali su u Tima Palmara.

Bilo je jasno da očekuju da on odluči šta će raditi.

Tim Palmar je repetirao svoju vinčesterku, a onda je naredio traperu da otvori vrata i da, kako zna, pošalje šerifa dalje.

— Bez trikova, stari! — prosiktao je, zabivši vrh puščane cevi u trapezova leđa. — Ne budeš li ga se uverljivo otarasio, ubićemo i tebe i njega.

Čarli je u prvi mah pomislio da jurne kroz vrata i upozori šerifa, ali se predomislio, strahujući da bi trojica bandita mogla pripucati na še-

rifa, i pogoditi ga, pre nego što se skloni. Zato je mirno kročio preko praga i odgovorio šerifu onih nekoliko reči.

Nadao se da će šerif po hladnoći njegovih reči zaključiti da nešto nije u redu, i da će nešto preduzeti, ali oprezno.

*

Šerif je zaista bio začuđen Čarlijevim hladnim tonom, i razmišljao je o tome šta bi mogle da znače njegove neljubazne reči.

— Zašto ga nisam odmah upitao da li je on pucao? — prebacivao je sebi dok je kasom odmicao prema gradu.

A onda je najednom zaustavio kobilu.

Bio je uveren da je pucanj koji je on čuo došao iz pravca Čarlijeve kolibe, i da ga je Čarli, budući da je bio u kolibi, morao čuti, ako već nije on sam pucao.

— Možda je odstrelio nešto što ne želi da drugi vide... ili je kod njega neko koga niko drugi ne bi trebalo da vidi...

Podsetio se kako je ubrzo nakon što je došao u Smitsfild čuo priču o Čarlijevoj ljubavnoj vezi sa kuvaricom iz saluna »Crni jelen«, dobro držećom udovicom Emom Rot. Ali, on ga s njom nikada nije video, a nije hteo da ga pita o tome. Čarli mu pak, nikad ništa o Emi nije rekao.

— Možda tu, ipak, nešto postoji — nasmešio se šerif, i ponovo podbo svoju kobilu.

Ali ubrzo mu je palo na um drugo:

— A mazga?... Čarli je preko leta uvek drži vezanu za neko drvo ispred brvnare. Samo kad je nevreme sklanja je u improvizovanu šupu, između dveju stena.

I zabrinut i radoznao u isti mah, odlučio je da utvrdi šta se zapravo zbiva s Čarlijem i oko njega.

Ali, odlučio je da to izvede tako da ga Čarli ne primeti. Ako se uveri da

je sve u redu, udaljiće se neopaženo, a ako nije...

Iz šume pored puta čule su se noćne ptice.

Hadson je osmotrio okolinu.

Rešio je da zaobiđe brdo, i pride stenama iznad Čarlijeve brvnare s druge strane.

Ostavio je svoju kobilu između dva visoka žbuna, pa nastavio pešice, krajnje oprezno, prema stenama, koje su sad, u sumrak, delovale gotovo sablasno.

Kad je bio pedesetak metara od stena, začuo je najednom njakanje mule, a zatim je zanjištao konj.

Zastao je i izvukao kolt iz futrole.

Više nije moglo biti sumnje da Čarli nije sam. Ko li je dojahao na tom konju koji se oglasio?

— Dobro je ako je Ema — nasmešio se. — Čarli je sigurno sakrio njezinog konja, zajedno sa svojom mazgom, da slučajni prolaznik ne bi otkrio njihovu tajnu. A mazga i konj se, za razliku od njih dvoje, ne slažu!

Konj je ponovo zanjištao. A onda su dva konja zarzla.

Šerifu su se mišići instinktivno zategli.

Kao mačka prikrao se stenama, s koltom u ruci.

Među gustim drvećem nedaleko od stena bila su tri osedlana konja i Čarlijeva mula.

Šerif Hadson je napregnuto razmišljao šta da radi.

*

Mulino njakanje i uznemiravanje konja razljutilo je bandite, koji su se upravo dogovarali kojim će redom stražariti.

Bob Džons se u međuvremenu vratio u brvnaru, i hteo je opet da potegne viskija iz boce, ali mu Palmer to nije dozvolio.

— Pićeš sutra, kad obavimo posao! — rekao mu je oštro, i predložio mu da prvi stražari napolju, pred brvnarom.

— U redu, sad mi se ionako ne spava — progundao je Džons.

Kad je mula i drugi put zanjakala, Palmar je planuo:

— Bobe, izidi odmah i učutkaj tu odvratnu životinju!

Džons je polako ustao i uzeo da pregleda svoj kolt.

— Ja ću pokušati da zaspim — rekao je Džo Hejnes, a onda je zapovedio traperu: — Makni se s ležaja! Sedi u čošak, i da se nisi mrdnuo!

Čarli je polako ustao, praveći se da je onemoćao, i oteturao se u ugao. Naslonio se na zid na kome je bila razapeta koža divlje koze.

— Opametio si se, dakle — dobacio mu je Hejnes. — Mislio sam da ćeš sesti u onaj drugi ugao, da budeš bliže svoje puške.

Čarli nije rekao ništa na to.

— Pusti ga na miru! — obrecnuo se Palmar na Džoa Hejnesa.

Džons je navukao šešir na glavu i krenuo napolje.

— Najbolje bi bilo da moju mulu vežeš tamo gde je bila. Ona nije navikla da bude s konjima — rekao je traper, zabrinut da bi bandit mogao povrediti njegovu mulu.

— Da ne bi da je dovedem ovde, kod tebe!? — osorno mu je odvratio Džons.

A onda se umešao Palmar:

— U redu, Bobe, veži mazgu negde dalje od konja. A ako još jednom zanjače, učutkaj je zauvek! — naredio je Tim Palmar.

Bob Džons je popravio opasač, i izišao.

Spolja je u brvnaru ušao svež večernji vazduh.

Palmar je duboko udahnuo.

— Da ostavim vrata otvorena? — upitao je Bob Džons.

— Valjalo bi, ali ipak nemoj. Budi i ti oprezan — odgovorio mu je Palmar.

Džons je nešto promrmeljao, zatvorio vrata i udaljio se prema mestu gde je, kada su savladali traperu, smestio konje i mazgu.

Posle nekoliko koraka zastao je, oslušnuo i osmotrio okolinu.

Nebo je bilo vedro, puno zvezda.

Čulo se jasno kako se voda sliva niz stenu.

Džons je krenuo prema potoku, da se umije, i tako rasani. San mu je dolazi više od viskija koji je popio nego od umora.

Toga dana on, Tim i Džo nisu mnogo jahali, samo tri sata, i to ne naročito oštro.

Noć i prepodne proveli su na farmi Teda Klarka, Timovog druga iz vojske, koji ih je unajmio da zapale seno na ranču Bila Kupera.

*

Klark je mrzeo Kupera zato što je, ponudivši tri hiljade dolara više nego što je on mogao, kupio veliki posed starog Džima Meja, i tako postao najbogatiji i najuticajniji rančer u oblasti. Za svoje veliko stado, da bi ga prehranio zimi, Kuper je sakupljao i uplašćivao ujesen velike količine sena.

Uz to, nisu se trpeli i iz verskih razloga: Klark je bio katolik, a Kuper protestant.

Sa Klarkovog ranča trojica unajmljenih bandita krenuli su posle ručka. Uputili su se prvo na jug, prema Sent Tomasu, da zavaraju trag, a onda su, probivši se kroz stoletnu šumu, skrenuli na zapad, prema Sandi Kriku.

Plan im je bio da oko ponoći zapale seno na Kuperovom ranču.

Kad je sunce počelo da seda, stigili su do Vajt Krika, oko pola milje nizvodno od Kenonove brvnare, i tu su sjahali, da odmore konje, a oni da se umiju u potoku i napune čuturre svežom vodom. Bradonja Hejnes, koji je najbolje poznavao taj kraj, procenio je da ne moraju žuriti.

— Za sat ćemo biti na Sandi Kriku, a onda ćemo se pritajiti negde, do ponoći — rekao je, i opružio se na travi pored potoka.

Pola sata kasnije pojavio se traper.

Kad ih je ugledao, primetno se

trgnuo, ali nije stao niti je skinuo pušku, koju je nosio na leđima. Kad je stigao do njih, pozdravio ih je, dodirnuvši rukom obod svog sivog šešira.

— Jeste li zalutali, ili ste namerno došli ovamo da se odmorite, ljudi? — upitao je, i odmah dodao: — Ako se ne snalazite u ovom kraju, mogu vas uputiti. Ja. . .

— Drži se svog puta, stari! — dobio mu je Džo Hejnes. — Znamo gde smo i kuda idemo.

Timu Palmaru nije bilo po volji što je Džo reagovao tako neodmerno.

— Skrenuli smo ovamo s puta da se malo osvežimo i da napojimo konje — rekao je. — A otkud ti ovde, stari?

— Ja sam traper. Živim u ovom kraju — odgovorio je Kenon, i produžio dalje, niz potok.

Oni su gledali za njim, i primetili su da je, posle dvadesetak metara, na trenutak zastao i pogledao ulevo, u pravcu iz kojeg su oni dojahali.

— Sad smo mu sigurno sumnjivi — progundao je Tim Palmar.

Posle nekoliko minuta, kad je traper zamakao iza jedne stene, Tim je skočio na noge.

— Pratiću ga — rekao je, i šmugnuo kroz šumu.

Vratio se posle dvadeset minuta, zadihan.

— Traper je zaokružio, i vratio se nazad. Pratio sam ga dok nisam video njegovu brvnaru — rekao je i pokazao rukom uz potok. — Nije daleko. Hajdemo sva trojica sad, da vidimo šta će taj pustinjak da učini. Ubeden sam da smo mu sumnjivi. Nekoliko puta se okretao dok je, žurnim korakom, išao prema svojoj kolibi.

Poveli su konje, i požurili uz potok, stazom koju je utabanao Čarli Kenon.

Sakrili su se u šipragu i posmatrali.

Traper je ubrzo izišao iz svoje brvnare sa sedlom u rukama i pri-

šao je svojoj muli, koja je ležala pod krošnjom velikog hrasta.

— Sigurno je krenuo da nekog obavesti — ljutito je rekao Palmer. — Hajde da ga ispitamo!

Potrčali su sva trojica prema traperu.

Videvši ih kako jure prema njemu s oružjem u rukama, traper se za trenutak ukočio, a onda je bacio sedlo na zemlju, i počeo da skida svoju lovačku pušku s leđa.

Nije stigao da je skine. Džo Hejnes ga je udario drškom svog kolta po glavi i onesvestio ga. Zatim su ga uneli u brvnaru i polili vodom, koju su našli u limenom bokalju na stolu.

Kad je došao k sebi, traper je zaokružio mutnim očima naokolo i progundao:

— Vi niste poštteni ljudi.

Sledećeg trenutka mašio se svoje puške, koju je neoprezni Džo bio ostavio uz drveni ležaj.

Ali, Džo je bio brži. Izvukao je svoj kolt i opalio. Kuršum je otkinuo komad traperove desne mišice.

— Kud si bio krenuo? — upitao ga je Tim Palmar.

— Da vas prijavim — odbrusio je traper.

— Onda je dobro što smo te pratili — odvratio mu je Tim i nacerio mu se u lice. — Sad ćemo ti biti gosti ovde.

— Nosite se do đavola — progundao je traper i uhvatio se za ranjenu ruku.

Ruka mu je utrnula, a krv mu se slivala kroz rukav.

Tim je naredio Bobu Džonsu da skloni negde, iza brvnare, njihove konje i traperovu mazgu.

Tek što je Bob to uradio i vratio se u brvnaru, začuo se iz daljine otegnuti poziv »Čarli-i-i«.

*

Šerif Frenk Hadson je jasno video čoveka koji je izišao iz brvnare. Čak je i čuo njegovo pitanje onima unutra da li da ostavi vrata otvorena.

Pratio je svaki pokret podebele figure, i video da se uputila ka potoku.

Bob Džons je stao kraj potoka, skinuo šešir i spustio ga na zemlju, a onda je raskopčao košulju i čučnuo.

Zagnjurio je lice u hladnu vodu.

Šerif Hadson je kliznuo po ravnoj steni, i našao se na dva metra iznad nepoznatog čoveka.

Zaustavio je dah.

Kad se Bob Džons uspravio, i na trenutak okrenuo prema mestu gde su bili mula i konji, šerif je skočio kao puma i zamahnuo snažno desnom rukom, u kojoj je držao kolt.

Pogoden koltom po glavi, Džons je odmah pokleknuo, i pao bi u vodu da ga šerif nije prihvatio.

Onesvešćeni bandit bio je težak, ali je šerif uspeo da ga prenese među stene. Izvukao mu je kaiš iz pantalona i svezao mu čvrsto ruke na leđa. A onda mu je, mada je video da je onesvešćen, vezao svoju vratnu maramu preko usta, da, dolazeći k svesti, ne bi slučajno viknuo pre nego što on stigne da ga upozori da ćuti.

Tek tad je pomislio da je možda napao nedužnog čoveka. No, brzo se umirio:

— Da nije u pitanju nešto nepošteno, ne bi sakrili konje.

Napeto je čekao.

Jedan konj je opet zarzao, ali kratko.

A onda je zavládala tišina. Čuo se samo žubor vode.

Šerif je gledao čas prema brvnari, čas u onesvešćenog bandita.

Najzad se Džons počeo micati.

Šerif Hadson mu je prineo kolt pod nos i zapretio mu:

— Budi miran, ili ću te ubiti!

Džons je razrogačio oči, i video, pri mesečini, sjajnu cev kolta.

Zamumlao je nešto.

— Skinuću ti maramu s usta, ali ćeš samo tiho odgovarati na moja pitanja. U protivnom, umuknućeš zauvek! — ponovo mu je zapretio šerif, i skinuo mu maramu s usta.

Džons je snažno udahnuo.

— Ko si ti? — upitao je.

— Tiše! — prosiktao je šerif. — Rekao sam ti, ja pitam, a ti ćeš samo odgovarati, i to tiho. I pazi da ne slažeš nešto!

Džons je klimnuo glavom. Lice mu se odmah zgrčilo, zbog bola u glavi.

Mada ga je pre svega zanimalo da li je Čarli Kenon još živ, šerif nije hteo to da pokaže, pa je upitao uopšteno:

— Šta rade oni u kući?

— Jedan leži, drugi sede u uglu, a treći možda gleda ovamo, kroz pukotinu u zidu — odgovorio je Džons.

— Kakva je vaša veza sa traperom? — pitao je šerif dalje.

— Nikakva — odgovorio je Džons brzo, pomislivši da ni šerif ne voli traper, kao što je traper rekao da ne voli njega.

— Što ste, onda, došli ovamo?

Džons nije odmah odgovorio.

— Smišljaš laž, je li? — rekao mu je šerif.

— Pa... slučajno smo se sreli s njim, i ostavili bismo ga na miru da nije...

Džons je začutao.

Ali, šerif je shvatio da je u pitanju bio sukob. Zato je rekao direktno:

— Pucali ste na njega!

— On je pokušao da puca na nas. Morali smo da se branimo — promrmljao je Džons.

Šerifu je laknulo. Sad je bio siguran da Čarli nije ozbiljno povređen, ako su ga pogodili. U protivnom, ne bi onako izišao na vrata i odsečno mu rekao onih nekoliko reči.

— Ti si šerif! — najednom je glasno rekao Džons.

Primetio je zvezdu na Hadsonovim grudima.

Hadson mu je stavio dlan na usta, da ga učutka.

Džons ga je ugrizao za dlan.

Šerif ga je mlatnuo drškom svog kolta po glavi, a onda mu je opet čvrsto vezao maramu preko usta, i ostavio ga među stenama.

Pognut, krenuo je oprezno prema brvnari, držeći se senki koje je bacalo okolno drveće.

*

Čarli Kenon se pravio da kunja, ali je ispod oka motrio bandite.

Bradati Džo Hejnes je, mada se žalio na smrad koža, ubrzo zaspao, na drvenom ležaju. Ali, desnu šaku je, pre nego što je zaspao, stavio na futrolu s koltom.

Čarli je pomislio kako je bandit sigurno uvežbao da još pre nego što otvori oči potegne kolt.

Tim Palmar je prostro čebe na pod, desno od vrata, i opružio se. Pod glavu je metnuo torbu, koju je sve vreme nosio preko leđa:

— Mora da u njoj ima nešto vredno — čim se ne odvaja od nje — procenjivao je Čarli.

Primetio je zatim da je Palmar le-gao tako da niko nije mogao da otvori vrata, a da ga njima ne udari u noge, na kojima je imao dobre crne čizme, sa sjajnim mamuzama.

Za razliku od Hejnese, Palmar se stalno pomerio, a onda se podigao i naslonio leđima na zid, pa smotao i zapalio cigaretu.

Pušio je nervozno, često povlačeći dimove, i pri tom zurio u vrhove svojih čizama.

Pošto je fenjer bio blizu njega, i obasjavao mu lice, Čarli Kenon je mogao dobro da ga osmotri.

Jednog momenta Palmar je prošao prstima kroz svoju bujnu crnu kosu, i pri tom podigao pramen koji mu je, kad je skinuo šešir, bio pao na čelo.

Čarli se trgao.

Primetio je da Palmar ima dug, ali tanak ožiljak između kose i leve obrve.

— Ti si nekad živeo u Rok Springsu, zar ne? — upitao ga je.

Sad se Palmar trgao, i oštro pogledao traperu.

— Šta se tebe tiče gde sam ja živeo! — rekao je oštro, pa dodao: — Bio sam ja svukud.

— Imaš pravo, ne tiče me se — promrmlija je Čarli, ali je ipak dodao: — Jako mi ličiš na jednog čoveka čiju sam fotografiju video u Rok Springsu prošle jeseni.

— Ko je bio taj čovek? — upitao je Palmar, i zgazio opušak.

— Mislim da se zvao Tim. Prezime sam mu zaboravio... Nal... Pam... Ne sećam se! Ali, lik sam zapamtio, pošto sam fotografiju posmatrao dosta dugo, u jednom salunu. Imao je gustu crnu kosu, kao ti, i isti takav ožiljak. Jedino nije nosio brčice, a zulufi su mu bili duži.

Čarli je video da sad bandit njega gleda ispod oka.

— I, na koliko je taj bio učenjen? — upitao je Palmar posle nekog vremena, glasom koji najednom nije odavao naročitu zainteresovanost.

— Na dve hiljade dolara — odgovorio je traper.

Bandit je zviznuo.

— Dobra cena!

A onda je ustao, u dva koraka stigao do Čarlija i snažno ga udario vrhom čizme u rebra.

Čarli se presavio i zastenjao, od bola.

— Nećeš zaraditi te pare, smrdljivi strvoderu! — viknuo je Palmar.

Džo Hejnes se trgao, i odmah izvukao kolt iz futrole.

— Šta se događa? — upitao je, uspravivši se na ležaju.

— Ništa. Nastavi da spavaš. — odgovorio mu je Tim Palmar. — Ovaj matorac je video poternicu u Rok Springsu, pa se ponadao da će da zaradi dve hiljade dolara... A ja, budala, mislio da ga pustimo da živi, umesto da sam pustio da iskrvari! Dosad bi već crkao!

Čarli je došao sebi, i polako se naslonio na zid iza sebe.

Sad je znao da ima posla s okorelim banditima, i odlučio je da pokuša sve da se izbavi.

Razdražen, Tim Palmar je ponovo uzeo da smota cigaretu.

Džo Hejnes se opet opružio na ležaju.

Taman kad je Palmar zapalio cigaretu, spolja se začulo njištanje konja i tutnjava.

— Konji i mula se ritaju — prokomentarisao je Hejnes.

— Pa šta radi Bobi!? Da nije uzeo neku bocu iz bisage i nastavio da pije? — ljutito je rekao Palmar.

A onda je zgrabio svoju pušku i naprosto izjurio napolje.

Vrata su se, škripeći, sama pritvorila.

Čarli je ispod oka osmotrio bradatog bandita na ležaju. Procenio je da bandit, iz položaja u kojem je bio, vidi samo njegovu glavu i rame, pa je polako zdravom rukom zadržao kraj olinjale kozje kože na zidu na koji je bio naslonjen ledima. U udubljenju ispod kože napipao je svoj kolt, trofej iz rata.

Otkako se građanski rat završio, pucao je iz tog kolta samo nekoliko puta, i to po metak-dva, tek da proveri da li je oružje još ispravno. Čistio ga je i čuvao, ali ga nije nosio uza se. Koristio je sarno lovačku pušku i nož, kao svaki pravi traper.

Da mu ga ne bi uzeo neko ko je mogao ući i njegovu brvnaru dok je on bio odsutan, izdubio je rupu u jednom balvanu u uglu i držao ga tu, pokrivenog kožom. Ta koža nije privlačila pažnju, jer je po zidovima bilo još razapetih koža, i to većih i vrednijih.

Nije bio spretan levom rukom, pa je polako izvlačio kolt, da mu ne bi ispao.

— Baš si budala što si spominjao poternicu! — dobacio mu je Džo Hejnes, ležeći. — Da si čutao, ostavili bismo te živog, da loviš dok ne crkneš od zime ili smrada.

— Ti si budala! — odvratio je traper oštro.

Džo Hejnes je skočio s ležaja.

— Sad ću ti ja pokazati ko... — zabrundao je, a onda je osetio knedlu u grlu.

Traper Čarli Kenon držao je kolt uperen u njega.

— Digni ruke iznad glave i okreni se prema vratima! — zapovedio je Kenon, tihim, ali pretećim glasom.

Bandit je izbuljio oči. Nije mogao da veruje da traper ima u ruci oružje.

Dižući ruke polako, upitao je:

— Otkud ti kolt?!

— Okreni se! — prosiktao je traper i počeo da se diže.

U grudima ga je tako probolo da umalo nije pao. Pomislio je da mu je bandit kojeg je prepoznao slomio neko rebro kad ga je udario vrhom čizme.

Džo Hejnes je primetio kako je traper žmirnuo i namrštitio se, i pokušao je da taj trenutak iskoristi. Mašio sve svog kolta.

Poluuspravljen, traper je povukao okidač.

Laka eksplozija potresla je brvnaru.

Džo Hejnes nije stigao da izvuče kolt. Metak ga je pogodio u grudi. Zakolutao je očima i skljojao se na pod.

Traper Kenon je požurio da se skloni iza vrata. Očekivao je da će banditi koji su izišli napolje jurnuti unutra.

Znao je da ih mora ubiti, ili će oni ubiti njega. Otkako je saznao da su banditi, nije se kolebao.

Nije još stigao da stane uz drveni zid, a začuo se udar nogom u vrata.

Vrata su se širom otvorila i u brvnaru je uskočio krupan čovek s dva kolta u rukama.

Pogledao je prvo čoveka na podu, a onda je munjevito zaokružio pogledom po prostoriji, viknuvši pri tom:

— Baci oružje!

Još pre nego što su im se pogledi susreli, traper Čarli Kenon je prepoznao svog prijatelja šerifa Frenka Hadsona.

Šerif je razrogačio oči kad je u Čarlijevoj ruci ugledao kolt.

— Pazi, napolju su još dvojica! — opomenuo ga je traper.

— Oni više nisu opasni, osmehnuo se šerif, a onda je upitao: — Znači, ti si njega?

Čarli je glimnuo glavom, i spustio ruku u kojoj je držao kolt.

— Čestitam, prijatelju! — rekao je šerif, pa je prišao banditu.

Zagledao mu se u lice, a onda se osmehnuo Čarliju:

— Zaradio si hiljadu dolara.

Čarli ga je zbunjeno gledao.

Šerif je objasnio:

— Dobio sam preključke poternicu s njegovim likom i imenom. Zove se Džo Hejnes, a nadimak mu je Prljavi. Radio je svakojake prljave stvari, za novac.

— Meni se čini da sam i onog što je maločas izišao video na poternici. Zove se Tim. Ucenjen je na dve hiljade dolara.

— Tim Palmer! — uzviknuo je šerif, i odmah uzeo fenjer i izišao na polje.

Čarli ga je pratio, mada je osećao laku nesvesticu, zbog gubitka krvi i bola u grudima.

Šerif je nadneo fenjer nad bandita, koji je nepomično ležao dva koraka od brvnare, vezanih nogu i ruku.

— Iznenadio sam ga kad je iza-

šao. Diše još, ali ne znam hoće li ostati živ. Morao sam jako da ga lupim po glavi, da se odmah onesvesti. Ako je Palmer, nije važno da li će preživeti. Ionako ga čekaju vešala.

Sagnuo se i zagledao u banditovo lice.

— On je. Prepoznajem ga po ožiljku, kosi i nosu. Pustio je u međuvremenu brčice.

— I skratio zulufe — dodao je Čarli.

— Da — složio se šerif.

— A gde je onaj što je izišao prvi? — upitao je Čarli.

Šerif je pokazao prema stenama.

— Tamo. Vezan je.

— Čestitam i ja tebi, Frenk! Zaista si dostojan naslednik šerifa Flečera — ushićeno je rekao traper.

Šerif je primetio da se malo zaneo, pa ga je uzeo pod ruku. Poveo ga je u brvnaru, govoreći:

— Hajde da te previjem, pa da legneš malo, dok ja pokupim i čvršće svežem te bandite. A onda ćemo u grad, kod doktora.

— Ne brini, stari sam ja vuk. Izdržaću — rekao je traper kad je šerif počeo da mu previja ranu.

Šerif mu se prijateljski nasmešio.

— Naravno da hoćeš, stari vuče!

KRAJ

➔ OBAVEŠTENJE KUPCIMA PAN POSTERA

Maloprodajne cene **PAN POSTERA** su **10.000 DINARA** za veliki format (70 × 100 cm) i **9.000 DINARA** za mali format (50 × 70 cm).

Najpovoljniji način da sa deset odsto popusta dobijete **PAN POSTER** jeste da unapred uplatite **9.000 DINARA** za veliki ili **7.200 DINARA** za mali format po jednom primerku i to putem opšte uplatnice na žiro-račun NIŠRO »DNEVNIK« Novi Sad OOUR »Izdavačka delatnost« 65700-603-6350. Kod ovakvih uplata narudžbenica nije potrebna, ali se mora naznačiti naziv i količina postera.

PAN POSTER možete naručiti i pouzecom — putem ove narudžbenice — pri čemu se, pored pune maloprodajne cene zaračunavaju i troškovi otpreme i pakovanja u futrolu.

NARUDŽBENICA

(popuniti štampanim slovima)

**NIŠRO »DNEVNIK« OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST« (RJ KOMERCIJALA) 21000
NOVI SAD, Bulevar 23. oktobra 31.**

Ovim neopozivo **NARUČUJEM** sledeće postere:

(Navesti oznaku postera i količinu)

Vrednost naručenih postera po važećim cenama, kao i troškove pakovanja i otpreme, platiću poštaru prilikom preuzimanja pošiljke

_____
(Prezime i ime)

_____
(Ulica i broj)

_____
(Zanimanje)

_____
(pošt. broj i mesto)

_____
(Svojeručni potpis naručioca)

KUPCIMA PAN POSTERA!

PAN POSTERE možete kupiti na sledećim prodajnim mestima:

BOSNA I HERCEGOVINA

BANJA LUKA

- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, Ul. V. Masleše 22.
- Robna kuća »BOSKA«, odel. 216, Trg m. Tita bb.
- knjižara »MLADOST«, Hanište bb.

BIHAĆ

- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, M. Tita 10.
- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, Ozimice TO-15.
- SOUR »VESELIN MASLEŠA« GTRO »BIHAĆ«, Drvarska 1.

DOBOJ

- Robna kuća »BEOGRAD«, odel. 3050, M. Tita 1a.

JAJCE

- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, br. 466, Ive Lole Ribara 28.

MOSTAR

- knjižara »SVJETLOST«, br. 12, M. Tita 109.

BOS. BROD

- Robna kuća »BEOGRAD« odel. 2850, M. Tita 2.

PRIJEDOR

- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, br. 412, M. Tita 35.

PRNJAVOR

- Robna kuća »PRIMA« RO »PROMET«

SARAJEVO

- knjižarska kuća »SVJETLOST« 795, Vase Misikina 14.
- knjižara »SVJETLOST« br. 1, M. Tita 54.
- knjižara »OSLOBODENJE«, M. Tita 13.

TUZLA

- RTK Robna kuća »TUZLANKA«, Bratstva i jedinstva 26.

ZENICA

- Robna kuća »BEOGRAD« OOUR 1650, M. Tita 73.

MOSTAR

- knjižara »VESELIN MASLEŠA«, Mostarskog bataljona 9.

CRNA GORA

BAR

- NIO »POBJEDA«, Knjižara »KULTURA«, Bul. revolucije 6.

BIJELO POLJE

- Robna kuća »BEOGRAD« OOUR 3950.

HERCEG NOVI

- TRO »MJEŠOVITO« OOUR »VELEPRODAJA«, Njegoševa 16.

TITOGRAD

- NIO »POBJEDA«, Knjižara »KULTURA« Ul. Slobođe 35.

TIIVAT

- TRO »MJEŠOVITO«, OOUR »PROMET«, Moše Pijade 2.

HRVATSKA

DUBROVNIK

- knjižara »MARIN DRŽIĆ«, Nozarit bb. PLOČE

OSIJEK

- knjižara IKRO »MLADOST«, Ul. L. Kordića 4.

KOPRIVNICA

- knjižara »NARODNE NOVINE«, Trg m. Tita 4.

KARLOVAC

- TRO »TEKSTIL«, RK »KARLOVČANKA« odel. 17.

METKOVIĆ

- knjižara »RAZVITAK«, OOUR »MALOPRODAJA«, Stjep. Filipovića bb.

PODR. SLATINA

- Robna kuća »SLATINKA«

RIJEKA

- »DISKO-BUTIK«, Ul. Križanićeva 1.
- knjižara IKRO »MLADOST«, Korzo 11.

PULA

- knjižara »MLADOST«, Trg Republike 3.
- knjižara »MATKO LAGINJA«, Trg bratstva i jedinstva 9.

SISAK

- Robna kuća »GRADSKI MAGAZIN«

NAŠICE

- Nakladni zavod »MATICE HRVATSKE«, Radičeva 23.

VARAŽDIN

- Robna kuća »VAMA«, odel. 766, Lenjinov trg 9.

VINKOVCI

- Robna kuća »VINKOVČANKA«

VIROVITICA

- Robna kuća »TRGOCENTAR«, odel. »Samoizbor« 2/1.

VUKOVAR

- Robna kuća »VELEPROMET« - »VUKOVAR«, odel. 103.

SLAVONSKI BROD

- knjižara »NARODNE NOVINE«, Stovarište veleprodaje

ZADAR

- knjižara »RAD«, Lole Ribara 6.
- TRO »ZADRANKA«, Skladište br. 7/69, Uvala Gaženice 23.

ZAGREB

- knjižara »MLADOST«, Prod. 1. Ilica 30.
- knjižara »MLADOST«, Petrinjska 2.
- knjižara ITRO »NAPRIJED«, br. 2, Trg Republike 17.
- knjižara »PROSVETA«, Trg bratstva - jedinstva 5.
- knjižara »TEHNIČKA KNJIGA«, br. 1, Masariškova 17.
- knjižara »TEHNIČKA KNJIGA«, Kačićeva 26.

SLAVONSKA POŽEGA

- RO »POŽEŠKA DOLINA«, RK »SLAVONKA«, Nikole Demonje 5.

MAKEDONIJA**SKOPLJE**

- knjižara »MAKEDONSKA KNJIGA« 4, Trgovački centar
- knjižara »KULTURA«, br. 42, Pitu Guli 1.

SLOVENIJA**DOMŽALE**

- Robna kuća »NAPREDAK«, Totov trg 1.

CELJE

- knjižara »PRIMORSKI TISK«, JLA 5.

KRANJ

- knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«, Majstrov trg 1.

LJUBLJANA

- knjigarna »MLADINSKA KNJIGA« in galerija, Titova 3.
- knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«, Nazorjeva 1.

MARIBOR

- knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«, Galerija ARS, Gosposka 28.

PTUJ

- knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«

SLOVENJ GRADEC

- knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«, Glavni trg 8.

TITOVO VELENJE

- knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«

TOLMIN

- knjigarna »MLADINSKA KNJIGA«

SRBIJA

(ven pokrajina)

ALEKSINAC

- knjižara BIGZ »KULTURA«, br. 6, M. Tita 133.

ARANDELOVAC

- knjižara »PROSVETA« JNA 2.

BAJINA BAŠTA

- RO »KADINJAČA«, M. Tita bb.

BEOGRAD

- Robna kuća »BEOGRAD«, odel. 125, Terazije 15 - 23.
- Robna kuća »BEOGRAD«, br. 2, Knez Mihailova 5.
- Robna kuća »BEOGRAD«, odel. 137, Nušićeva bb, DRAKSTOR
- Robna kuća »BEOGRADANKA«, br. 4, Masariškova 5.
- Dečja robna kuća »BEOGRAD«, Trg Marksa i Engelsa
- knjižara »JUGOSLOVENSKA KNJIGA«, Knez Mihailova 2.

BEOGRAD

- knjižara BIGZ »KULTURA«, Terazije 45.
- knjižara BIGZ »KULTURA« 37. Bul. revolucije 239.
- knjižara BIGZ »KULTURA«, Požeška 61, BANOVNO BRDO
- knjižara BIGZ »KULTURA«, Patrisa Lumumbe 46, KARABURMA
- knjižara BIGZ »KULTURA«, S. Vukosanovića 9, MILJKOVAC
- TRO »PAPIR« prodavnica »CERAK«, Kosmajka 56a, CERAK

NOVI BEOGRAD

- Robna kuća »MERKATOR«, Palmira Toljatića 7.
- knjižara BIGZ »KULTURA«, br. 4, Narodnih heroja 11.

ZEMUN

- Robna kuća »BEOGRAD« OOUR 1233, M. Tita 13.

DONJI MILANOVAC

- knjižara - prodavnica »SLOGA« OOK »MI-

ROČ«, M. Tita bb.

BOR

- Robna kuća »BEOGRAD«, odel. 2250, M. Tita 2.

ČUPRIJA

- Robna kuća »MERKATOR« - ANGROPROMET, Ul. Cara Lazara 3.

ČAČAK

- RO »PROSVETA« knjižara »BRANISLAV NUŠIĆ«, M. Tita 12.

KNJAŽEVAC

- Robna kuća »BEOGRAD« OOUR 2750, Trg oslobođenja 2.

- knjižara MIR »NOTA«, Karadordeva 11.

KRAGUJEVAC

- knjižara »PROSVETA«, Dom knjiga, M. Tita 54.

KRALJEVO

- Prod. »GVOŽDAR« - »KOLOR«, Cara Lazara 38.

KRUŠEVAC

- Prod. »UKRAS« OOUR »DEVA«, Mirka Tomića 2.

SRBIJA (van pokrajina)

LESKOVAC

- knjižara BIGZ "KULTURA", br. 27, Južni blok 1.
- Samost. trgov. radnja - knjižara, Svetozara Markovića 102.

NIŠ

- knjižara "NOVA KNJIGA", Dušanova 102.
- knjižara "GRADINA", Prod. 2, M. Tita 38.
- knjižara "GRADINA", Prod. 4, Voždova 74.
- knjižara "GRADINA", M. Tita 113.

PARAČIN

- Robna kuća "BEOGRAD", odel. 2550, M. Tita 41.

POŽAREVAC

- Robna kuća "BEOGRAD" OOUR 3562, Trg oslobođenja 1.

SMEDEREVO

- knjižara "DUNAV" OOUR "PREHRANA", Moše Pijade 12.
- Samostalna knjižarska radnja, Ul. Karadorđeva 18.
- Prod. "DUNAV" - "GRAMO - BAR", br. 222, Karadorđeva 14.

SVETUZAREVO

- knjižara BIGZ "KULTURA", br. 41, M. Tita 14

ZAJEČAR

- Robna kuća "BEOGRAD", br. 3150, Trg oslobođenja 20.

ŽITKOVAČ

- knjižara BIGZ "KULTURA", br. 18, M. Tita 13

VOJVODINA

APATIN

- Robna kuća "PODUNAVLJE", br. 55, M. Tita 6.

BAČKA PALANKA

- Robna kuća "IZBOR", M. Tita 27 - 29.

BAČKA TOPOLA

- knjižara "FORUM", br. 3, Rade Končara 4.

BELA CRKVA

- Prodavnica "DNEVNIK"-a

BEZDAN

- knjižara "VESELIN MASLEŠA" OOUR "PROSVETA", M. Tita 45.

KOVAČICA

- knjižara "PROSVETA", M. Tita 48.
- Robna kuća "PROGRES" OOUR "BUDUĆNOST", M. Tita 46.

KLJAIČEVO

- knjižara "PROSVETA"

NOVI SAD

- Robna kuća "NORK", JNA 17.
- knjižara "SVJETLOST", br. 14, Zmaj Jovina 12.
- prodavnica "DNEVNIK"-a, Zmaj Jovina 11.
- prodavnica "DNEVNIK"-a, Detelinara, Rume- nački put 27.
- prodavnica "DNEVNIK"-a, LIMAN II, Ravanika 11.
- prodavnica "DNEVNIK"-a, Petrovaradin, Blok VIII.

STANIŠIĆ

- IRO "VESELIN MASLEŠA" knjiž. "PROSVETA", Oslobođenja 95.

PADIJA

- TUTRO "PROGRES" OOUR "BUDUĆNOST" M. Tita 41.

PALIĆ

- Robna kuća "NAMATEKS" - "PALIĆ", Horgo- ški put 71.

PANČEVO

- BIGZ "KULTURA", br. 43, Žarka Zrenjanina 3.
- knjižara - poslovnica "PANČEVO", Ul. Oslobo- đenja 19.

RUSKI KRSTUR

- knjižara PK "PRVI MAJ" - "GAVRILO NAD", M.

Tita 76.

SOMBOR

- knjižara "PAPIRUS" - "PROSVETA", M. Tita 26.

SR MITROVICA

- knjižara "ZMAJ JOVA", br. 125, Trg bratstva - jedinstva 8.
- knjižara "BUDUĆNOST", M. Tita 16.

SRBOBRAN

- knjižara "NAPREDAK", Trg slobode 6.

SUBOTICA

- knjižara "MINERVA", Prod. 1, 10. oktobra 4.

TEMERIN

- prodavnica "CENTROSLAVIJA" OOUR "TISA", M. Tita 375.

VRŠAC

- Robna kuća "BEOGRAD" OOUR 1850, Trg po- bede 7.

ZRENJANIN

- knjižara "FORUM", br. 5, M. Tita 19.
- knjižara BIGZ "KULTURA", br. 38, M. Tita 6.

NOVI BEČEJ

- TRO "POTISJE" knjižara "SVJETLOST", M. Tita 1.

U SLEDEĆEM BROJU

A. Deris

NE PUCAJ U LEĐA

U cik-cak je potrčao prema gomili
oružja koje su banditi oduzeli od
putnika i članova posade, bacio svoja
dva prazna revolvera, pa uzeo oružje sa
gomile i počeo da ga baca prema
putnicima i ostalima sa svog broda. Pri
tom je nogom oborio jedan sto i
zaklonio se iza njega, uzevši, prethodno,
jednu dobru pušku. . .

JUGOBANKA

DODITE
DA SE DOGOVORNO